

SGS QUALIFOR**FOREST MANAGEMENT STANDARD FOR LATVIA****LATVIJAS MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS STANDARTS****2011**

This checklist presents the SGS Qualifor standard for forest certification against the FSC Principles and Criteria. This standard forms the basis for:

- Scoping assessment
- Certification assessment
- Surveillance assessment
- Information to stakeholders on the assessment criteria used by SGS Qualifor

Šis dokuments ir noteiktais SGS Qualifor meža sertifikācijas standartus atbilstoši FSC Principiem un Kritērijiem. Šis standarts izmantojams par pamatu veicot:

- Darbības sfēras novērtēšanu
- Sertifikācijas novērtējumu
- Uzraudzības novērtējumu
- Sniegtot Informāciju ieinteresētajām pusēm par SGS Qualifor izmantotajiem novērtēšanas kritērijiem

PHYSICAL ADDRESS		SGS South Africa Ltd Pty (QUALIFOR Programme)	SGS Latvija Ltd, SIA
ADRESE		58 Melville Road Booyens South Africa	Katrīnas iela 5 Rīga Latvia/ Latvija
CONTACT	Person:	Gerrit Marais	Sarmīte Zoltnere
SAZIŅA	Telephone:	+27 (0)11 681 2537	+371 67326163
	Email:	forestry@sgs.com	lv.riga@sgs.com
	Web address:	WWW.SGS.COM/forestry	WWW.SGS.COM/forestry

CHANGES SINCE PREVIOUS VERSION OF THE STANDARD/ IZMAIŅAS KOPŠ IEPRIEKŠĒJĀS STANDARTA VERSIJAS

Section/ Sadaļa	Change/ Izmaiņas	Date/ Datums
	Changes highlighted in yellow/ Izmaiņas iekrāsotas dzeltenā	
	Changes highlighted in green/ Izmaiņas iekrāsotas zaļa krāsā	02.05.2011.
Indicator/ Indikators 1.1.1	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	11.10.2010
Indicator/ Indikators 5.5.3	New indicator added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 6.6.2	Reference to Qualifor Work Instruction 16 included/ Iekļauta atsauce uz Qualifor 16. Darba instrukciju	11.10.2010
Indicator/ Indikators 4.2.1.	Safety requirements added/ Pievienotas darba drošības prasības	11.10.2010
Verifiers of Indicator/ Norādes indikatoram 1.6.3.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Verifiers of Indicator/ Norādes indikatoram 2.1.1	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 3.3.1	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 4.1.4	Revised; indicator is relevant. Veiktas izmaiņas – indikators ir piemērojams	19.10.2010
Indicator/ Indikators 4.2.1	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 4.2.10	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 5.1.1	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	11.10.2010
Verifiers of Indicator/ Norādes indikatoram 5.2.2.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010

Indicator/ Indikators 5.3.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 5.3.2.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 5.3.3.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 5.6.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 6.1.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	19.10.2010
Indicator/ Indikators 6.1.6.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 6.2.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 6.2.3.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 6.2.4	Added/ Jauns indikators pievienots	19.10.2010
Indicator/ Indikators 6.2.6	Revised version for Latvia/ Veiktas redakcionālas izmaiņas Latvijai	11.10.2010
Indicator/ Indikators 6.3.3.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 6.5.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	18.10.2010
Indicator/ Indikators 6.6.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	19.10.2010
Indicator/ Indikators 6.7.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	18.10.2010
Indicator/ Indikators 6.7.2.	Added/ Jauns indikators pievienots	19.10.2010
Indicator/ Indikators 6.7.3.	Added/ Jauns indikators pievienots	18.10.2010
Indicator/ Indikators 6.8.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010

Indicator/ Indikators 6.9.1	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 6.10.1	Deleted/ Izslēgts	19.10.2010
Indicator/ Indikators 7.1.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	18.10.2010
Indicator/ Indikators 7.1.3.	Added/ Jauns indikators pievienots	19.10.2010
Indicator/ Indikators 8.2.7.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 9.3.5.	Added/ Jauns indikators pievienots	18.10.2010
Indicator/ Indikators 9.4.4	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 10.4.1	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Indicator/ Indikators 10.4.2	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 10.5.1.	Added/ Jauns indikators pievienots	11.10.2010
APPENDIX A. PIELIKUMS	Terminology – Deleted. Terminoloģija izslēgta	11.10.2010
APPENDIX B/C. PIELIKUMS	Added. Updated / Aktualizēts. Veiktas redakcionālas izmaiņas	11.10.2010
INDICATOR/ INDIKATORS 1.3.2.	Indicator changed according to Latvia law/ Indikators mainīts atbilstoši Latvijas likumdošanai	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 1.3.2.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 1.6.3.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 2.1.1.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.

2.1.2.		
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 2.2.1.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 3.3.2.	Indicator changed according to Latvia law/ Indikators mainīts atbilstoši Latvijas likumdošanai	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 3.3.4.	Indicator changed according to Latvia law/ Indikators mainīts atbilstoši Latvijas likumdošanai	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 3.3.5.	Indicator changed according to Latvia law/ Indikators mainīts atbilstoši Latvijas likumdošanai	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 4.2.8.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 4.3.3.	Indicator changed according to Latvia law/ Indikators mainīts atbilstoši Latvijas likumdošanai	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 4.4.1.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 4.4.4.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 4.5.1.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 4.5.2.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 5.2.2.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 5.3.1.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 5.3.2.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 5.3.3.	Indicator changed according to Latvia law/ Indikators mainīts atbilstoši Latvijas likumdošanai	02.05.2011.
INDICATOR/	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.

INDIKATORS 5.6.1.		
INDICATOR/ INDIKATORS 6.1.1.	New indicators added for Latvia/ Pievienoti jauni indikatori Latvijai	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 6.1.6.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 6.2. 1.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 6.3.3.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 6.5.3.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 6.6.1.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 6.6.2.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 6.7.3.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 6.10.1.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 6.10.2.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 7.2.1.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
Verifiers of indicator/ Norādes indikatoram 7.3.4.	Added/ Pievienota jauna norāde	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 10. 2.2.	Indicator changed according to Latvia law/ Indikators mainīts atbilstoši Latvijas likumdošanai	02.05.2011.
INDICATOR/ INDIKATORS 10. 2.3.	Revised/ Veiktas redakcionālas izmaiņas	02.05.2011.
Indicator/ Indikators 10.4.1	Deleted/Dzēsts indikators	01.06..2010

Indicator/ Indikators 10.4.1	Added/Pievienots jauns indikators	01.06.2011.
---------------------------------	-----------------------------------	-------------

ADAPTATION OF STANDARD TO MEET LOCAL REQUIREMENTS AND THRESHOLDS

STANDARTA PIEMĒROŠANA VIETĒJĀM PRASĪBĀM UN APSTĀKĻIEM

The objective of local adaptation of the SGS Qualifor standard is to:

- i. Identify any aspects of the standard that may be in conflict with legal requirements in the area in which the standard is to be used, and if such a conflict is identified shall evaluate it for the purposes of certification in discussion with the involved or affected parties. Conflict only occurs where a legal obligation *prevents the implementation* of some aspect of the generic standard. It is not considered a conflict if the requirements of the generic standard exceed the minimum requirements for legal compliance;
- ii. identify any aspects of its generic standard, which specify performance thresholds lower than the minimum legal requirement in the country concerned. If any such differences are identified the relevant thresholds shall be modified to ensure that they meet or exceed the minimum national requirements.
- iii. add specific indicators (with appropriate means of verification if required) and/or cross-references to the identified documentation to evaluate compliance with key requirements of the national and local forest laws, administrative requirements and multi-lateral environmental agreements related to the FSC Principles 1 - 10.
- iv. take account of the national context with regards to forest management;
- v. take account of national environmental, social and economic perspectives;
- vi. ensure that the standard is applicable and practical in the country concerned;
- vii. ensure that the standard is applicable and practical to the size and intensity of management of the Forest Management Unit concerned;
- viii. address specific issues that are of general concern to any stakeholder group in the country concerned.

SGS QUALIFOR is not required to seek or develop a consensus with regard to the modification of our generic standard. SGS Qualifor will however make meaningful

SGS Qualifor standarta piemērošana vietējiem apstākļiem ir ar nolūku, lai:

- i. identificētu standarta prasības, kuras var būt pretrunā ar tās valsts likumdošanu, kurā standarts tiek pielietots, un šādas pretrunas konstatējot, lai tās sarunu ceļā izvērtētu ar sertifikācijā tieši iesaistītajām vai netieši skartajām pusēm. Kā pretrunas tiek uzskatītas situācijas, kad ar likumdošanu noteiktās prasības neļauj kādas standarta vispārējās prasības īstenošanu. Par pretrunu netiek uzskatītas situācijas, ja standarta vispārējās prasības pārsniedz likumdošanā noteiktās minimālās prasības;
- ii. identificētu standarta vispārējās prasības, kas nosaka izpildes rezultātus zemākus nekā noteiktās minimālās likumdošanas prasības valstī. Konstatējot šādas neatbilstības veicamas izmaiņas attiecīgajā prasībā, lai nodrošinātu atbilstību vai pārsniegtu minimālās nacionālās prasības.
- iii. papildinātu ar noteiktiem indikatoriem (ja nepieciešams, ar piemērotiem verifikatoriem) un/vai atsaucēm uz atbilstošu dokumentāciju, lai novērtētu atbilstību nacionālajām vai vietējām meža likumdošanas prasībām, administratīvajām prasībām un esošajām daudzpusējām vienošanām par vidi, kas saistītas ar FSC 1-10 principiem.
- iv. ņemtu vērā nacionālo specifiku mežu apsaimniekošanā;
- v. ņemtu vērā nacionālo apkārtējās vides, sociālo un ekonomisko nākotnes stratēģiju;
- vi. nodrošinātu, ka standarts ir piemērojams un praktiski izmantojams attiecīgajā valstī;
- vii. nodrošinātu, ka standarts ir piemērojams un praktiski izmantojams dažādiem mežu apsaimniekošanas vienību izmēriem un apsaimniekošanas intensitātēm;
- viii. norādītu asfēras (pazīmes), kas vispārēji attiecas uz kādu no ieinteresētajām pusēm attiecīgajā valstī.

SGS QUALIFOR neizvirza pašmērķi ar izmaiņām vispārējajā standartā panākt vienprātību. Taču SGS Qualifor veiks atbilstoši ieinteresēto pušu izteiktajiem

accommodation of stakeholder concerns and will be guided in this by:

- i. our knowledge of the indicators and means of verification that have been included in other, FSC-accredited, regional, national or sub-national standards, with regard to the issues raised;
- ii. advice provided in writing by the FSC National Initiative in the country concerned as to the likelihood that a proposed modification would have the support of the majority of the members of each chamber of an FSC working group active in that country;
- iii. advice provided in writing by an FSC Regional Office covering the country concerned, as to the likelihood that a proposed modification would have the support for the majority of FSC members of each chamber in the region.
- iv. the scale and intensity of forest management.

SGS QUALIFOR should be able to demonstrate that the requirements of the locally adapted generic standard are broadly in line with the requirements of other FSC-accredited national standards applicable to similar forest types in the region, and with any guidance received from an FSC National Initiative in the country concerned.

SGS Qualifor is not required to make further changes to the locally adapted standard used for an evaluation during the period of validity of the certificate except as necessary to bring it into compliance with any FSC Policies, Standards, Guidance or Advice Notes subsequently approved by FSC.

viedokļiem pamatotus pielāgojumu, vadoties arī no:

- i. mūsu zināšanām par indikatoriem un vērtējumu verifikatoriem, kas ir iekļauti citviet, -FSC – akreditētos, reģionālos, nacionālos vai globālos standartos, ņemot vērā izvirzīto jautājumu;
- ii. rakstiska ieteikuma no FSC Nacionālās Iniciatīvas attiecīgajā valstī, ņemot vērā varbūtību, ka piedāvāto ieteikumu atbalsta lielākajā daļai no FSC darba grupas katras sekcijas dalībniekiem, kuri valstī ir aktīvi;
- iii. rakstiska ieteikuma no FSC Reģionālā biroja, kas pārstāv attiecīgo valsti, ņemot vērā varbūtību, ka piedāvāto ieteikumu atbalsta lielākā daļai no FSC katras sekcijas biedriem attiecīgajā reģionā;
- iv. mežu apsaimniekošanas apmēriem un intensitātes.

SGS QUALIFOR uzskatāmi jārāda, ka vietējiem apstākļiem piemērotās vispārējā standarta prasības kopumā atbilst citiem FSC akreditētajiem nacionālajiem standartiem, kuri noteikti līdzīgiem meža tipiņiem reģionā un atbilst jebkādam saņemtām norādēm no attiecīgās valsts FSC Nacionālās Iniciatīvas .

SGS Qualifor aņņemas neveikt papildus izmaiņas vietējā piemērotajā standartā, kuru izmanto novērtēšanai, sertifikāta derīguma termiņa laikā, izņemot, ja ir nepieciešams īstenot no jauna FSC apstiprinātas FSC politikas, standartus, norādes vai konsultatīvās norādes.

LAYOUT OF THE STANDARD / STANDARTA IZKĀRTOJUMS:

The standard follows the FSC Principles and Criteria of Forest Stewardship (January, 2000). The Standard is divided into 10 sections, each corresponding to one of the FSC principles with the criteria listed underneath each principle. Refer to the diagramme on the next page for further clarification.

Each page of the standard is divided into 3 columns. The standard also serves as the checklist that is used during an assessment and for every criterion the following is provided:

Standarts atbilst FSC Meža Uzraudzības principiem un kritērijiem (2000. gada janvāris). Standarts ir sadalīts 10 daļās, no kurām katra attiecīgi ir kā viens FSC princips ar tālāk izklāstītajiem kritērijiem šim principam. Detalizēts izskaidrojums ir dots turpmāk uzrādītajā tabulā.

Katra lapaspuse standartā ir sadalīta 3 slejās. Standartu var arī lietot kā pārbaudes veidlapu, kas izmantojama novērtēšanā un katram kritērijam ir paredzēts sekojošais:

<p>The Qualifor Requirement: Indicator Qualifor prasība: indikators</p>	<p>This outlines the norm or indicators that Qualifor requires for compliance with the specific FSC criterion. A potential source of information or evidence that allows an auditor to evaluate compliance with an indicator. Some indicators make a distinction between the requirements for “normal” forests and SLIMF operations (Small and Low Intensity Managed Forests).</p> <p>Tas norāda Qualifor noteikto normu vai indikatorus, lai atbilstu noteiktiem FSC kritērijiem. Tas ir iespējamais informācijas avots vai pierādījums, pēc kuriem auditors novērtē atbilstību indikatoram. Atsevišķiem indikatoriem ir atšķirīgas prasības „parastiem” mežiem un ar (SLIMF) darbībām (Mazi un ar zemu intensitāti apsaimniekoti meži).</p>
<p>Verifiers Vērtējumi</p>	<p>Verifiers are examples of what the SGS assessor will look for to ascertain if the specific norm or indicator has been met. This list is not exhaustive and the assessor may use other means of verifying the relevant indicator.</p> <p>Vērtējumi ir piemēri, kurus SGS vērtētājs izvērtēs, lai pārliecinātos par pieprasītās normas vai indikatora izpildi. Šis saraksts nav pilnīgs un vērtētājs var izmantot citus veidus vai verifikatorus, vērtējot attiecīgo indikatoru.</p>
<p>Guidance Norādes</p>	<p>Guidance is written in <i>italics</i> and assists the assessor in understanding the requirement of the specific indicator.</p> <p>Norādes ir rakstītas <i>slīprakstā</i> un tās palīdz vērtēt noteiktās indikatora prasības.</p>

PRINCIPLE 4. COMMUNITY RELATIONS AND WORKER’S RIGHTS:

The FSC Principles / FSC principi

4. PRINCIPALS. ATTIECĪBAS AR VIETĒJO SABIEDRĪBU UN STRĀDNIĒKU TIESĪBAS

Forest management operations shall maintain or enhance the long-term social and economic well being of forest workers and local communities.

Meža apsaimniekošanas rezultātā jāuztur nemainīgā līmenī vai jāuzlabo meža darbinieku un vietējās sabiedrības ilgtermiņa sociālās un ekonomiskās labklājības līmenis vai jāveicina tā uzlabošanās.

The FSC Criterion/ FSC kritēriji

Criterion 4.1:	The communities within, or adjacent to, the forest management area should be given opportunities for employment, training, and other services
4.1 kritērijs:	Apsaimniekojamās teritorijas vai tās tuvākās apkārtnes iedzīvotājiem jārada labvēlīgi apstākļi nodarbinātības, apmācības un citu pakalpojumu ziņā
Indicator 4.1.6. indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Policies and procedures and the implementation thereof make qualifications, skills and experience the basis for recruitment, placement, training and advancement of staff at all levels	<i>No evidence of discrimination on the basis of: race, colour, culture, sex, age, religion, political opinion, national extraction or social origin</i>
SLIMF:	Employment policies and procedures.
Employees are not discriminated in hiring, advancement, dismissal remuneration and employment related to social security	Interviews with Forest Managers, workers and Labour Union representatives.
Politikas un, procedūras, kā arī to ieviešana nosaka kvalifikāciju, prasmes un pieredzi par pamatu visa līmeņa personāla pieņemšanai darbā, amata noteikšanai, apmācībām un paaugstinājumiem amatā	SLIMF:
Darbinieki netiek diskriminēti vienojoties par darba nosacījumiem, paaugstinājumiem amatā, izmaksājot atlaišanas kompensācijas un ar nodarbinātību saistītajām sociālajām garantijām.	Interviews with workers and contractors
	<i>Nav pierādījumi par rasu, krāsu, dzimumu, vecumu, reliģijas, nacionālās vai sociālās izcelsmes diskrimināciju.</i>
	Nodarbinātības politikas un
	Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un Darbinieku apvienību pārstāvjiem.
	SLIMF:
	Pārrunas ar darbiniekiem un līgumdarbu izpildītājiem

The year of the evaluation
Vērtējuma gads

The SGS Qualifor Indicator
SGS Qualifor

The SGS Qualifor observation i.t.o. the indicator
SGS Qualifor novērojumi t.sk. indikatoram

The SGS Qualifor verifier
SGS Qualifor novērojumi t.sk. indikatoram

An SGS Qualifor Guideline (Italics)
SGS Qualifor norādes (slīprakstā)

PRINCIPLE 1.COMPLIANCE WITH LAWS AND FSC PRINCIPLES:

Forest management shall respect all applicable laws of the country in which they occur and international treaties and agreements to which the country is a signatory, and comply with all FSC Principles and Criteria

1. PRINCIPALS. LIKUMU UN FSC PRINCIPU IEVĒROŠANA:

Meža apsaimniekošanā jāievēro visi valstī pieņemtie likumi, starptautiskie līgumi un vienošanās, kurus konkrētā valsts ir parakstījusi, kā arī visi FSC principi un kritēriji.

Criterion 1.1 Forest management shall respect all national and local laws and administrative requirements

1.1. Kritērijs Meža apsaimniekošanā ir jāievēro visa valsts un vietējā likumdošana, kā arī administratīvās prasības.

Indicator 1.1.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>There is no evidence of significant non-compliance with all national and local laws and administrative requirements.</p> <p>Nav vērojamas būtiskas neatbilstības valsts un vietējās likumdošanas, kā arī administratīvo prasību ievērošanā.</p>	<p>Interviews with and information supplied by regulatory authorities, other stakeholders and Forest Managers.</p> <p>Control of required legal documentation. Policies, operational procedures and standards demonstrate compliance with requirements.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>The forest manager knows what the legislation requires.</p> <p>Field observation and documentation available show that legislation is being complied with in-field.</p> <p><i>A legal non-compliance will be considered "significant" if:</i></p> <p><i>i. it has been allowed to persist or remain for a period of time that would normally have allowed detection; and/or</i></p> <p><i>ii. it is an intentional or a blatant/self-evident disregard for the law.</i></p> <p><i>In case non-compliance is identified, corrective actions are implemented</i></p> <p><i>Interviews with authorities, controlling bodies, stakeholders, field observations.</i></p> <p>Informācija no pārraudzības institūcijām, citām ieinteresētajām pusēm un meža apsaimniekotāja, kā arī to piestādītā informācija. Oficālās dokumentācijas, politiku, instrukciju un standartu kontrole, kuri demonstrē prasību izpildi.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Meža apsaimniekotājs pārzin spēkā esošo likumdošanu.</p> <p>Novērojumi dabā un pieejamā dokumentācija liecina par likumdošanas ievērošanu apsaimniekojamā teritorijā.</p>

	<p><i>Likumdošanas neievērošana tiek uzskatīta par „nozīmīgu”, ja:</i></p> <p><i>iii. tā ilglaicīgi pieļauta vai saglabājusies, un tās atklāšana nav sarežģīta; un/ vai</i></p> <p><i>iv. tā ir radīta ar apzinātu vai acīmredzamu/ pašsaprotamu rīcību.</i></p> <p><i>Likumdošanas neievērošanu var neuzskatīt par „nozīmīgu”, ja tā ir īslaicīga, neapzināta un bez nozīmīgiem kaitējumiem videi.</i></p> <p>Korektīvās darbības jāīsteno, ja konstatētas neatbilstības</p> <p>Intervijas ar pārvaldes un kontroles iestādēm, ieinteresētām pusēm, apskate dabā.</p>
<p>Indicator 1.1.2. Indikators</p> <p>Forest managers shall demonstrate awareness and compliance with relevant codes of practice, operational guidelines and other accepted norms or agreements.</p> <p>Meža apsaimniekotājam jādemonstrē sapratne un atbilstība iekšējām procedūrām, kārtībām, vadlīnijām.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and field observations.</p> <p>List of applicable laws, regulations and national guidelines.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un apsaimniekojamās teritorijas apskate dabā</p> <p>LR teritorijā spēkā esošo normatīvo aktu saraksts.</p>
<p>Criterion 1.2</p> <p>All applicable and legally prescribed fees, royalties, taxes and other charges shall be paid</p>	
<p>1.2. Kritērijs</p> <p>Jābūt nokārtotiem visiem paredzētajiem un likumā noteiktajiem maksājumiem – nodokļiem, nodevām, honorāriem, procentiem un citiem maksājumiem par īpašuma/resursu lietošanu.</p>	
<p>Indicator 1.2.1. Indikators</p> <p>There is evidence that required payments have been made.</p> <p>Pierādījumi, ka veikti nepieciešamie maksājumi.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Invoices, tax returns, receipts.</p> <p>Interviews with and information supplied by regulatory authorities and other stakeholders.</p> <p>No evidence of non-payment</p> <p>Rēķini, nodokļu deklarācijas, čeki.</p> <p>Informācija no pārraudzības institūcijām un citām ieinteresētajām pusēm, un pārrunas ar tiem.</p> <p>Nav pierādījumu par neveiktiem maksājumiem.</p>
<p>Indicator 1.2.2. Indikators</p> <p>Provision has been made to meet the costs of future fees</p> <p>Veikti pasākumi, lai nodrošinātu turpmāk paredzamo maksājumu apmaksu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Specific provisions in financial planning and long-term budgets.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Forest manager can explain how future costs will be provided for.</p> <p>Paredzēta īpaša rezerve finanšu plānojumā un ilgtermiņa budžetos.</p>

	<p><u>SLIMF:</u></p> <p>Meža apsaimniekotājs var izskaidrot, kā tiks apmaksāti turpmāk paredzamie maksājumi.</p>
<p>Criterion 1.3</p>	<p>In signatory countries, the provisions of all the binding international agreements such as CITES, ILO conventions, ITTA, and Convention on Biological Diversity, shall be respected.</p>
<p>1.3. Kritērijs</p>	<p>Valstīm, kas parakstījušas starptautiski saistošus līgumus, tādus kā CITES, ILO Konvencija, ITTA un Konvencija par Bioloģisko daudzveidību, mežu apsaimniekošanā ir jāievēro visas šo līgumu prasības.</p>
<p>Indicator 1.3.1. Indikators</p> <p>There is awareness and implementation of the requirements of the Convention of International Trade in Endangered Species (CITES) and controls in place to ensure continuing compliance with such</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>There is awareness of any local species that are covered by the requirements of the Convention of International Trade in Endangered Species (CITES) and controls in place to ensure continuing compliance with such.</p> <p>Ir zināšanas par prasībām, ko nosaka CITES (Vašingtonas) Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām, šīs prasības tiek ievērotas, kā arī pastāv atbilstoši kontroles mehānismi, kas nodrošina nepārtrauktu atbilstību šīm prasībām.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Ir zināšanas par vietējā teritorijā esošām sugām, kuras ietvertas CITES (Vašingtonas) Konvencijā par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām un pastāv kontroles mehānismi, lai nodrošinātu konvencijas prasību nepārtrauktu izpildi.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers</p> <p>Operational documentation</p> <p>Required licenses are in place</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p> <p>Darba dokumentācija</p> <p>Pieejamas nepieciešamās atļaujas</p>
<p>Indicator 1.3.2. Indikators</p> <p>Forest Managers are aware of the requirements and have implemented controls to ensure continuing compliance with the International Labour Organisation (ILO) conventions that apply to their operations. ILO 87 and 98 are minimum requirements for certification.</p> <p>Latvia:</p> <p>Forest Managers have signed mandatory international agreements and it is realized in sustainable forest management practice.</p> <p>Latvija:</p> <p>Meža apsaimniekotājam ir pieejamas saistošās starptautiskās vienošanās, kuras Latvija ir parakstījusi un tās tiek ievērotas meža apsaimniekošanā</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Forest Managers are aware of and have implemented</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, workers, contractors, labour unions and regulatory authorities.</p> <p>Review of policies, procedures and personnel records.</p> <p>Public available international agreements list.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Forest Managers are aware of the requirements and there is no objective evidence of non-compliance.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem, līgumdarbu izpildītājiem, arodbiedrībām un valsts pārraudzības institūcijām</p> <p>Politiku, procedūru un darbinieku dokumentācijas pārbaude.</p>

<p>controls to ensure continuing compliance with national legislation relating to labour matters</p> <p>Meža apsaimniekotājiem ir zināšanas par prasībām un ir ieviesuši kontroles mehānismus, lai nodrošinātu atbilstību Starptautiskās Darba Organizācijas (ILO) konvencijām, kuras attiecas uz meža apsaimniekotāju darbībām. Sertifikācijas minimālās prasības ir atbilstība ILO 87 un 98.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Meža apsaimniekotājiem ir zināšanas un ir ieviesuši kontroles mehānismus, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību nacionālajai darba likumdošanai.</p>	<p>Pastāv publiski pieejams, saistošo starptautisko vienošanos saraksts.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Meža apsaimniekotāji pārzina prasības un nav pierādījumi objektīvām neatbilstībām.</p>
<p>Indicator 1.3.3. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>Forest Managers are aware of the requirements and have implemented controls to ensure continuing compliance with ITTA.</p> <p>Nav attiecināms uz SLIMF</p> <p>Meža apsaimniekotāji pārzina prasības un ir ieviesuši kontroles mehānismus, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību ITTA</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, regulatory authorities and other stakeholders.</p> <p>Review of policies, procedures and records</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, valsts pārraudzības institūcijām un citām ieinteresētajām pusēm</p> <p>Politiku, procedūru un citu dokumentu pārbaude</p>
<p>Indicator 1.3.4. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>Forest Managers are aware of the requirements and have implemented controls to ensure continuing compliance with the International Biodiversity Convention.</p> <p>(Nav attiecināms uz SLIMF)</p> <p>Meža apsaimniekotāji pārzina prasības un ir ieviesuši kontroles mehānismus, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību Konvencijai par bioloģisko daudzveidību.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, regulatory authorities and other stakeholders.</p> <p>Review of policies, procedures and records.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, valsts pārraudzības institūcijām un citām ieinteresētajām pusēm</p> <p>Darbības plānu, procedūru un citu dokumentu pārbaude</p>
<p>Criterion 1.4</p> <p>Conflicts between laws, regulations and the FSC Principles and Criteria shall be evaluated for the purposes of certification, on a case-by-case basis, by the certifiers and the involved or affected parties</p>	
<p>1.4. Kritērijs</p> <p>Sertificētājiem, kā arī ieinteresētajām un iesaistītajām pusēm sertifikācijas nolūkos jāizvērtē visi pastāvošie konflikti starp LR likumiem un noteikumiem un FSC principiem un kritērijiem.</p>	
<p>Indicator 1.4.1. Indikators</p> <p>Any identified conflicts are brought to the attention of SGS and involved or affected parties.</p> <p>Par visiem identificētajiem konfliktiem tiek ziņots SGS un iesaistītajām vai ietekmētajām pusēm.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>SGS will assess the conflict and advise on resolution thereof, where such were possible.</p> <p>Interviews with Forest Managers and other stakeholders.</p> <p>SGS izvērtēs konfliktu un ieteiks tā atrisināšanas veidu, gadījumos, kad tas būs iespējams.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un citām ieinteresētajām pusēm</p>

Criterion 1.5	Forest management areas should be protected from illegal harvesting, settlement and other unauthorised activities
1.5. Kritērijs	Apsaimniekojamām mežu teritorijām jābūt aizsargātām pret nelikumīgu mežizstrādi, būvniecību (apmešanos) un cita veida darbībām.
Indicator 1.5.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Forest Managers have taken reasonable measures to monitor, identify and control illegal harvesting, settlement and other unauthorised activities.</p> <p>Meža apsaimniekotāji ir veikuši pārdomātus pasākumus, lai kontrolētu, atklātu un uzraudzītu nelikumīgu mežizstrādi, būvniecību (apmešanos) vai citas neatļautas darbības.</p>	<p>Field observations show no damage from unauthorised or illegal activities</p> <p>Manager's explanation of protection/ prevention activities e.g. signs, gates, patrols, etc</p> <p>Copies of reports made to the authorities of problem activities</p> <p>Boundaries are known to the manager and local communities and are easily identified in the field.</p> <p>Boundaries are marked in areas where there is a high risk of encroachment.</p> <p>Apsaimniekojamās teritorijas apskatē dabā netiek konstatēti neatļautu vai nelegālu darbību izraisīti bojājumi.</p> <p>Apsaimniekotāja skaidrojums par aizsardzības/preventīvajām darbībām, piem. zīmes, barjeras, patruļas utt.</p> <p>Attiecīgajām valsts iestādēm nosūtīto ziņojumu kopijas par problēmsituācijām.</p> <p>Apsaimniekotājs un vietējā sabiedrība zina teritorijas robežas un tās viegli ir identificējamās dabā.</p> <p>Robežas ir iezīmētas dabā platībām, kurām ir paaugstināts robežu pārkāpšanas risks.</p>
Criterion 1.6	Forest managers shall demonstrate a long-term commitment to adhere to the FSC Principles and Criteria
1.6. Kritērijs	Meža apsaimniekotājam praksē jāapliecina savas ilgtermiņa saistības par FSC principu un kritēriju ievērošanu.
Indicator 1.6.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>There is a publicly available policy endorsed by the owner/most senior management explicitly stating long term commitment to forest management practices consistent with the FSC Principles and Criteria</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>The forest manager has plans to manage the forest in the long term in a way that is compatible with the FSC Principles and Criteria</p> <p>Publiski pieejams īpašnieka/ vadības apstiprināts skaidri formulēts darbības plāns (politika) par ilgtermiņa nodomiem attiecībā uz FSC principu un kritēriju ievērošanu meža apsaimniekošanā.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Meža apsaimniekotājam ir plāns par ilgtermiņa meža</p>	<p>Written policy with appropriate statement is available</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>The management plan</p> <p>Plans (written or informal) for investment, training, and sharing of income or other benefits</p> <p>Past management has been compatible with the P&C</p> <p>Politika pieejama dokumenta formātā un attiecīgi apstiprināta</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Apsaimniekošanas plāns</p> <p>Investīciju, apmācību un paredzēto ienākumu vai</p>

<p>apsaimniekošanu atbilstoši FSC principiem un kritērijiem.</p>	<p>citu ieguvumu plāni (dokumenti vai brīvā formā)</p> <p>Pēdējās meža apsaimniekošanas darbības atbilst FSC principiem un kritērijiem</p>
<p>Indicator 1.6.2. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>The policy is communicated throughout the organisation (including to contractors) and to external stakeholders</p> <p>(Nav attiecināms uz SLIMF)</p> <p>Politika ir izplatīta visiem organizācijas darbiniekiem (ieskaitot līgumdarbu izpildītājus) un ārējām ieinteresētajām pusēm.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, workers and stakeholders.</p> <p>Evidence of distribution of policy to stakeholders.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un ieinteresētajām pusēm.</p> <p>Pierādījumi par politikas izplatīšanu ieinteresētajām pusēm.</p>
<p>Indicator 1.6.3. Indikators</p> <p>Where the owner/manager has some responsibility for forest lands not covered by the certificate, then there is a clear long term commitment to managing all forests in the spirit of the FSC P&C</p> <p>Nesertificētās meža platībās, par kurām īpašniekam/apsaimniekotājam ir kāda atbildība, vērojami ilgtermiņa nodomi mežu apsaimniekošanu veikt pēc FSC principu un kritēriju būtības.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>The applicant for certification must make a full disclosure of all forest areas over which the applicant has some responsibility, whether as owner (including share or partial ownership), manager, consultant or other responsibility. The disclosure shall be documented in the main assessment report. You must record full details of ownership, forest name, type, total and forest area (ha) and location for each such forest. This information must be made available to stakeholders as part of the consultation process.</i></p> <p><i>When the evaluation does not include all the forest areas in which the applicant is involved, the applicant must explain the reasons for this, and the reasons must be documented in the main assessment report.</i></p> <p>Evidence of such other forest lands.</p> <p>Policies</p> <p>Interviews with Forest Managers.</p> <p>Field inspection</p> <p><i>Sertifikācijas pieteikumā pieteicējam pilnībā jāuzrāda visas meža platības, par kurām tam ir kāda atbildība kā īpašniekam (ieskaitot akcijas vai daļējas īpašumtiesības) vai kā apsaimniekotājam, konsultantam vai cita veida atbildība. Šis fakts jānorāda sertifikācijas pamatnovērtējuma ziņojumā. Auditoram detalizēti jānorāda katra šāda meža īpašumtiesības, meža īpašuma nosaukums, tips, kopējā un meža platība (ha) un atrašanās vieta. Sai informācijai jābūt pieejamai ieinteresētajām pusēm kā obligāta konsultācijas procesa sastāvdaļai.</i></p> <p><i>Novērtēšanā neiekļaujot visas meža platības, ar kurām sertifikācijas pieteicējs ir saistīts, pieteicējam jāpamato tā iemesli, un šie iemesli jānorāda sertifikācijas pamatnovērtējuma ziņojumā.</i></p> <p>Pierādījumi par citām šādām meža platībām.</p> <p>Politikas.</p>

	Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem. Apskate dabā
Indicator 1.6.4. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Management of forest areas identified under 1.6.3 complies with the latest FSC Partial Certification Policy	Interviews with Forest Managers.
Meža platības, kuras identificētas atbilstoši 1.6.3. indikatorā noteiktajam, apsaimniekotas atbilstoši pēdējai FSC Daļējās Sertifikācijas politikai	Policies, procedures and field observations. Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem. Apsaimniekojamās platības apskate dabā, politiku un procedūru pārbaude.
PRINCIPLE 2. TENURE AND RIGHTS RESPONSIBILITIES:	
Long-term tenure and use rights to the land and forest resources shall be clearly defined, documented and legally established.	
2. PRINCIPS ĪPAŠUMA TIESĪBAS, LIETOŠANAS TIESĪBAS UN ATBILDĪBA:	
Zemes un meža resursu ilgtermiņa īpašuma un lietošanas tiesībām jābūt skaidri noteiktām, juridiski noformētām un apliecinātām ar attiecīgiem dokumentiem.	
Criterion 2.1 Clear evidence of long-term forest use rights to the land (e.g. land title, customary rights, or lease agreements) shall be demonstrated.	
2.1. Kritērijs Jābūt dokumentiem, kas apliecina meža zemes ilgtermiņa lietošanas tiesības.	
Indicator 2.1.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
There is documentation showing the owner/manager's legal rights to manage the land and/or utilise forest resources	Documentation with appropriate legal status.
Pastāv dokumentācija, kura apliecina īpašnieka/apsaimniekotāja likumīgās tiesības apsaimniekot zemi un/vai meža resursu izmantošanu.	Maps clearly indicating the boundaries of the Forest Management units (FMU). Latvia: Property borders are marked or otherwise clearly delineated. Field inspection. Dokumentācija ar atbilstošu juridisko statusu. Kartes, kurās skaidri norādītas meža apsaimniekojamās teritorijas (MAT) robežas. Latvija: Īpašuma robežas atzīmētas vai citādi skaidri norādītas. Apskate dabā.
Indicator 2.1.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
The FMU is committed to long-term forest management of at least one rotation length or harvest cycle.	Forest policies and management plans make clear reference to management objectives that support indicator 2.1.2.
Meža apsaimniekojamās teritorijas apsaimniekošanā ir saistības par ilgtermiņa meža apsaimniekošanu vismaz viena rotācijas cikla vai mežizstrādes cikla periodā.	Meža politikas un apsaimniekošanas plāni skaidri norāda uz apsaimniekošanas mērķiem, kas saskan ar 2.1.2. indikatoru.
Indicator 2.1.3. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Where the Forest Manager does not have legal title, the owner/government does not impose constraints that	Provisions in agreement for tenure.

<p>prevent compliance with the SGS Qualifor standard or the objectives of the management plan.</p> <p>Platībās, kur meža apsaimniekotājam nav likumīgu īpašumtiesību, īpašnieks/valsts institūcijas neuzliek ierobežojumus, kas traucētu nodrošināt atbilstību SGS Qualifor standartam vai apsaimniekošanas plāna mērķiem</p>	<p>FMU management plans.</p> <p>FMU long term strategies.</p> <p>Nosacījumi īpašumtiesību līgumā.</p> <p>Apsaimniekojamās teritorijas apsaimniekošanas plāni.</p> <p>Apsaimniekojamās teritorijas ilgtermiņa stratēģijas.</p>
<p>Criterion 2.2</p>	<p>Local communities with legal or customary tenure or use rights shall maintain control, to the extent necessary to protect their rights or resources, over forest operations unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.</p>
<p>2.2. Kritērijs</p>	<p>Vietējai sabiedrībai, kurai ir likumīgas vai tradicionālas īpašuma vai lietošanas tiesības, ir jākontrolē visas darbības mežā tādā mērā, kas nodrošinātu tiesību vai resursu aizsardzību, ja vien kontrole juridiski nav nodota citu institūciju pārraudzībā.</p>
<p>Indicator 2.2.1. Indikators</p> <p>All existing legal or customary tenure or use rights that local communities have within the FMU shall be documented and mapped</p> <p>Latvia:</p> <p>2.2.1.1 Forest manager shall impose no groundless restrictions on free access to forest and forest non-wood resource utilisation on a non-profit basis.</p> <p>Latvijā:</p> <p>2.2.1.1 Meža apsaimniekotājs nav noteicis nepamatotus ierobežojumus brīvai pieejai mežam un nekoksnes resursu ieguvei individuālam patēriņam.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Latvia:</p> <p>Management plans (MPs) or other long-term forest management documents include no groundless restrictions on free access to forest.</p> <p>Forest manager has informed (marks, barriers, e.t.c.) the local communities of well-grounded restrictions to the access to forest.</p> <p>Latvijā:</p> <p>Apsaimniekošanas plānā (AP) vai citos saistošos ilgtermiņa dokumentos nav noteikti nepamatoti ierobežojumi brīvai pieejai mežam.</p> <p>Apsaimniekotājs ir informējis (zīmes, barjeras u.c.) par teritorijā noteiktajiem pamatotajiem ierobežojumiem.</p>
<p>Criterion 2.3</p>	<p>Appropriate mechanisms shall be employed to resolve disputes over tenure claims and use rights. The circumstances and status of any outstanding disputes will be explicitly considered in the certification evaluation. Disputes of substantial magnitude involving a significant number of interests will normally disqualify an operation from being certified</p>
<p>2.3. Kritērijs</p>	<p>Strīdu izšķiršana par īpašuma tiesībām un lietošanas tiesībām ir risināma normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Sertifikācijas novērtējumā jābūt noskaidrotiem ikviena neizšķirta strīda apstākļiem. Būtiski svarīgu strīdu gadījumā, kur iesaistītas vairākas ieinteresētās puses, parasti sertifikācija nav iespējama</p>
<p>Indicator 2.3.1. Indikators</p> <p>Appropriate documented procedures to resolve tenure claims and use right disputes are in place where any potential for such conflicts does exist</p> <p>SLIMF:</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Latvia:</p> <p>All the disputes arising are recorded and documented</p> <p>Latvijā:</p>

<p>There are no major unresolved disputes relating to tenure and use rights in the forest. Disputes or grievances are being resolved using locally accepted mechanisms and institutions.</p> <p>Measures are taken to avoid damage to other peoples' use rights or property, resources, or livelihoods. Where accidental damage occurs, fair compensation is provided.</p> <p>Latvia:</p> <p>2.3.1.1 Disputes over ownership claims and use rights shall be resolved as provided by the LR law.</p> <p>Latvijā:</p> <p>2.3.1.1 Ar īpašumtiesībām un lietošanas tiesībām saistītie strīdi risināmi LR normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā.</p>	<p><i>Visi strīdi ir dokumentēti un reģistrēti.</i></p>
<p>PRINCIPLE 3. INDIGENOUS PEOPLES' RIGHTS:</p> <p>The legal and customary rights of indigenous peoples to own, use and manage their lands, territories, and resources shall be recognised and respected.</p>	
<p>3. PRINCIPIS PAMATIEDZĪVOTĀJU TIESĪBAS:</p> <p>Jāatzīst un jārespektē pamatiedzīvotāju likumīgās un tradicionālās īpašuma, kā arī lietošanas un apsaimniekošanas tiesības uz savu zemi, teritorijām un resursiem.</p>	
<p>Criterion 3.1</p>	<p>Indigenous peoples shall control forest management on their lands and territories unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.</p>
<p>3.1. Kritērijs</p>	<p>Pamatiedzīvotājiem jābūt tiesībām kontrolēt meža apsaimniekošanu viņu zemes platībās un kopējā teritorijā, izņemot, ja kontroli viņi labprātīgi un apzināti deleģējuši citām institūcijām.</p>
<p>Indicator 3.1.1. Indikators</p> <p>Latvia:</p> <p>There are no groups of people in Latvia considered as "indigenous people".</p> <p>Latvijā:</p> <p>Latvijā nav iedzīvotāju grupas, kuras uzskatāmas par "pamatiedzīvotājiem" FSC principu un kritēriju izpratnē.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p>
<p>Criterion 3.2</p>	<p>Forest management shall not threaten or diminish, either directly or indirectly, the resources or tenure rights of indigenous peoples</p>
<p>3.2. Kritērijs</p>	<p>Meža apsaimniekošana nedrīkst tieši vai netieši apdraudēt vai samazināt pamatiedzīvotāju resursus vai īpašuma tiesības.</p>
<p>Indicator 3.2.1. Indikators</p> <p>Latvia:</p> <p>There are no groups of people in Latvia considered as "indigenous people".</p> <p>Latvijā:</p> <p>Latvijā nav iedzīvotāju grupas, kuras uzskatāmas par</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p>

"pamatiedzīvotājiem" FSC principu un kritēriju izpratnē.	
Criterion 3.3	Sites of special cultural, ecological, economic or religious significance to indigenous peoples [and other sections of the community] shall be clearly identified in co-operation with such peoples, and recognised and protected by forest managers.
3.3. Kritērijs	Vietām, kuras pamatiedzīvotāji (un citas sabiedrības daļas) uzskata par svarīgām ar īpašu kultūras, ekoloģisko, ekonomisko vai reliģijas nozīmi, jābūt skaidri identificētām sadarbībā ar šiem iedzīvotājiem, un meža apsaimniekotāji šīs vietas pārziņ un aizsargā.
Indicator 3.3.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Sites of special cultural, historical, ecological, economic or religious significance are identified, described and mapped and implemented in co-operation with affected or interested stakeholders.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Sites of special cultural, historical, ecological, economic or religious significance have been identified and any special requirements are known.</p> <p>Vietas ar īpašu kultūras, vēsturisko, ekoloģisko, ekonomisko vai reliģisko nozīmi ir apzinātas, aprakstītas un atzīmētas kartē un ieviestas sadarbībā ar ietekmētajām vai ieinteresētajām pusēm.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Vietas ar īpašu kultūras, vēsturisko, ekoloģisko, ekonomisko vai reliģisko nozīmi ir apzinātas un ir zināmas jebkuras to īpašās prasības.</p>	<p>Interviews with Forest Managers and consultation with stakeholders.</p> <p>Records and maps.</p> <p>Field inspection</p> <p>Refer also to Indicator 7.8.1</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un konsultācijas ar ieinteresētām pusēm.</p> <p>Pieraksti un kartes.</p> <p>Apskate dabā</p> <p>Skatīt arī 7.8.1. indikatoru</p>
Indicator 3.3.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Management objectives and prescriptions are developed (and documented) in co-operation with affected or interested stakeholders</p> <p>SLIMF:</p> <p>Clear management objectives have been identified.</p> <p>Apsaimniekošanas mērķi un instrukcijas ir izstrādāti (un dokumentēti) sadarbībā ar ietekmētajām vai ieinteresētajām pusēm</p> <p>SLIMF:</p> <p>Noteikti skaidri apsaimniekošanas mērķi.</p> <p>Latvia:</p> <p>There are no groups of people in Latvia considered as "indigenous people".</p> <p>Latvija:</p> <p>Latvijas teritorijā neeksistē pamatiedzīvotāji FSC principu un kritēriju izpratnē.</p>	<p>Management plans and documents.</p> <p>Consultation with stakeholders</p> <p>SLIMF:</p> <p>Interviews with the Forest Manager and field observations</p> <p>Apsaimniekošanas plāni un dokumenti.</p> <p>Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un apsaimniekojamās teritorijas apskate dabā.</p>

<p>Indicator 3.3.3. Indikators</p> <p>Such areas are identified in working plans and demarcated in the field where this is considered appropriate</p> <p>Šādas platības ir noteiktas darba plānos un iezīmētas dabā, ja tiek uzskatīts, ka ir atbilstoši</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Operational plans and maps and field observation</p> <p>Darbības plāni un kartes, un apsaimniekojamās teritorijas apskate dabā</p>
<p>Indicator 3.3.4. Indikators</p> <p>All operators and contractors can identify such sites in the field and measures are in place to prevent any form of damage or disturbance, other than such agreed with stakeholders.</p> <p>Visi darbinieki un apakšuzņēmēji spēj identificēt šīs vietas dabā un pastāv atbilstoši pasākumi, lai novērstu tāda veida kaitējumus vai traucējumus, par kuriem nav vienošanās ar ieinteresētajām pusēm.</p> <p>Latvia:</p> <p>There are no groups of people in Latvia considered as "indigenous people"</p> <p>Latvija:</p> <p>Latvijas teritorijā neeksistē pamatiedzīvotāji FSC principu un kritēriju izpratnē.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with operators and field observations.</p> <p>Consultation with stakeholders</p> <p>Pārrunas ar darbu veicējiem/operatoriem un apsaimniekojamās teritorijas apskate dabā.</p> <p>Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm</p>
<p>Indicator 3.3.5. Indikators</p> <p>Rights of access to these areas is permitted</p> <p>Piešķirtas šo platību pieejas tiesības.</p> <p>Latvia:</p> <p>There are no groups of people in Latvia considered as "indigenous people"</p> <p>Latvija:</p> <p>Latvijas teritorijā neeksistē pamatiedzīvotāji FSC principu un kritēriju izpratnē.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Consultation with stakeholders</p> <p>Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm</p>
<p>Criterion 3.4 Indigenous peoples shall be compensated for the application of their traditional knowledge regarding the use of forest species or management systems in forest operations. This compensation shall be formally agreed upon with their free and informed consent before forest operations commence.</p>	
<p>3.4. Kritērijs Pamatiedzīvotājiem kompensējama viņu tradicionālo zināšanu izmantošana par koku sugu vai apsaimniekošanas metožu izmantošanu meža apsaimniekošanas darbībās. Par šo kompensāciju labprātīgi formāli jāvienojas, saņemot piekrišanu pirms darbību uzsākšanas mežā.</p>	
<p>Indicator 3.4.1. Indikators</p> <p>Latvia:</p> <p>There are no groups of people in Latvia considered as</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p>

<p>“indigenous people”.</p> <p>Latvijā:</p> <p>Latvijā nav iedzīvotāju grupas, kuras uzskatāmas par “pamatiedzīvotājiem” FSC principu un kritēriju izpratnē.</p>	
<p>PRINCIPLE 4. COMMUNITY RELATIONS AND WORKER’S RIGHTS:</p> <p>Forest management operations shall maintain or enhance the long-term social and economic well being of forest workers and local communities.</p>	
<p>4. PRINCIPĀS ATTIECĪBAS AR VIETĒJO SABIEDRĪBU UN STRĀDNIEKU TIESĪBAS:</p> <p>Meža apsaimniekošanas rezultātā jāuztur nemainīgā līmenī vai jāuzlabo meža darbinieku un vietējās sabiedrības ilgtermiņa sociālās un ekonomiskās labklājības līmenis vai jāveicina tā uzlabošanās.</p>	
<p>Criterion 4.1 The communities within, or adjacent to, the forest management area should be given opportunities for employment, training, and other services</p>	
<p>4.1 . Kritērijs Apsaimniekojamās teritorijas vai tās tuvākās apkārtnes iedzīvotājiem jārada labvēlīgi apstākļi nodarbinātības, apmācības un citu pakalpojumu ziņā.</p>	
<p>Indicator 4.1.1. Indikators</p> <p>People in local communities are given opportunities in employment, training and contracting</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Local workers and contractors should be used wherever possible</p> <p>Vietējiem iedzīvotājiem radīti labvēlīgi apstākļi nodarbinātības, apmācību un līgumdarbu veikšanā.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Vietējo darbinieku un uzņēmēju pakalpojumi izmantojami visur, kur tas iespējams.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and workers.</p> <p>Consultation with representatives of local communities and labour unions.</p> <p>Training strategies.</p> <p>Job advertisements in local publications</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem.</p> <p>Konsultācijas ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem un darbinieku arodbiedrībām.</p> <p>Apmācību stratēģijas.</p> <p>Darba sludinājumi vietējos laikrakstos.</p>
<p>Indicator 4.1.2. Indikators</p> <p>In <u>large scale organisations</u>, contracts are awarded through a transparent process on the basis of clear criteria; justification for final selections is documented</p> <p><u>Liela mēroga organizācijās līgumi tiek noslēgti balstoties uz caurskatāmības principu un skaidriem kritērijiem; dokumentēts ir galīgā lēmuma pamatojums</u></p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with contractors.</p> <p>Policies and procedures of the assessed organisation.</p> <p>Documentation on contracting of services.</p> <p>Pārrunas ar līgumdarbu izpildītājiem</p> <p>Novērtējamās organizācijas politikas un procedūras.</p> <p>Dokumentācija par līgumu slēgšanu pakalpojumu izpildē</p>
<p>Indicator 4.1.3. Indikators</p> <p>In <u>large scale organisations</u> training and/or other appropriate forms of assistance to local people and workers to meet the organisation’s long-term staffing requirements are developed and supported.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Workers include: employees, contractors, sub-contractors, and any other persons carrying out forestry work on the forest management unit.</p>

<p>Liela mēroga organizācijās tiek izstrādātas un veicinātas apmācības un/vai cita atbilstoša veida atbalsta pasākumi vietējiem iedzīvotājiem un darbiniekiem, lai nodrošinātu organizācijas personāla ilgtermiņa prasību ievērošanu</p>	<p>Long-term training plans.</p> <p>Interviews with Forest Managers and workers.</p> <p>Kā darbinieki tiek uzskatīti: meža apsaimniekotāja darbinieki, līgumdarbu izpildītāji, apakšuzņēmēju darbinieki un jebkuras citas personas, kuras veic meža darbus apsaimniekojamā teritorijā.</p> <p>Ilgtermiņa apmācību plāni.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem.</p>
<p>Indicator 4.1.4. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>Support is provided for local infrastructure and facilities at a level appropriate to the scale of the forest resources</p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p> <p>Tiek sniegts atbalsts vietējai infrastruktūrai un vietai, ņemot vērā meža resursu izmantošanas intensitāti.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>Service provision and support for local infrastructure, facilities should, as a minimum, be consistent with meeting management plan objectives over the long term (e.g. provision of basic health, education and training facilities where these do not exist) as well as avoiding or mitigating any negative social impacts of the operations.</i></p> <p>Consultation with representatives of local communities</p> <p>Provision of training; schooling; medical; facilities; housing; accommodation</p> <p><i>Labiekārtošana un atbalsts vietējai infrastruktūrai, aprīkojumam, kā minimums saskaņā ar ilgtermiņa apsaimniekošanas plāna mērķiem (piem, atbalsts minimālajai veselības aprūpei, izglītībai un apmācības aprīkojumam, kur tie nav pieejami), kā arī negatīvas sociālas ietekmes mazināšana vai nepieļaušana, veicot meža darbus.</i></p> <p>Konsultācijas ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem</p> <p>Atbalsts apmācībām; izglītošanai; medicīnai; aprīkojumam; sadzīvei; mājvietai.</p>
<p>Indicator 4.1.5. Indikators</p> <p>Where practicable, communities are given controlled access to forest and non-forest products on the FMU</p> <p>Gadījumos, kad ir praktiski pielietojams, apsaimniekojamā teritorijā sabiedrībai ir dota kontrolēta piekļuve meža un nekoksnes produktiem .</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and local communities.</p> <p>Evidence of controlled harvesting activities</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējo sabiedrību.</p> <p>Pierādījumi par mežizstrādes pasākumu kontroli.</p>
<p>Indicator 4.1.6. Indikators</p> <p>Policies and procedures and the implementation thereof make qualifications, skills and experience the basis for recruitment, placement, training and advancement of staff at all levels</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Employees are not discriminated in hiring, advancement,</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>No evidence of discrimination on the basis of: race, colour, culture, sex, age, religion, political opinion, national extraction or social origin</i></p> <p>Employment policies and procedures.</p> <p>Interviews with Forest Managers, workers and Labour Union representatives.</p>

<p>dismissal remuneration and employment related to social security</p> <p>Politikas un procedūras, kā arī to ieviešana nosaka kvalifikāciju, prasmes un pieredzi par pamatu visa līmeņa personāla pieņemšanai darbā, amata noteikšanai, apmācībām un paaugstinājumiem amatā</p> <p>SLIMF:</p> <p>Darbinieki netiek diskriminēti vienojoties par darba nosacījumiem, paaugstinājumiem amatā, izmaksājot atlaišanas kompensācijas un ar nodarbinātību saistītajām sociālajām garantijām.</p>	<p>SLIMF:</p> <p>Interviews with workers and contractors</p> <p><i>Nav pierādījumi par rasu, krāsu, kultūru, dzimumu, vecumu, reliģijas, politiskās pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelsmes diskrimināciju.</i></p> <p>Nodarbinātības politikas un procedūras.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un Darbinieku apvienību pārstāvjiem.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārrunas ar darbiniekiem un līgumdarbu izpildītājiem</p>
<p>Indicator 4.1.7. Indikators</p> <p>All employees, contractors and sub-contractors must be paid a fair wage and other benefits, which meet or exceed all legal requirements and those provided in comparable occupations in the same region</p> <p>Visiem darbiniekiem, līgumdarbu veicējiem un apakšuzņēmējiem jāmaksā taisnīgs atalgojums un citi pabalsti, kuri atbilst vai pārsniedz likumā noteiktās prasības, un atbilst līdzvērtīgas profesijas apmaksai šajā reģionā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Benefits may include social security payments, pension, accommodation, food, etc.</p> <p>Records of payment</p> <p>Interviews with Forest Managers, workers and Labour Union representatives.</p> <p>Kā citus pabalstus (ieguvumus) var uzskatīt maksājumus par sociālajām garantijām, pensiju, mājvietu, uzturu u.c.</p> <p>Maksājumu uzskaite</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un arodbiedrības pārstāvjiem.</p>
<p>Indicator 4.1.8. Indikators</p> <p>No workers should be engaged in debt bondage or other forms of forced labour</p> <p>Darbinieki netiek nodarbināti uz parādsaistību pamata vai citās piespiedu darba formās.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un arodbiedrības pārstāvjiem</p>
<p>Indicator 4.1.9. Indikators</p> <p>Persons under 15 years are not employed in any forestry work</p> <p>Latvia:</p> <p>4.1.9.1 Children from age of 13 outside school hours may be employed in such works, if the parent (guardian) has given written consent:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. medical plant collection 2. tree, flower and plant planting and caring 3. plants preparation 4. parks and squares clean-up <p>4.1.9.1 Personas jaunākas par 15 gadiem netiek nodarbinātas nekādos meža darbos</p> <p>Latvija:</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>National legislation may set higher minimum ages, but these ages are defined in ILO Convention 138 Article 3.</i></p> <p>Interviews with Forest Managers, workers and Labour Union representatives</p> <p>Observations in the work place.</p> <p><i>Nacionālajā likumdošanā varētu būt noteikts augstāks minimālais vecums, bet šis vecums ir noteikts ILO 138. konvencijas 3. pantā.</i></p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un arodbiedrības pārstāvjiem</p> <p>Darba vietu apskate.</p>

<p>Bērnus vecumā no 13 gadiem no mācībām brīvajā laikā var nodarbināt šādos darbos, ja viens no vecākiem (aizbildnis) devis rakstisku piekrišanu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ārstniecības augu vākšana 2. koku, ziedu un augu stādīšana un kopšana; 3. stādu sagatavošana; 4. laukumu un skvēru sakopšana; 	
<p>Indicator 4.1.10. Indikators</p> <p>Persons under 18 years should not be employed at night or to carry out heavy work or hazardous operations, e.g. pesticide application, harvesting, except for the purposes of training</p> <p>Personas jaunākas par 18 gadiem nedrīkst tikt nodarbinātas naktī vai smagu darbu vai bīstamu operāciju izpildē, piem., darbos ar augu aizsardzības līdzekļu izmantošanu, mežizstrādē, izņemot mācību nolūkos.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>Where children and young persons are to be removed from employment in order to comply with this requirement, criterion 4.4 on social impact assessment and mitigation will apply. Organisations are expected to carry out a social impact assessment of the displacement of children from the workplace and effectively mitigate that impact e.g. provide suitable alternative sources of family income and ensure the children have access to adequate education facilities.</i></p> <p><i>Ja bērniem un jauniešiem atsaka nodarbinātību, lai izpildītu šo prasību, jāpielieto 4.4. kritērijs par sociālās ietekmes novērtējumu un atvieglojumiem. Organizācijas īstenotās sociālās ietekmes novērtēšanas rezultātā par darba atteikumiem bērniem, vēlams efektīvi samazināt (kompensēt) iespējamo negatīvo ietekmi, piem, nodrošinot piemērotus alternatīvus ģimenes ienākuma avotus un nodrošinot bērniem atbilstošas izglītības iespējas.</i></p>
<p>Criterion 4.2 Forest management should meet or exceed all applicable laws and/or regulations covering health and safety of employees and their families</p>	
<p>4.2. Kritērijs Meža apsaimniekotājam, rūpējoties par darbinieku, kā arī viņu ģimenes locekļu veselību un darba drošību, šajā ziņā izvirzāmas stingrākas prasības, nekā paredz attiecīgie normatīvie akti.</p>	
<p>Indicator 4.2.1. Indikators</p> <p>Forest Managers are aware of laws and/or regulations covering health and safety of employees and their families and comply with such.</p> <p>For <u>large scale organisations</u> a written safety and health policy and management system are in place</p> <p>Latvia:</p> <p>4.2.1.1. Workers, including subcontractors, comply with Latvian Republic legislation on labor protection as well as they have appropriate knowledges to act in conditions of exceptions.</p> <p>4.2.1.2. Harvesting companies, subcontractors and chain saw operators have been ensured with appropriate to law work equipment, individual or collective protection</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>Forestry operations should follow the ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry.</i></p> <p>Interviews with Forest Managers, workers and union representatives.</p> <p>Guidelines/regulations are readily available.</p> <p>Labour directives and inspection reports.</p> <p>Company OHS records</p> <p>Field inspection</p> <p><i>Mežsaimniecības darbos jāievēro ILO Prakses kodekss par darba drošību un veselību mežsaimniecībā.</i></p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un organizāciju pārstāvjiem.</p>

assets applied in field

4.2.1.3. Any person entering an ongoing logging site wears a helmet and reflective vest in accordance with laws

4.2.1.4. If using tree climbing equipment need to ensure regular control of safety equipment for tree climbing.

4.2.1.5. Workers involved in dangerous work should follow to Latvian Republic laws or to observe Forest Manager requirements

4.2.1.6. Forest workers and contractors involved in harvesting operations and forest management works shall be informed on labour protection requirements appropriate to work their specific.

4.2.1.7. Forest machinery is equipped with appropriate safety devices for work performance in forest.

4.2.1.8. Warning signs are posted at sites with ongoing logging operation.

4.2.1.9. Employer maintains a register of accidents appropriate to Latvian Republic laws.

Mežu apsaimniekotāji pārzina un ievēro likumus un/vai noteikumus attiecībā uz darbinieku un viņu ģimenes locekļu veselības un darba aizsardzības jomu.

Liela mēroga organizācijām ir pieejama rakstiska veselības un darba aizsardzības politika un tās realizācijas kārtība.

Latvija:

4.2.1.1. Darbinieki, tai skaitā apakšuzņēmēji ievēro Latvijas Republikas normatīvos aktus darba aizsardzībā, kā arī mežizstrādes strādnieki zina kā rīkoties ārkārtas situācijās

4.2.1.2. Mežizstrādes uzņēmumi, apakšuzņēmumi un mežstrādnieki ir nodrošināti ar darba aprīkojumu, individuālajiem vai kolektīvajiem aizsardzības līdzekļiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tie ir pieejami darba vietās un ir atbilstošā darba kārtībā.

4.2.1.3. Jebkurai personai, apmeklējot aktīvu mežizstrādes vietu tiek lietota aizsargķivere un atstarojoša veste/jaka, kura atbilst normatīvo aktu prasībām

4.2.1.4. Ja tiek lietoti kāpšļi tiek noteikta procedūra, kā regulāri kontrolēt drošības iekārtas kāpšļiem.

4.2.1.5. Strādnieki, kuri nodarbināti bīstamā darbā darbus veic atbilstoši likumdošanai vai meža apsaimniekotāja noteiktajām prasībām

4.2.1.6. Meža apsaimniekošanas un mežizstrādes darbos iesaistītie darbinieki un līgumpartneri, atbilstoši veicamajam darbam mežā, ir informēti par prasībām darba aizsardzības jomā

4.2.1.7. Mežizstrādes mašīnas ir aprīkotas ar piemērotām drošības ierīcēm darbu veikšanai mežā

4.2.1.8. Brīdinājuma zīmes izliktas vietās, kur notiek mežizstrādes process.

Viegli pieejamas vadlīnijas/ noteikumi.

Darba regulas un inspekciju ziņojumi

Organizācijas dokumentācija par veselību un darba drošību

Apskate dabā

<p>4.2.1.9. Darba devējs uztur nelaiemes gadījumu darbā uzskaites žurnālu atbilstoši normatīvo aktu prasībām</p> <p>4.2.1.10. Pie lielākiem darbiem tiek izstrādāta veselības un drošības politika un vadības sistēma, kur tiek regulāri apzinātas bīstamības un preventīvie pasākumi, kas tiek īstenoti darbībā.</p>	
<p>Indicator 4.2.2. Indikators</p> <p>Forest Managers have systematically assessed the risk associated with all tasks and equipment and prescribed appropriate safe procedures, the use of personal protective equipment (PPE), emergency procedures and key responsibilities.</p> <p>In large scale organisations, compliance with this requirement shall be supported by documentation</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p><u>All work done in the forest must comply with health and safety laws and regulations</u></p> <p>Meža apsaimniekotāji regulāri novērtē risku, kas saistīts ar visu pienākumu izpildi un aprīkojumu izmantošanu, un norāda atbilstošās drošības procedūras, individuālo darba aizsardzības līdzekļu izmantošanu, rīcību ārkārtas situācijās. un nosaka vadošo atbildību sadalījumu.</p> <p><u>Liela mēroga organizācijās atbilstību šīm prasībām jāfiksē dokumentāli</u></p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p><u>Visiem mežā veiktajiem darbiem jāatbilst likumiem un noteikumiem par veselību un darba drošību.</u></p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, workers and union representatives.</p> <p>Documented risk assessments.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Equipment is available to workers</p> <p>Interviews with Forest Managers and workers</p> <p>Field observations</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un organizāciju pārstāvjiem.</p> <p>Dokumentēti riska novērtējumi.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Darbiniekiem ir nepieciešamais aprīkojums</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem</p> <p>Apskate dabā</p>
<p>Indicator 4.2.3. Indikators</p> <p>All workers have had relevant training in safe working practice and where required, hold the necessary skills certificates.</p> <p>Visiem darbiniekiem ir veikta attiecīga apmācība par darba vides drošību, un gadījumos, kur nepieciešams, ir attiecīgo zināšanu apliecinājoši dokumenti.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and workers.</p> <p>Training schedules and records</p> <p>Copies of skills certificates.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem.</p> <p>Apmācību grafiki un saistītā dokumentācija.</p> <p>Prasmes apliecinājošu dokumentu (sertifikātu) kopijas.</p>
<p>Indicator 4.2.4. Indikators</p> <p>Forestry operations comply as a minimum, with the ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry</p> <p>Mežsaimniecības darbības atbilst vismaz ILO Rīcības kodeksam par darba drošību un veselību mežsaimniecībā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and workers</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem</p>

<p>Indicator 4.2.5. Indikators</p> <p>All necessary tools, machines, substances and equipment, including appropriate PPE, are available at the worksite and are in safe and serviceable condition</p> <p>Visi nepieciešamie darba līdzekļi, tehnika, vielas un aprīkojums, ieskaitot piemērotus individuālos darba aizsardzības līdzekļus, ir pieejami darba vietās un ir atbilstošā darba kārtībā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and workers.</p> <p>Field observations.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem.</p> <p>Darba vietu apskate dabā.</p>
<p>Indicator 4.2.6. Indikators</p> <p>Managers take measures to ensure that workers use the PPE that is provided</p> <p>Apsaimniekotāji un/vai citi atbildīgie darbinieki īsteno pasākumus, lai nodrošinātu, ka darbinieki izmanto paredzētos individuālos darba aizsardzības līdzekļus.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and workers.</p> <p>Field observations</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem.</p> <p>Darba vietu apskate dabā.</p>
<p>Indicator 4.2.7. Indikators</p> <p>Health and safety records (including risk evaluations, accident records) are maintained and up-to-date</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Basic record is kept of health and safety related incidents</p> <p>Uzturēta un regulāri aktualizēta dokumentācija par veselību un darba drošību (ieskaitot darba vides risku novērtējumu, nelaimes gadījumu uzskaiti).</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Pamatdokumentācija par nelaimes gadījumiem saistītiem ar veselību un darba drošību.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Records of accidents, incidents, instructions to supervisors and workers</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Records</p> <p>Interviews with Forest Manager and workers</p> <p>Dokumentācija par nelaimes gadījumiem, instrukcijas darbu vadītājiem un darbiniekiem.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Uzskaites dokumentācija</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem</p>
<p>Indicator 4.2.8. Indikators</p> <p>All employees and contractors and their families have access to adequate local medical facilities while working on the FMU.</p> <p>Visiem darbiniekiem, līgumdarbu veicējiem un apakšuzņēmējiem, un viņu ģimenes locekļiem, strādājot apsaimniekojamā teritorijā, ir pieejama adekvāta pirmā medicīniskā palīdzība</p> <p>Latvia:</p> <p>4.2.8.1 All employees, contractors and subcontractors have access to adequate local medical facilities while working on the FMU.</p> <p>Latvijā:</p> <p>4.2.8.1 Visiem darbiniekiem, līgumdarbu veicējiem un apakšuzņēmējiem, strādājot apsaimniekojamā teritorijā ir pieejama pirmās medicīniskās palīdzības komplekts.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and workers</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem</p>

<p>Indicator 4.2.9. Indikators</p> <p>Where located and provided on the FMU worker accommodation and nutrition comply, as a minimum, with the ILO Code of Practice on Safety and Health in Forestry.</p> <p>Apsaimniekojamā teritorijā esošām darbinieku uzturēšanās (atpūtas) un ēdienreižu vietām jāatbilst vismaz ILO Rīcības kodeksam par darba drošību un veselību mežsaimniecībā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Managers and workers</p> <p>Inspection of facilities</p> <p>Pārrunas ar apsaimniekotājiem, darbu vadītājiem un darbiniekiem</p> <p>Aprīkojuma pārbaude</p>
<p>Indicator 4.2.10. Indikators</p> <p>There is evidence of a programme on the FMU that raises awareness of illnesses and diseases endemic to the area that affect forest workers or their families.</p> <p>For large scale organisations there is contribution towards or provision of a prevention and control programme for any illnesses and diseases endemic to the area that affect forest workers or their families</p> <p>SLIMF:</p> <p>There is evidence of a basic programme on the FMU that raises awareness of illnesses and diseases endemic to the area that affect workers or their families</p> <p>Apsaimniekojamai teritorijai izstrādāta tāda programma, kas pilnveido zināšanas par slimībām un endēmiskajām saslimšanām teritorijā, kura ietekmē meža darbiniekus vai viņu ģimenes.</p> <p>Liela mēroga organizācijas dod ieguldījumu vai nodrošina preventīvos un kontroles pasākumus jebkuras endēmiskas saslimšanas vai slimību gadījumā teritorijā, kura ietekmē meža darbiniekus vai viņu ģimenes.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Apsaimniekojamai teritorijai izstrādāta tāda programma, kas pilnveido zināšanas par slimībām un endēmiskajām saslimšanām teritorijā, kura ietekmē meža darbiniekus vai viņu ģimenes.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and workers.</p> <p>Interviews with social NGOs.</p> <p>Records of support.</p> <p>Health statistics for the region.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Interviews with forest manager and workers</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem.</p> <p>Pārrunas ar sociālā sektora nevalstiskajām organizācijām.</p> <p>Dokumentācija par atbalsta pasākumiem.</p> <p>Statistika par veselības stāvokli reģionā.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbiniekiem</p>
<p>Criterion 4.3 The rights of the workers to organise and voluntarily negotiate with their employers shall be guaranteed as outlined in Conventions 87 and 98 of the International Labour Organisation (ILO).</p>	
<p>4.3. Kritērijs Darbiniekiem garantē tiesības izveidot savas organizācijas, vienojoties ar darba devēju, kā to paredz Starptautiskās darba organizācijas (ILO) Konvencijas Nr. 87 un Nr. 98.</p>	
<p>Indicator 4.3.1. Indikators</p> <p>Workers are free to organise and or join a trade union of their choice without fear of intimidation or reprisal. This will at a minimum comply with the requirements of the ILO Convention No. 87: Convention concerning Freedom of Association and Protection of the Right to Organise</p> <p>Darbinieki pēc brīvas gribas var organizēt un/vai iestāties arodbiedrībās, bez pastāvošām bailēm no iebiedēšanas vai</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, workers and labour union representatives.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un arodbiedrības pārstāvjiem.</p>

<p>represijām. Šim procesam jāatbilst vismaz ILO konvencijas Nr. 87 prasībām: Konvencija par Asociāciju brīvību un organizēšanas tiesību aizsardzību.</p>	
<p>Indicator 4.3.2. Indikators</p> <p>Workers are free to organise and bargain collectively. This will at a minimum comply with the requirements of International Labour Organisation convention 98, Convention concerning the Application of the Principles of the Right to Organise and to Bargain Collectively</p> <p>Darbiniekiem ir brīvas tiesības veidot organizācijas un kolektīvi sadarboties. Šim procesam jāatbilst vismaz Starptautiskās darba konvencijas Nr. 98 prasībām: Konvencija par pielietojamiem principiem attiecībā uz tiesībām veidot organizācijas un kolektīvi sadarboties</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, workers and labour union representatives</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un arodbiedrības pārstāvjiem</p>
<p>Indicator 4.3.3. Indikators</p> <p>There is an effective mechanism in place to provide information to, and enable the participation of workers in decision-making where this directly affects their working terms and conditions</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Workers or their representatives are accepted as participants in decision making</p> <p>Pastāv efektīvs mehānisms, kas nodrošina informācijas pieejamību, un sekmē darbinieku piedalīšanos tādu lēmumu pieņemšanā, kuri tieši ietekmē darbinieku darba nosacījumus un apstākļus.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Darbinieki vai viņu pārstāvji tiek uzskatīti kā līdzvērtīgi dalībnieki lēmumu pieņemšanā</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, workers and labour union representatives</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbiniekiem un arodbiedrības pārstāvjiem</p>
<p>Criterion 4.4 Management planning and operations shall incorporate the results of evaluations of social impact. Consultations shall be maintained with people and groups directly affected by management operations.</p>	
<p>4.4. Kritērijs Apsaimniekošanas plānošanas un darbu izpildes gaitā jāņem vērā šo darbību sociālās ietekmes novērtējums, veicot pastāvīgas konsultācijas ar tiem cilvēkiem un cilvēku grupām, kurus apsaimniekošanas darbības skar vistiešāk.</p>	
<p>Indicator 4.4.1. Indikators</p> <p>In conjunction with the local stakeholders affected and in accordance with the scale and intensity of management, the social, socio-economic, spiritual and cultural impacts of forest operations are evaluated.</p> <p>For <u>large scale organisations</u>, these impacts shall be documented</p> <p><u>SLIMF (Small Forests):</u></p> <p>Anyone who is likely to be directly affected by an operation</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>New operations will normally be subjected to formal impact assessments and these assessments must include the social environment. For ongoing operations it will be necessary to maintain communication with stakeholders and thus ensure the Forest Manager is aware of any current and/or potential impacts. Management plans must provide mitigatory measures to address such impacts, e.g. problems with dust or noise caused by operations are known and planning is adjusted to</i></p>

<p>is informed and has an opportunity to comment.</p> <p>The forest manager must try to avoid negative impacts of operations.</p> <p>SLIMF (Low Intensity Forests):</p> <p>The forest manager proactively seeks assistance from external organizations to carry out an assessment of social impacts and/or social impact monitoring and uses the results to plan future management.</p> <p>Sadarbībā ar vietējām ieinteresētajām pusēm, ņemot vērā apsaimniekošanas apjomus un intensitāti, tiek novērtēta mežsaimniecības ietekme uz sociālo un sociālekonomisko, reliģisko un kultūras jomām.</p> <p><u>Liela mēroga organizācijām šīs ietekmes ir jādokumentē.</u></p> <p>SLIMF (Mazas apsaimniekojamās teritorijas):</p> <p>Tiek informētas un dota iespēja sniegt komentārus tām ieinteresētajām pusēm, kuras darbības rezultātā iespējams var tikt tieši ietekmētas.</p> <p>Meža apsaimniekotājam jāvērtina izvairīties no darbību negatīvas ietekmes.</p> <p>SLIMF (Apsaimniekojamās teritorijas ar zemu meža apsaimniekošanas intensitāti):</p> <p>Meža apsaimniekotājs pēc savas iniciatīvas meklē atbalstu no ārējām organizācijām, lai veiktu sociālās ietekmes novērtējumu un/vai sociālās ietekmes monitoringu, un izmanto šos rezultātus turpmākās apsaimniekošanas plānošanā.</p>	<p>reduce or negate such</p> <p>Interviews with Forest Managers and local communities.</p> <p>Documentation, interviews</p> <p>SLIMF (Small Forests):</p> <p>Discussions with neighbours and forest manager</p> <p>Copies of newspaper advertisements, letters, posters and signs used to inform people of operations.</p> <p>SLIMF (Low Intensity Forests):</p> <p>Copies of Social Impact Assessment reports</p> <p>Evidence of changes in management following results of an Social Impact Assessment <u>or</u> monitoring of social impacts.</p> <p>Latvia: SLIMF</p> <p>Stakeholders application forms</p> <p>Interviews with stakeholders</p> <p>Field inspection</p> <p><i>Jaunās darbības parasti tiek iekļautas regulārajās ietekmes novērtējumos, un šiem novērtējumiem jāsaturs arī sociālās vides novērtējums. Attiecībā uz pašreiz notiekošajām darbībām, nepieciešams sazināties ar ieinteresētām pusēm un tādējādi nodrošināt, ka meža apsaimniekotājs ir ziņošs par jebkurām esošajām un/vai iespējamām ietekmēm. Apsaimniekošanas plānos jāparedz šādu ietekmi samazinoši pasākumi, piem, ir zināms, ka darbības rezultātā radīsies putekļi vai troksnis un plānošana tiek veikta, lai to samazinātu vai nepieļautu.</i></p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējo sabiedrību.</p> <p>Dokumentācija, intervijas</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārrunas ar kaimiņiem un meža apsaimniekotāju.</p> <p>Avīžu sludinājumu, vēstuļu un cita veida informācijas, (plakātu) kopijas, kas izmantotas, lai informētu cilvēkus par darbībām.</p> <p>SLIMF :</p> <p>Sociālās ietekmes novērtējuma atskaišu kopijas.</p> <p>Pierādījumi par izmaiņām meža apsaimniekošanā, balstoties uz sociālās ietekmes novērtējuma <u>vai</u> sociālās ietekmes monitoringa rezultātiem.</p> <p>Latvija SLIMF:</p> <p>Ieinteresēto pušu iesniegumi, intervijas ar ieinteresētajām pusēm, pārbaude dabā.</p>
<p>Indicator 4.4.2. Indikators</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p>

<p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>Adverse impacts, opportunities for positive impact and areas of potential conflict identified by evaluations are adequately addressed in plans</p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p> <p>Plānos atbilstoši tiek aprakstītas darbības, kas mazina noteikto nelabvēlīgo ietekmi, kā arī risina potenciālās konflikta situācijas esošajā teritorijā.</p>	<p>Interviews with Forest Managers and local communities.</p> <p>Management plans</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējo sabiedrību.</p> <p>Apsaimniekošanas plāni</p>
<p>Indicator 4.4.3. Indikators</p> <p>An up-to-date list of stakeholders is maintained</p> <p>Tiek uzturēts aktuāls ieinteresēto pušu saraksts.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Records</p> <p>Consultation with stakeholders</p> <p>Dokumentācija</p> <p>Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm</p>
<p>Indicator 4.4.4. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>There is adequate and ongoing consultation with stakeholders (local people, workers and relevant organisations); in particular, stakeholders are aware that forest management plans and monitoring results are available for inspection, if high impact operations are planned, and that the FMU is being evaluated/monitored for certification</p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p> <p>Atbilstoši darbības mērogam veic konsultācijas ar pašvaldībām un citām ieinteresētajām pusēm, (vietējiem iedzīvotājiem, darbiniekiem un attiecīgajām organizācijām); bet īpaši - ieinteresētās puses ir informētas, ka to darbību pārbaudēs, kurās iepļānotās darbības ir ar augstu ietekmi, tiek izmantoti mežu apsaimniekošanas plāni un monitoringa rezultāti ir pieejami un ka apsaimniekojamā teritorija tiek novērtēta sertifikācijas ietvaros.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Records</p> <p>Consultation with stakeholders and interviews with Forest Managers</p> <p>Latvia:</p> <p>The order, documents of employees duties and responsibility distribution as well training records, protocols, publicity in local media, social influence assessment</p> <p>Dokumentācija</p> <p>Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm un pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p> <p>Latvija:</p> <p>Kārtība, darbinieku pienākumu un atbildības sadalījuma, apmācības dokumenti, protokoli, publikācijas vietējā presē, sociālās ietekmes novērtējums</p>
<p>Indicator 4.4.5. Indikators</p> <p>Issues raised by stakeholders are treated constructively and objectively</p> <p>Ieinteresētām pusēm radušies jautājumi tiek konstruktīvi un objektīvi izskatīti.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Records</p> <p>Consultation with stakeholders and interviews with Forest Managers</p> <p>Dokumentācija</p> <p>Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm un pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p>
<p>Indicator 4.4.6. Indikators</p> <p>In large scale operations, communications with stakeholders on issues that require follow-up action should</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Documentation in the form of minutes of meetings, emails or letters as proof of such communication</p>

<p>be documented</p> <p><u>Liela apjoma darbībās jādokumentē saziņa ar ieinteresētajām pusēm par tādiem jautājumiem, kuru sakarā turpmāk nepieciešams veikt noteiktas darbības.</u></p>	<p>Saziņu apliecināšana dokumentācija- tikšanās protokoli , elektroniskā sarakste (e-pasti) vai vēstules</p>
<p>Criterion 4.5</p>	<p>Appropriate mechanisms shall be employed for resolving grievances and for providing fair compensation in the case of loss or damage affecting the legal or customary rights, property, resources or livelihoods of local peoples. Measures shall be taken to avoid such loss or damage</p>
<p>4.5. Kritērijs</p>	<p>Jāizmanto piemēroti mehānismi, lai atrisinātu strīdus vai nodrošinātu taisnīgu kompensāciju gadījumos, kad skartas vietējās sabiedrības likumīgās vai tradicionālās tiesības, vai radīti zaudējumi īpašumam, resursiem vai vietējo iedzīvotāju iztikas līdzekļu avotiem. Jāveic pasākumi, lai izvairītos no šādiem zaudējumiem vai tiesību aizskārumiem</p>
<p>Indicator 4.5.1. Indikators</p> <p>Every effort is made to resolve disputes through fair consultation aimed at achieving agreement and consent</p> <p>Tiek izmantotas iespējas , lai atrisinātu strīdus ar taisnīgām konsultācijām ar mērķi panākt vienošanos un vienprātību.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Records, interviews</p> <p>Consultation with stakeholders and interviews with Forest Managers</p> <p>Dokumentācija, intervijas</p> <p>Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm un pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p>
<p>Indicator 4.5.2. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>Dispute resolution is clearly defined. System for resolving disputes includes legal requirements and is documented for <u>large scale operations.</u></p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p> <p>Strīdu atrisināšanas kārtība ir skaidri noteikta. Strīdu atrisināšanas kārtība iekļauj likumdošanas prasības un tiek dokumentēta <u>liela apjoma darbībām.</u></p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Records</p> <p>Consultation with stakeholders and interviews with Forest Managers</p> <p>Dokumentācija</p> <p>Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm un pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p> <p>Latvia SLIMF:</p> <p>Conflict documents, documented conflict solution, responsible institution conclusions, interviews with stakeholders.</p> <p>Latvija SLIMF:</p> <p>Dokumenti par konfliktiem, dokumentēts konflikta risinājums, atbildīgo institūciju atzinumi, intervijas ar ieinteresētajām pusēm.</p>

PRINCIPLE 5. BENEFITS FROM THE FOREST:	
Forest management operations shall encourage the efficient use of the forest's multiple products and services to ensure economic viability and a wide range of environmental and social benefits.	
5. PRINCIPALS IEGUVUMI NO MEŽA:	
Meža apsaimniekošanai jāveicina efektīva daudzveidīgu meža produktu un pakalpojumu izmantošana, tā nodrošinot savu ekonomisko dzīvotspēju un plašu vides un sociālo ieguvumu klāstu.	
Criterion 5.1	Forest management should strive towards economic viability, while taking into account the full environmental, social, and operational costs of production, and ensuring the investments necessary to maintain the ecological productivity of the forest
5.1. Kritērijs	Meža apsaimniekošanai ir jātiecas uz ekonomisku izdevīgumu, vienlaicīgi ņemot vērā vides, sociālās un tiešās ražošanas izmaksas, kā arī meža ekoloģiskās saglabāšanās spēju veicināšanai nepieciešamās investīcijas
Indicator 5.1.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Forest management should strive toward economic viability, while taking into account full environmental, social, and operational costs of production, and ensuring the investments necessary to maintain ecological functions and productivity of the forest.</p> <p>Mežu apsaimniekošanai ir jātiecas uz ekonomisku izdevīgumu, vienlaicīgi ņemot vērā tiešās ražošanas izmaksas, kas saistītas ar vides un sociālo prasību izpildi, kā arī meža ekoloģiskās saglabāšanās spēju veicināšanai nepieciešamās investīcijas.</p>	<p>Annual plan of operations, budgets and financial statements.</p> <p>Yield estimates</p> <p>Darbību ikgadējais plāns, budžeti un finanšu pārskati.</p> <p>Ieguves apjoma aprēķini</p>
Indicator 5.1.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Current and future budgets include specific provision for environmental and social, as well as all operational costs</p> <p>SLIMF</p> <p>The Forest Manager is aiming to be in an economically viable situation which permits long term forest management</p> <p>SLIMF</p> <p>Meža apsaimniekotājs mērķis ir būt ekonomiski dzīvotspējīgā situācijā, kas nodrošina ilgtermiņa meža apsaimniekošanu.</p>	<p><i>Income may be interpreted broadly as direct income from sales of forest products and indirect income from leisure/tourism, charitable fundraising, payments for environmental services rendered and subsidies.</i></p> <p>Financial planning records and statements.</p> <p>Interviews with Forest Managers</p> <p><i>Ienākumi var tikt interpretēti kā tiešie ienākumi no meža produktu tirdzniecības un kā netiešie ienākumi no tūrisma, brīvprātīgiem ziedojumiem, maksājumiem par veiktajiem pakalpojumiem vides jomā, subsīdijām..</i></p> <p>Finansu plānošanas dokumentācija un bilance.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p>
Indicator 5.1.3. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Where necessary, investments are made to maintain the ecological productivity of the forest</p> <p>Nepieciešamības gadījumos, tiek veiktas investīcijas meža ekoloģiskās produktivitātes uzturēšanai.</p>	<p>Interviews with Forest Managers and environmental NGOs.</p> <p>Plans and maps.</p> <p>Observation of ecosystems.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vides</p>

	<p>sektora nevalstiskajām organizācijām.</p> <p>Plāni un kartes.</p> <p>Ekosistēmu apskate dabā.</p>
Criterion 5.2	Forest management and marketing operations should encourage the optimal use and local processing of the forest's diversity of products.
5.2. Kritērijs	Meža apsaimniekošanai un mārketinga darbībām jāsekmē daudzveidīga meža resursu optimāla izmantošana un to vietējā apstrāde.
Indicator 5.2.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>The owner/manager should promote the development of markets for and sustainable harvesting of common, lesser known plantation-grown or natural forest species and non-timber forest products</p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p> <p>Īpašniekam/ apsaimniekotājam jāsekmē tirgus attīstību ilgspējīgu mežizstrādi, izmantojot plaši sastopamo un mazāk zināmu plantāciju vai dabisko meža sugu vai nekoksnes meža produktus.</p>	<p>Interviews with Forest Managers and consultation with local communities.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un konsultācijas ar vietējo sabiedrību.</p>
Indicator 5.2.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Local processing and markets are provided access to forest products available from the FMU, unless there is a justifiable reason for not doing so</p> <p><u>SLIMF</u></p> <p>Local processing is used where it is viable.</p> <p>Vietējiem pārstrādātājiem un vietējam tirgum ir nodrošināta pieeja attiecīgās apsaimniekojamās teritorijas meža produktiem, ja vien nav attaisnojoši iemesli to nedarīt.</p> <p><u>SLIMF</u></p> <p>Vietējie pārstrādātāji tiek izmantoti vietās, kur šādi pakalpojumi ir attīstīti.</p>	<p>Interviews with Forest Managers and consultation with local communities.</p> <p>Evidence of opportunities to support local processing and markets.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Details of sales of timber and information about local processing options.</p> <p>Non-timber forest products (e.g. seeds, berries, mushrooms, resin, greenery, Christmas trees and game) are considered during forest use and processing.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un konsultācijas ar vietējo sabiedrību.</p> <p>Pierādījumi par iespējām atbalstīt vietējo tirgu un pārstrādi.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Detāla informācija par kokmateriālu pārdošanu un informācija par vietējām pārstrādes iespējām.</p> <p>Nekoksnes meža produkti (piem., sēklas, ogas, sēnes, sveķi, zaļumi, Ziemassvētku eglītes un medījums) tiek ņemti vērā pie mežu izmantošanas un apstrādes.</p>

Criterion 5.3	Forest management should minimise waste associated with harvesting and on-site processing operations and avoid damage to other forest resources.
5.3. Kritērijs	Meža apsaimniekošanā iespējami jāsamazina mežizstrādes un citu cīsmā veikto darbu rezultātā radušos meža atlikumi, kā arī jāizvairās no citu meža resursu bojāšanas.
<p>Indicator 5.3.1. Indikators</p> <p>Strategic and tactical/operational harvest planning and harvest operations should be carried out in accordance with national best practice guidelines</p> <p>Latvia:</p> <p>5.3.1.1. The layout of existing and planned forest roads, bridges, and harvesting tracks is appropriate to the scale and intensity of management operations.</p> <p>5.3.1.2. Harvesting techniques are chosen to avoid losses of merchantable volumes and damage to remaining trees.</p> <p>5.3.1.3. In forest management minimize losses of valuable timber and damage for set aside trees.</p> <p>5.3.1.4. The use of biomass and wood waste is appropriate to harvesting technologies and soil types features.</p> <p>5.3.1.5. Forest technique and work technology in forest management shall be effective and good quality.</p> <p>5.3.1.6. Infrastructures objects (ditches, carriageways, communications e.t.c.) which have been affected shall be arranged after harvesting.</p> <p>5.3.1.7. Stack place must be clean after roundwoods removal.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Wood waste and damage to the remaining forest during harvesting and on site processing are minimised.</p> <p>Latvia SLIMF:</p> <p>Actual roads and bridges shall be used in harvesting process. New roads and bridges planning shall make appropriate to amount of forest management works.</p> <p>Stratēģiskā un mežizstrādes darbu plānošana un mežizstrādes darbības jāveic saskaņā ar labākajām vietējās prakses vadlīnijām.</p> <p>Latvija:</p> <p>5.3.1.1. Esošo un plānojamo meža ceļu, tiltu, mežizstrādes pievadceļu plānojums ir atbilstošs, ņemot vērā apsaimniekošanas darbu apjomus un intensitāti.</p> <p>5.3.1.2. Mežizstrādes metodes tiek izvēlētas tā, lai samazinātu zaudējumus no esošiem apjomiem un bojājumus paliekošajai audzei.</p> <p>5.3.1.3. Meža apsaimniekošanā līdz minimumam samazina vērtīgās koksnes zudumus un cīsmā atstājamo koku bojājumus.</p> <p>5.3.1.4. Cīršanas atlieku un koksnes biomasas izmantošana atbilst mežizstrādes tehnoloģijai un augsnes īpatnībām.</p> <p>5.3.1.5. Meža tehnikai un darbu tehnoloģijai meža apsaimniekošanā jābūt efektīvai un ar labu darba kvalitāti tehniskajā jomā.</p> <p>5.3.1.6. Pabeidzot mežizstrādes darbus ir sakārtoti mežizstrādes laikā ietekmētie infrastruktūras objekti (grāvji, brauktuves, komunikācijas u.c.), kā arī ūdensteces.</p> <p>5.3.1.7. Krautuves vietai pēc kokmateriālu izvešanas jābūt</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Harvest plans</p> <p>Forest Managers' knowledge of local BOPs</p> <p>Documented justification of new infrastructure</p> <p>SLIMF:</p> <p>Field inspections</p> <p>Harvest records and sales volumes</p> <p>Mežizstrādes plāni</p> <p>Meža apsaimniekotāju zināšanas par vietējām biznesa iespējām.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārbaude dabā</p> <p>Mežizstrādes dokumentācija un pārdošanas apjomi</p> <p>Dokumentēts jaunu ceļu un tiltu nepieciešamības pamatojums</p>

<p>sakārtotai.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Jāsamazina ciršanas laikā radušos meža atlikumu daudzums un bojājumi paliekošajai audzei mežizstrādes un citu cismā veikto darbu rezultātā.</p> <p>Latvija SLIMF:</p> <p>Mežizstrādes laikā jāizmanto esošie ceļi un tilti. Jaunu ceļu un tiltu plānošana jāveic atbilstoši apsaimniekošanas darbu apjomiem.</p>	
<p>Indicator 5.3.2. Indikators</p> <p>Harvesting techniques are designed to avoid log breakage, timber degrade and damage to the forest stand and damage to the adjacent forest stands, retention trees and dead wood left in the harvesting sites.</p> <p>Mežizstrādes darba metodes plānojamas tā, lai izvairītos no baļķu bojāšanas, kokmateriālu vērtības zuduma un mežaudzes un blakus esošo mežaudžu bojāšanas, kā arī saglabājamo koku un atmirušās koksnes bojāšanas cismās.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, supervisors and workers.</p> <p>Observation of harvesting operations</p> <p>Field inspections of completed harvesting sites</p> <p>SLIMF:</p> <p>Field inspection</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbu vadītājiem un darbiniekiem.</p> <p>Mežizstrādes procesa apskate dabā.</p> <p>Pabeigtu mežizstrādes vietu apskate.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārbaude dabā</p>
<p>Indicator 5.3.3. Indikators</p> <p>Waste generated through harvesting operations, is minimised whilst leaving adequate organic material on the forest floor for soil conservation</p> <p>Latvija:</p> <p>5.3.3.1 Waste generated through harvesting operations is minimised whilst leaving adequate amounts and of appropriate quality fresh and dead wood needed for maintenance of forest biodiversity</p> <p>Mežizstrādes procesā radušās ciršanas atliekas iespējami jāsamazina, tai pašā laikā, atstājot uz meža zemsedzes atbilstošus organiskos materiālus, lai saudzētu meža augsni</p> <p>Latvija:</p> <p>5.3.3.1 Mežizstrāde procesā radušās ciršanas atliekas līdz minimumam samazinātas, atstājot atbilstošā apjomā un ja piemērojams, atbilstošas kvalitātes svaigu un mirušo koksni, kas nepieciešama meža bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>When timber products are removed from the stand sufficient material in the form of tops, branches and solid wood should remain behind to assist the natural nutrient cycle.</i></p> <p>Observation of harvesting and on-site processing operations.</p> <p>Field inspections of completed harvesting sites</p> <p><i>Izveidot kokmateriālus no cirmsas, cismā jāatstāj pietiekošā daudzumā materiāls no galotnēm, zariem un stumbriem, lai sekmētu dabisko barošanās ciklu.</i></p> <p>Mežizstrādes un citu cismā veikto darbību apskate dabā.</p> <p>Pabeigtu mežizstrādes vietu apskate.</p>
<p>Indicator 5.3.4. Indikators</p> <p>Harvested and processed wood and/or products processed</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Observation of harvesting operations.</p>

<p>on-site are transported from the forest before any deterioration occurs</p> <p>Nocirstā un apstrādātā koksne un/ vai cirsmā sagatavotie produkti tiek izvesti no meža pirms sākas to bojāšanās process.</p>	<p>Records of timber deliveries</p> <p>Mežizstrādes darbību apskate dabā.</p> <p>Dokumentācija par kokmateriālu piegādēm</p>
<p>Criterion 5.4 Forest management should strive to strengthen and diversify the local economy, avoiding dependence on a single forest product.</p>	
<p>5.4. Kritērijs Meža apsaimniekošanai jāveicina vietējās ekonomikas nostiprināšana un dažādošana, neierobežojot tikai kāda atsevišķa meža produkta izmantošanu.</p>	
<p>Indicator 5.4.1. Indikators</p> <p>The forest should be managed for more than one product, considering both timber and non-timber forest products, Local initiatives involving the use, processing and/or marketing of forest products are encouraged.</p> <p><u>SLIMF (Small Forests):</u></p> <p>Not applicable</p> <p><u>SLIMF (Low Intensity Forests):</u></p> <p>Forest management should aim to avoid dependence on a single forest product. Local initiatives involving the use, processing and or marketing of forest products are encouraged.</p> <p>Mežu jāapsaimnieko tā, lai iegūtu vairāk kā vienu produktu, ņemot vērā gan koksnes, gan nekoksnes meža produktus.</p> <p>Jāatbalsta vietējās iniciatīvas, kuras ir saistītas ar meža produktu izmantošanu, apstrādi un/vai tirdzniecību.<u>SLIMF (Mazas apsaimniekojamās teritorijas):</u></p> <p>Nav piemērojams</p> <p><u>SLIMF (Apsaimniekojamās teritorijas ar zemu meža apsaimniekošanas intensitāti):</u></p> <p>Meža apsaimniekošanā jācenšas izvairīties no viena meža produkta ražošanas. Jāatbalsta vietējās iniciatīvas, kuras ir saistītas ar meža produktu izmantošanu, apstrādi un/vai tirdzniecību.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers.</p> <p>Forest management planning</p> <p><u>SLIMF (Low Intensity Forests):</u></p> <p>Sales records.</p> <p>Discussions with local communities and the forest manager</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p> <p>Mežu apsaimniekošanas plānošana</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Tirdzniecības dokumentācija.</p> <p>Pārrunas ar vietējo sabiedrību un meža apsaimniekotāju.</p>
<p>Indicator 5.4.2. Indikators</p> <p>The utilisation of non-timber forest products by local community enterprises is encouraged</p> <p>Jāveicina nekoksnes meža produktu izmantošana vietējās sabiedrības uzņēmumos.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and consultation with local communities.</p> <p>Evidence of NTFP sales or licenses or permits issued.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un konsultācijas ar vietējo sabiedrību.</p> <p>Pierādījumi par nekoksnes meža produktu pārdošanu vai izdotās licences vai atļaujas.</p>

Criterion 5.5	Forest management operations shall recognise, maintain and, where appropriate, enhance the value of forest services and resources such as watersheds and fisheries.
5.5. Kritērijs	Meža apsaimniekošanā jākonstatē, jā saglabā un, kur iespējams, jāvairo citu meža pakalpojumu un resursu vērtība (piemēram, ūdenstīrnes, zvejas vietas).
Indicator 5.5.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Forest managers are aware of the range of forest services and resources such as watersheds and fisheries Meža apsaimniekotāji pārzina tādu meža pakalpojumu loku un resursus kā ūdenstīrnes un zivsaimniecību.	Interviews with Forest Managers Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem.
Indicator 5.5.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Forest management practices minimise negative impacts on services and other forest resources such as watersheds and fisheries Meža apsaimniekošanas metodes samazina negatīvo ietekmi uz tādiem pakalpojumiem un citiem meža resursiem, kā zvejniecība un ūdenstīrnes, ūdensteces.	Interviews with Forest Managers Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem
Indicator 5.5.3. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Forest management practices maintain where appropriate, enhance the value of forest services and resources: <ul style="list-style-type: none"> • Monitoring evidence that services and resources are maintained; • Practices to enhance services and resources are evident. Meža apsaimniekošanas metodes uztur, ja piemērojams, palielinot meža pakalpojumu un resursu vērtību: <ul style="list-style-type: none"> • veicot pierādāmu monitoringu par pakalpojumu un resursu uzturēšanu; • praktizējot pakalpojumu un resursu acīmredzamu veicināšanu. 	Interviews with Forest Managers Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem
Criterion 5.6	The rate of harvest of forest products shall not exceed levels, which can be permanently sustained.
5.6. Kritērijs	Regulāri iegūstamo meža produktu apjomi nedrīkst pārsniegt līmeni, kādā mežs spēj ilgstoši nodrošināt šādu apjomu tikpat regulāru atjaunošanos.
Indicator 5.6.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Data on forest growth, regeneration and volumes harvested and thinned are reported regularly and analysed in comparison with predicted volumes and growth data (data accuracy is appropriate to scale and intensity of	Evidence of enumerations, yield calculations and harvesting planning <u>SLIMF:</u>

<p>management)</p> <p>Latvia:</p> <p>5.6.1.1. Annual allowable cut (AAC), by area or volume, has been set based on conservative and well documented estimates of growth and yield, and ensuring that the rate of harvest does not exceed sustainable levels.</p> <p>5.6.1.2. Annual harvest is strictly documented. This includes site, tree species, quantities, assortments, date and terms, customer and monitoring documentations.</p> <p>5.6.1.3. AAC or other harvest calculations are being followed in the forest.</p> <p>5.6.1.4. Non - timber resources provided for commercial aims shall be recorded.</p> <p>5.6.1.5. Boundaries of harvesting units are clearly marked on-site and respected.</p> <p>SLIMF (Small Forests):</p> <p>Harvest levels are sustainable over the long term (a period equivalent to the rotation length of the trees harvested). Note that annual harvest levels may vary hugely.</p> <p>SLIMF (Low Intensity Forests):</p> <p>Harvest limits are established at sustainable levels, based on conservative estimates of tree growth and yield rates. The harvest limits are stated in the management plan.</p> <p>Dati par meža pieaugumu, atjaunošanu un izcirstajiem apjomiem galvenajā cirtē un kopšanas cirtē tiek regulāri dokumentēti un analizēti, salīdzinot ar paredzētajiem apjomiem un pieauguma datiem (datu precizitāte ir atbilstoša apsaimniekošanas intensitātei un mērogiem.)</p> <p>Latvija:</p> <p>5.6.1.1. Ikgadējais ciršanas apjoms (IPC) pēc platības vai apjoma noteikts, pamatojoties uz klasiskiem (piesardzīgiem) un dokumentētiem koku augšanas gaitas un pieauguma aprēķiniem, vienlaicīgi nodrošinot, ka mežizstrādes apjomi nepārsniedz ilgspējīgus ieguves apjomus.</p> <p>5.6.1.2. Ikgadējais ciršanas apjoms ir precīzi dokumentēts. Tas ietver vietas, koku sugu, apjomu, sortimentu, datumu un nosacījumus, klientu un monitoringa dokumentācijas.</p> <p>5.6.1.3. IPC vai citi noteiktie cirtes aprēķini tiek mežā ievēroti.</p> <p>5.6.1.4. Tiek dokumentēti meža nekoksnes produkti, kas tiek iegūti komercmērķiem.</p> <p>5.6.1.5. Ciršanas robežas ir skaidri atzīmētas uz vietas dabā un tiek ievērotas.</p> <p>SLIMF (Mazas apsaimniekojamās teritorijas):</p> <p>Ciršanas apjomi ir ilgtermiņā ilgspējīgi (periods ir līdzvērtīgs nocirsto koku rotācijas cikla ilgumam).</p> <p>Piezīme, ka ikgadējie ciršanas apjomi var ļoti mainīties.</p> <p>SLIMF (Apsaimniekojamās teritorijas ar zemu meža apsaimniekošanas intensitāti):</p> <p>Ciršanas apjoms ir noteikts kā ilgspējīgs apjoms, balstīts uz piesardzīgiem (klasiskiem) aprēķiniem par koku</p>	<p>Management plan</p> <p>Field observations of harvesting sites compared to areas planned for harvesting.</p> <p>Maps of tree location</p> <p>Harvest and sales records and plans over the relevant time span.</p> <p>Data on likely or actual growth rates of species harvested.</p> <p>Uzskaiti, ieguves apjomu aprēķinu un mežizstrādes plānošanas procesa apliecinājoši dokumenti.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Apsaimniekošanas plāns</p> <p>Mežizstrādes vietu apskate dabā, tās salīdzinot ar mežizstrādei iepļānotajām platībām.</p> <p>Koku atrašanās vietu kartes.</p> <p>Mežizstrādes un pārdošanas uzskaites un plāni par nozīmīgu laika periodu.</p> <p>Provizorisks dati par cērtamo sugu pašreizējo augšanas gaitu.</p>
---	--

augšanas gaitu un ikgadējo pieaugumu. Ciršanas apjomi ir noteikti apsaimniekošanas plānā.	
Indicator 5.6.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Sustainable harvest and thinning intensities and frequencies have been calculated for the FMU based on the most up-to-date available information and do not exceed calculated replenishment rates over the long term.	Timber resource planning
Ilgtspējīga galvenās cirtes un kopšanas cirtes intensitāte un biežums apsaimniekojamai teritorijai tiek aprēķināts, balstoties uz pieejamo aktuālāko informāciju un ilgtermiņā nepārsniedzot aprēķināto pieauguma līmeni.	Kokmateriālu resursu plānošana.
Indicator 5.6.3. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Authorised harvesting of non-timber forest products does not exceed calculated replenishment rates over the long term	Management plans
Atļautais nekoksnes meža produktu ieguves daudzums ilgtermiņā nepārsniedz aprēķinātā pieauguma līmeni.	Apsaimniekošanas plāni
PRINCIPLE 6.ENVIRONMENTAL IMPACT:	
Forest management shall conserve biological diversity and its associated values, water resources, soils, and unique and fragile ecosystems and landscapes, and, by so doing, maintain the ecological functions and the integrity of the forest.	
6. PRINCIPIS IETEKME UZ VIDI:	
Meža apsaimniekošanā ir jā saglabā bioloģiskā daudzveidība un ar to saistītās vērtības - ūdens resursi, augsne, unikālas un jūtīgas ekosistēmas un ainavas, lai nodrošinātu meža ekoloģisko funkciju saskaņotu darbību.	
Criterion 6.1	Assessment of environmental impacts shall be completed - appropriate to the scale, intensity of forest management operations and the uniqueness of the affected resources - and adequately integrated into management systems. Assessments shall include landscape level considerations as well as the impacts of on-site processing facilities. Environmental impacts shall be assessed prior to commencement of site disturbing operations.
6.1. Kritērijs	Jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, ņemot vērā meža apsaimniekošanas mērogus, intensitāti un darbībai pakļauto resursu unikalitāti, atzinumi adekvāti iestrādājami apsaimniekošanas plānā un realizējami konkrētā darbībā. Novērtējumā jāņem vērā ainavu īpatnības, kā arī mežizstrādes ietekme. Ietekme uz apkārtējo vidi novērtējama, pirms meža apsaimniekošanas darbu uzsākšanas.
Indicator 6.1.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
(Not applicable to SLIMF)	<i>For all operations or activities carried out on the FMU, there should be an evaluation of the possibility of the following potentially negative impacts being caused: soil erosion and</i>
The owner/manager has systematically identified and assessed the potential environmental impacts of all	

activities (including on-site processing facilities) carried out in the forest; the impacts of forest plans have been considered at the landscape level, taking account of the interaction with adjoining land and other nearby habitats. For large scale organisations, the results of these impact assessments shall be documented.

Latvia:

6.1.1.1. Environmental assessments have occurred during harvesting planning and mitigation measures are integrated into forest management plan.

Measures to minimise negative environmental impact are followed in the field, e.g. wet soil types are handled with precaution to avoid soil damages, sensitive bird habitats are not intervened in birds nesting period.

Forest Manager before harvesting process shall

6.1.1.1. to identify the influence on biological diversity of important forest stand structure elements, soil, water and cultural objects in harvesting process in level of potential impacted and adjacent forest stands

6.1.1.2. to check if there are indications of protected species (large nest, hollow trees, large amount of big diameter trees (>40 cm), dead wood, e.t.c.)

6.1.1.3. to plan the measures to decrease influence on mentioned objects and evaluates the results of done measures once in year.

6.1.1.2.

(Nav piemērojams SLIMF)

Īpašnieks/ apsaimniekotājs sistemātiski nosaka un novērtē iespējamo ietekmi uz vidi par visām darbībām (ieskaitot iespējamo koksnes apstrādi cīsmā), kas veiktas mežā; izvērtējot meža izvietojumu, jāņem vērā ietekme ainavas līmenī, ievērojot mijiedarbību ar piegulošajām zemēm un citiem tuvējiem biotopiem. Liela mēroga organizācijām jādokumentē ietekmes novērtēšanas rezultāti.

Latvija:

6.1.1.3. Plānojot mežizstrādi, tiek vērtēta ietekme uz vidi un ietekmes uz vides samazināšanas pasākumi tiek integrēti meža apsaimniekošanas plānā.

Negatīvā ietekmi uz vidi tiek samazināta, ievērojot piesardzības pasākumus dabā, piemēram, mitrajās augsnes vietās darbojas ar piesardzību, lai mazinātu augsnes bojājumus, jūtīgu putnu dzīvotnes netiek skartas putnu ligzdošanas laikā.

Meža apsaimniekotājs pirms mežsaimniecisko darbu uzsākšanas:

6.1.1.1. ir apzinājis mežizstrādes darbu ietekmi uz bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgiem meža audzes struktūras elementiem, augsni, ūdeni un kultūrvēsturiskiem objektiem potenciāli ietekmētās audzes un blakus esošo (piegulošo) audžu līmenī

6.1.1.2. ir pārbaudījis, vai plānotajā kailcirtē nav pazīmes (liela līgda, dobumaini koki, liels daudzums liela izmēra D>40cm atmiruši kokus, u.c.), kas varētu liecināt par īpaši aizsargājamo sugu klātbūtni.

compaction; changes to soil productivity; changes to invasive exotic, native or naturalised flora or fauna species abundance, diversity or distribution. Habitat fragmentation, pesticide, lubricant, nutrient or fertiliser pollution (by runoff, spray drift or spillage) and sedimentation of watercourses or water bodies; changes to water flow and drainage regimes of watercourses, water bodies, visual changes to prominent landscapes. Working Instruction 01 regarding on-site processing plants must be used as reference.

Interviews with Forest Managers, environmental NGOs and government conservation agencies.

Par visām apsaimniekojamā teritorijā veiktajām darbībām vai pasākumiem, jāveic novērtējums par sekojošu iespējamo negatīvo ietekmju varbūtību: augsnes erozija un sablīvēšanās; augsnes auglības izmaiņas; izmaiņas invazīvu introducēto, vietējo vai ieviesto floras vai faunas sugu pārstāvniecībā, daudzveidībā vai izplatībā. Biotopa fragmentācija; piesāņojums (noplūdes vai sūces rezultātā), ko izraisa pesticīdi, eļļas, barojošie vai mēslošanas līdzekļi un to nogulsņēšanās ūdenstilpnēs vai ūdenstecēs; izmaiņas ūdensteču, ūdenstilpju ūdens plūsmā un ūdens novades režīmā, vizuālās pārmaiņas izcilās ainavās. Jāatsaucas uz 01. darba instrukciju par cīsmā izmantotajiem izstrādes (apstrādes) mehānismiem, instrumentiem.

Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vides sektora nevalstiskajām organizācijām un valsts vides aizsardzības organizācijām.

<p>6.1.1.3. plāno pasākumus ietekmes mazināšanai uz minētajiem objektiem un reizi gadā izvērtē veikto pasākumu kontroles rezultātus.</p>	
<p>Indicator 6.1.2. Indikators</p> <p>Site-specific assessments of the potential environmental impacts of all forest operations are carried out prior to commencement of site disturbing operations, in a manner appropriate to the scale of the operations and the sensitivity of the site. Where such activities are considered “significant”, these site-specific assessments are documented. “Significant” activities shall include, but not be restricted to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ The building of new roads or substantial rerouting of existing roads; ▪ Any form of flow restriction in streams and rivers; ▪ Change in genus in the reforestation of more than 100 ha during the same planting season within an operational/management unit, where an FMU comprises more than one; ▪ Recreational activities more than 50 people per day and associated infrastructure ▪ Communication masts and associated infrastructure ▪ Power lines ▪ Water lines ▪ Erection of new fences ▪ New waste disposal sites; ▪ Implementation of new/modified activities/products that may have significant impacts on the environment. <p><u>SLIMF (Small Forests):</u></p> <p>Before starting any operation, the possible negative environmental impacts are identified and the operation is designed to minimise them. Assessments do not need to be documented unless legally required</p> <p><u>SLIMF (Low Intensity Forests):</u></p> <p>Before starting any operation, the possible negative environmental impacts at the site and landscape levels are identified and the operation is designed to minimise them. Assessments do not need to be documented unless legally required</p> <p>Konkrēto vietu iespējamās ietekmes uz vidi izvērtējumi tiek veikti darbībām ar lielāko ietekmi, ņemot vērā darbību apjomus un vietas jutīgumu pret pārmaiņām. Tur, kur šādas darbības tiek uzskatītas par „nozīmīgām”, šie konkrēto vietu novērtējumi ir jādokumentē. „Nozīmīgas,, darbības ir sekojošas, bet ne tikai šīs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jaunu ceļu būvniecība vai nozīmīgas izmaiņas esošajos ceļos; • jebkura veida strautu un upju ūdens plūsmas ierobežojumi; • Sugu ģints izmaiņas apmežotajā platībā lielākā par 100 ha vienas stādīšanas sezonas ietvaros, tādā darbības/apsaimniekojamā vienībā, kur ir vairāk kā viena meža apsaimniekojamā teritorija; 	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>A “significant activity is an activity that has the potential to cause environmental impacts that are:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Permanent or long term; or</i> ▪ <i>Affects a wide environment</i> <p><i>An EIA is the formal procedure that is followed to collect, organise, analyse, interpret and communicate data that are relevant to making a decision. The procedure can however be followed as an informal assessment for a project such as the planning of a harvesting operation. The purpose of an EIA is to minimise negative impacts, ensure the conservation of important features and to enhance positive aspects of the project.</i></p> <p><i>Principles that a formal EIA should comply with are:</i></p> <p><i>Informed Decision Making:</i> <i>Decision-making should be based on reliable information.</i></p> <p><i>Accountability:</i> <i>Responsibilities must be clearly defined.</i></p> <p><i>Environment in the Broadest Sense:</i> <i>The environment includes all aspects (i.e. physical, social, political, economic, visual).</i></p> <p><i>Open Consultation:</i> <i>Consultation with all interested and affected parties must be done in a transparent manner.</i></p> <p><i>Specialist Input:</i> <i>Specialists in the particular field must support impact assessments.</i></p> <p><i>Alternatives:</i> <i>Consider all possible alternatives in terms of location and activities.</i></p> <p><i>Mitigatory Measures:</i> <i>Assess mitigatory measures that will reduce or negate negative impacts and enhance the positive impacts of the planned activities.</i></p> <p><i>Consider all Stages:</i> <i>The assessment should consider all stages of the development, from the planning phase through to closure.</i></p> <p>Interviews with Forest Managers also testing their basic knowledge of EIAs.</p> <p>Records of assessments and decisions.</p> <p>Environmental management plans.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Manager’s knowledge of the site and impacts of operations</p> <p>Field observations</p>

- Atpūtas aktivitātes **(vairāk par 50 cilvēkiem dienā) un saistītā infrastruktūra;**
- Telekomunikāciju torņi torņi un saistītā infrastruktūra
- Elektrolīnijas;
- Ūdensvadi;
- Jaunu nožogojumu ierīkošana;
- Jaunas atkritumu izgāztuves;
- Jaunu/ pārveidoto pasākumu/ produktu ieviešana, kam varētu būt nozīmīga ietekme uz vidi.

SLIMF (Mazas apsaimniekojamās teritorijas):

Pirms jebkuras darbības uzsākšanas, tiek noteiktas iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi, un darbības tiek iepļānotas tā, lai ietekmi mazinātu. Novērtējumus nav nepieciešams dokumentēt, ja vien to nenosaka likumdošana.

SLIMF (Apsaimniekojamās teritorijas ar zemu meža apsaimniekošanas intensitāti):

Pirms jebkuru darbību uzsākšanas, tiek noteikta iespējamā negatīvā ietekme uz vidi attiecīgās vietas un ainavas līmenī, un darbības tiek iepļānotas tā, lai ietekmi mazinātu. Novērtējumus nav nepieciešams dokumentēt, ja vien to nenosaka likumdošana.

Management plan

Documented environmental statement or assessment where legally required

„Nozīmīga” darbība ir tāda darbība, kura iespējams var izraisīt sekoša veida ietekmi uz vidi:

- ilgstoša vai ilgtermiņa; vai
- plaša ietekme uz vidi.

IVN ir **formāla** procedūra, kura ir kā visu to attiecīgo datu ievākšana, kārtošana, analizēšana, interpretēšana un izplatīšana, kuri ir nozīmīgi lēmuma pieņemšanā. Taču procedūru var veikt arī kā **neformālu** tādu projektu novērtēšanai, piemēram, kā mežizstrādes darbu plānošana. **IVN mērķis** ir mazināt negatīvo ietekmi, nodrošinot aizsardzību nozīmīgākām īpatnībām un palielināt projekta pozitīvos aspektus.

Formālie IVN principi atbilst sekojošam:

Lēmumu kompetenta pieņemšana: lēmumu pieņemšanai jābūt balstītai uz ticamu informāciju.

Atbildība: Jābūt skaidri noteiktiem pienākumiem.

Vide plašā nozīmē: Vide ietver visus aspektus (piem., fiziskos, sociālos, politiskos, ekonomiskos, vizuālos).

Atvērtas konsultācijas: Konsultācijas ar visām ieinteresētajām un ietekmētajām pusēm jāveic "caurskatāmā" veidā.

Speciālistu ieguldījums: Atbilstošo sfēru speciālistiem jāsekmē ietekmes novērtēšana.

Alternatīvas: Visu iespējamo alternatīvu izskatīšana attiecībā uz norises vietu un darbību. **Ietekmi samazinoši pasākumi :** Novērtē kaitējumu samazinošos pasākumus, kas samazinās vai novērsīs negatīvo ietekmi un palielinās plānoto pasākumiem pozitīvo ietekmi.

Visu etapu apspriešana: Novērtējuma jāizvērtē visi attīstības etapi, sākot no plānošanas fāzes līdz noslēgumam.

Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, kā arī viņu pamatzināšanu pārbaude par ietekmes uz vidi novērtējumu.

Novērtējumu un lēmumu dokumentācija.

Apkārtējās vides apsaimniekošanas plāni.

SLIMF:

Apsaimniekotāja zināšanas par vietu un darbības ietekmi

Apsaimniekojamās teritorijas apskate dabā

Apsaimniekošanas plāns

Dokumentēts atzinums par apkārtējo vidi vai novērtējums, ja tas noteikts likumdošanā.

<p>Indicator 6.1.3. Indikators</p> <p>All potential environmental impacts identified during assessments are considered during operations and planning and ensure that adverse impacts are avoided or mitigated</p> <p>Visas iespējamās ietekmes uz vidi, kuras konstatētas izvērtējuma procesā, tiek ņemtas vērā darbības un plānošanas laikā, lai izvairītos no ietekmes vai to mazinātu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>See also requirements 6.5.1 and 6.5.2.</p> <p>Interviews with Forest Managers, supervisors and workers also testing their knowledge of minimum requirements.</p> <p>Field observations and operational plans. For <u>large scale operations</u>, these provisions and controls will be documented in plans.</p> <p>Skatīt arī 6.5.1 un 6.5.2. prasības.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, darbu vadītājiem un darbiniekiem, kā arī pārbaudot viņu zināšanas par minimālām prasībām.</p> <p>Apsaimniekojamās teritorijas apskate dabā un darbības plāni. <u>Liela apjoma darbībām</u>, nosacījumi un kontroles jādokumentē plānā.</p>
<p>Indicator 6.1.4. Indikators</p> <p>Timely corrective actions are considered and implemented to address both past and potential non-conformances.</p> <p>Uzlabojošās (korektīvās) darbības savlaicīgi tiek apsvērtas un ieviestas, attiecībā gan uz jau notikušām, gan iespējamām neatbilstībām.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><u>Corrective Actions:</u></p> <p><i>The first objective is, whenever there is a non-conformance:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>action is taken to correct any damage to the environment that may have occurred (corrective action); and</i> ▪ <i>measures are instituted to prevent the non-conformance from recurring (preventive action).</i> <p><i>The second objective is to ensure that preventative action is taken where there is obvious potential for an activity to develop into a non-conformance with subsequent environmental impact(s).</i></p> <p><i>The third objective is to ensure that CARs are reviewed periodically to identify persistent problem areas and to ensure that such problem areas are appropriately addressed, in either a corrective or a preventative manner.</i></p> <p>Interviews with managers.</p> <p>Comparison of quality of ongoing operations and associated record of past CARs.</p> <p>Korektīvās darbības:</p> <p>Pastāvot neatbilstībai, vienmēr pirmais mērķis ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ īstenot darbības, lai novērstu jebkuru esošo kaitējumu videi (korektīvā darbība); un ▪ ieviest pasākumus, kas novērstu atkārtotu neatbilstību rašanos (preventīvās darbības). <p>Otrais mērķis ir nodrošināt preventīvo pasākumu īstenošanu tur, kur ir acīmredzama iespējamība darbībai izraisīt neatbilstību ar sekojošo ietekmi uz vidi.</p> <p>Trešais mērķis ir nodrošināt, ka pieprasītās korektīvās darbības tiek periodiski pārskatītas, lai konstatētu platības, kurās regulāri ir problēmas un nodrošinātu šo platību problēmu piemērotu risināšanu ar korektīviem vai</p>

	<p>preventīviem paņēmieniem.</p> <p>Pārrunas ar apsaimniekotājiem.</p> <p>Pašreiz esošo darbību kvalitātes salīdzinājums ar attiecīgi norādīto iepriekšējās pieprasītajās korektīvajās darbībās.</p>
<p>Indicator 6.1.5. Indikators</p> <p>Corrective action requests (CARs) are recorded and closed out appropriately</p> <p>SLIMF:</p> <p>Timeous corrective actions are taken</p> <p>Pieprasītās korektīvās darbības (PKD) tiek dokumentētas un atbilstoši izpildītas.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Korektīvās darbības tiek savlaicīgi izpildītas</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><u>Records of CARs</u></p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Interviews with the forest Manager and workers and field observations</p> <p>Pieraksti par korektīvajām darbībām</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārrunas ar mežu apsaimniekotāju un darbiniekiem un vietu apskate dabā</p>
<p>Indicator 6.1.6. Indikators</p> <p>Native species are re-introduced only if consultation with acknowledged experts and regulatory authorities establishes that they are non-invasive and will bring environmental benefits; local stakeholders are consulted prior to any introduction; all introductions are closely monitored</p> <p>Latvia:</p> <p>6.1.6.1 Foreign species not appropriate for Latvia shall not be introduced or reintroduced.</p> <p>Vietējās sugas no jauna tiek reintroducētas tikai tad, ja konsultāciju procesā ar atzītiem ekspertiem un atbildīgajām valsts institūcijām tiek konstatēts, ka šīs sugas nav invazīvas un dos ieguvumus videi; pirms jebkura veida introdukcijas realizācijas notiek konsultācijas ar vietējām ieinteresētajām pusēm; jebkura veida introdukcijām tiek veikts rūpīgs monitorings.</p> <p>Latvija:</p> <p>6.1.6.1 Latvijai neraksturīgas sugas netiek introducētas vai netiek pieļauta to reintroducēšana.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers, environmental NGOs and government agencies.</p> <p>Research briefs.</p> <p>Licences and permits.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vides aizsardzības NVO un valsts iestādēm.</p> <p>Izpētes kopsavilkums.</p> <p>Licences un atļaujas.</p>
<p>Criterion 6.2</p> <p>Safeguards shall exist which protect rare, threatened and endangered species and their habitats (e.g. nesting and feeding areas). Conservation zones and protection areas shall be established, appropriate to the scale and intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources. Inappropriate hunting, fishing, trapping and collecting shall be controlled.</p>	
<p>6.2. Kritērijs</p> <p>Garantējama reto, apdraudēto un izzūdošo sugu un to dzīvotņu (piem., ligzdošanas un barošanās vietas) aizsardzība. Atbilstoši meža apsaimniekošanas mērogam un intensitātei, kā arī saimnieciskai darbībai pakļauto resursu unikalitātei, izveidojamas saglabājamās un aizsargājamās zonas un teritorijas. Jāveic darbības, nepiemērotu medību, zvejas un slazdu likšanas, augu un ogu vākšanas rīku un paņēmienu izmantošanas ierobežošanai.</p>	
<p>Indicator 6.2.1. Indikators</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p>

Rare, threatened and endangered species and their habitats present (or likely to be present) on the FMU have been identified and documented

SLIMF (Small Forests):

Where known, rare, threatened and endangered species and their habitats are protected.

SLIMF (Low Intensity Forests):

Where known, rare, threatened and endangered species and their habitats are mapped and protected.

Latvia:

6.2.1.1. Protected species and ecosystems are identified and taken into consideration during harvesting.

6.2.1.2. Timber species on either local and/or international endangered or threatened species lists according to Latvian Republic laws are protected.

6.2.1.3. Forest manager has made criteria how to identify places where areas required for inspection about previously unreported habitat existing of particularly sensitive species.

Apsaimniekojamā teritorijā jāapzina un jādokumentē aizsargājamās sugas un to pašreizējie (vai iespējamie) biotopi, to biotopi jāidentificē un jādokumentē.

SLIMF (Mazas apsaimniekojamās teritorijas):

Tiek aizsargātas apzinātās retās, apdraudētās un izzūdošās sugas un to biotopi.

SLIMF (Apsaimniekojamās teritorijas ar zemu meža apsaimniekošanas intensitāti):

Tiek veicināta aizsargājamo sugu un to biotopu saglabāšana, un to atrašanās vietas ir atzīmētas kartēs.

Latvija:

6.2.1.1. Aizsargājamās sugas un biotopu ekosistēmas ir apzinātas un ņemtas vērā plānojot meža apsaimniekošanu.

6.2.1.2. Vietējās iekļautās sugas, kuras ir atbilstošas Latvijas situācijai un ir saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu bāzi tiek pasargātas.

6.2.1.3. Meža apsaimniekotājam ir izstrādāti kritēriji, kā tiek identificētas vietas, kur jāveic pārbaude par īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu esamību.

Where survey data are incomplete, it should be assumed that relevant species ARE present.

Interviews with Forest Managers, local experts and government agencies.

Refer also to 7.1.7

SLIMF (Small Forests):

Manager's knowledge of rare, threatened and endangered species in the area.

Records from other sources of species found on the site.

Field observations of nesting and feeding areas of rare, threatened and endangered species.

SLIMF (Low Intensity Forests):

Manager's and workers' knowledge of rare, threatened and endangered species in the area.

Reports of training for forest workers on protection issues.

Field observations of nesting and feeding areas of rare, threatened and endangered species.

Reports of the conservation status of the FMU from other sources.

A list of rare, threatened and endangered species for Latvia can be found at <http://www.dap.gov.lv/>.

Staff, contractor training regarding HCV in the forests.

Gadījumos, kad inventarizāciju dati vēl ir nepilnīgi, jāpieņem, ka nozīmīgās sugas IR sastopamas.

Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem un valsts iestādēm.

Attiecas arī uz 7.1.7

SLIMF (Mazas apsaimniekojamās teritorijas):

Apsaimniekotāja zināšanas par teritorijā esošajām retām, apdraudētām un izzūdošām sugām.

Dokumentācija par teritorijā citos veidos konstatēto sugu atradnēm.

Reto, apdraudēto un izzūdošo sugu ligzdošanas un barošanās vietu apskate dabā.

SLIMF (Apsaimniekojamās teritorijas ar zemu meža apsaimniekošanas intensitāti):

Apsaimniekotāja zināšanas par teritorijā esošajām retām, apdraudētām un izzūdošām sugām.

Dokumentācija par meža darbinieku apmācībām sugu aizsardzības jautājumos.

Reto, apdraudēto un izzūdošo sugu ligzdošanas un barošanās vietu apskate dabā.

Ziņojumi no citiem informācijas avotiem par aizsardzības stāvokli apsaimniekojamā teritorijā.

Sarakstu par retajām, izzūdošajām un

	<p><i>izmirstošajām sugām Latvijā var atrast mājas lapā http://www.dap.gov.lv/. http://cites.ldm.gov.lv/cites_latvija/</i></p> <p><i>Darbienieku, līgumuzpildītāju apmācības par īpaši aizsargajamām vērtībām mežos.</i></p>
<p>Indicator 6.2.2. Indikators</p> <p>Where appropriate, there is co-operation with acknowledged experts, conservation organisations and regulatory authorities in identifying conservation zones and protection areas for rare, threatened and endangered species present; these habitats are demarcated on maps, and, where necessary, on the ground</p> <p>SLIMF:</p> <p>Other features which are important for conservation are identified and protected.</p> <p>Attiecīgos gadījumos pastāv sadarbība ar atzītiem ekspertiem, dabas/ vides aizsardzības organizācijām un valsts institūcijām, lai noteiktu aizsargzonus un aizsargājamās platības esošajām retajām, apdraudētajām un izzūdošajām sugām; šie biotopi ir atzīmēti kartēs un nepieciešamības gadījumos arī dabā.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Identificēti un aizsargāti citi objekti, kuri būtiski dabas/vides aizsardzības sakarā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Records and maps.</p> <p>Interviews with Forest Managers, local experts and government agencies.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Maps showing conservation features</p> <p>Field observations and interviews with forest manager</p> <p>Uzskaitē un kartēs.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem un valsts institūcijām.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Kartes, kurās norādīti aizsargājami objekti.</p> <p>Apskate dabā un pārrunas ar meža apsaimniekotāju.</p>
<p>Indicator 6.2.3. Indikators</p> <p>Rare, threatened and endangered species are protected during operations</p> <p>Latvia:</p> <p>6.2.3.1 Safeguards shall exist which protect rare, threatened and endangered species and their habitats (e.g., nesting and feeding areas). Conservation zones shall be established, appropriate to the scale and intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources.</p> <p>Darbību laikā tiek aizsargātas retās, apdraudētās un izzūdošās sugas.</p> <p>Latvija:</p> <p>6.2.3.1 Piesardzības pasākumi jāīsteno, lai pasargātu sugas un to dzīvotnes (piem., ligzdošanas un barošanas vietas). Aizsargzonus un aizsargājamās platības jāveido atbilstoši saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei un izmantojamo resursu unikalitātei.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Operational plans.</p> <p>Interviews with Forest Managers, local experts and government agencies.</p> <p>Darbības plāni.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem un valsts institūcijām.</p>
<p>Indicator 6.2.4. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>Conservation zones and protection areas, representative of existing ecosystems, are being protected in their natural state, based on the identification of key biological areas and the requirement for natural corridors (with special reference to plantations) and/or consultation with local</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Latvia:</p> <p><i>No less than 5% of the FMU area shall be excluded. The set aside area shall contain a priority forest types which shall avoid focus on least productive areas allow for forest land that has biodiversity importance.</i></p>

<p>experts and government agencies</p> <p>Landscape scale conservation considerations are evident in field activities, staff/contractor actions and/or in coordination with adjoining landowners, conservation organizations or government conservation agencies.</p> <p>Latvia:</p> <p>6.2.4.1. Forest Manager ensure appropriate control system to minimise illegal, unauthorized and/or inappropriate activities, for example, hunting, fishing, trapping, picking up mushrooms and berries or rare, threatened and endangered species collecting</p> <p>SLIMF:</p> <p>For private forests shall be applied a requirement to exclude at least 5% of forest holding from commercial forestry.</p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p> <p>Aizsargājamās teritorijas, kas reprezentē esošās ekosistēmas, tiek aizsargātas to dabiskajā stāvoklī, balstoties uz bioloģiski nozīmīgo platību noteikšanu un dabisko/sugu izplatīšanās koridoru (ar īpašu atsauci uz plantācijām) prasībām un/vai konsultācijām ar vietējiem ekspertiem un valsts institūcijām.</p> <p>Ainavas līmeņa dabas aizsardzības principu, kas izstrādāti sadarbībā ar dabas/vides aizsardzības organizācijām, ievērošana redzama dabā veiktajās darbībās, darbinieku, līgumizpildītāju aktivitātēs.</p> <p>Latvija:</p> <p>6.2.4.1. Meža apsaimniekotājs nodrošina atbilstošu kontroli, lai pēc iespējas samazinātu nelegālas, nesankcionētas un/vai nepiemērotas darbības, piemēram, medības, zveju, slazdu izlikšanu, ogošanu un sēņošanu, vai retu, apdraudētu vai izzūdošu sugu vākšanu.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Privātajos mežos jāpiemēro prasība izslēgt no komerciālās darbības vismaz 5% no meža platības.</p>	<p><i>For smaller FMUs the conservation zones should exist within the FMU or in nearby landscapes.</i></p> <p>Plans and maps and records of completed work.</p> <p>Interviews with Forest Managers, local experts and government agencies.</p> <p>Latvija:</p> <p><i>Ne mazāk kā 5% no meža apsaimniekošanas vienības platības jāizslēdz, Pārejā daļā jāiekļauj prioritārie meža tipi, kuros vismaz neieklejauj produktīvās platības, bet ietver mežu platības kā svarīgus bioloģiskajai daudzveidībai.</i></p> <p><i>Mazām apsaimniekojamām teritorijām aizsargzonas un aizsargājamās platības atrodas apsaimniekojamā teritorijā vai tuvējā ainavā.</i></p> <p>Plāni un kartes un pabeigto darbu dokumentācija.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem un valsts institūcijām.</p>
<p>Indicator 6.2.5. Indikators</p> <p>Conservation management and protection activities are demarcated on maps, implemented and their impact monitored.</p> <p>For large scale organisations these will be also be documented in plans.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Conservation management and protection activities have been determined and are demarcated on maps</p> <p>Aizsargājamās teritorijas un saglabāšanas pasākumi atzīmēti kartēs, īstenoti un veikts to ietekmes monitorings.</p> <p>Liela mēroga uzņēmumiem tam arī jābūt dokumentētam plānos.</p> <p>SLIMF:</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Plans and maps, including annual plan of operations.</p> <p>Field observations</p> <p>Plāni un kartes, ieskaitot ikgadējo darbības plānu.</p> <p>Vietu apskate dabā</p>

<p>Aizsargājamām teritorijām ir jābūt atzīmētām kartē un dokumentētiem aizsardzības pasākumiem apsaimniekošanas plāna.</p>	
<p>Indicator 6.2.6. Indikators</p> <p>Authorised hunting, fishing, grazing and collecting activities are managed to ensure they do not exceed sustainable levels and inappropriate activities are prevented</p> <p>Latvia:</p> <p>6.2.6.1. The Rules of hunting, Visiting of forest, Picking of mushrooms and the Rules for use of forest main resources shall be complied with</p> <p>Atļautās medības, makšķerēšana, ganīšana un sēņu/ogu un citu līdzīgu produktu ievākšana tiek veikta tā, lai nepārsniegtu ilgtspējīgas ieguves apjomu un tiek novērsta šajā sakarā nepieļaujamās rīcības.</p> <p>Latvija:</p> <p>6.2.6.1. Likumam atbilstošas ir medības, mežu apmeklējumi, sēņošana, un galveno meža resursu izmantošana.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Policies and procedures.</p> <p>Interviews with Forest Managers, local experts and government agencies.</p> <p>Field observations and records of collection.</p> <p>Politikas un procedūras.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem un valsts institūcijām.</p> <p>Apskate dabā un ieguves apjomu uzskaitē.</p>
<p>Criterion 6.3</p> <p>Ecological functions and values shall be maintained intact, enhanced, or restored, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forest regeneration and succession. ▪ Genetic, species and ecosystem diversity. ▪ Natural cycles that affect the productivity of the forest ecosystem. 	
<p>6.3. Kritērijs</p> <p>Jā saglabā, jāvairo vai jāatjauno meža ekoloģiskās vērtības un norises, ieskaitot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • meža atjaunošanos un pēctecības procesus; • ģenētisko, sugu un ekosistēmu daudzveidību; • dabiskos ciklus, kas ietekmē meža ekosistēmas saglabāšanās spējas. 	
<p>Indicator 6.3.1. Indikators</p> <p>The status of the FMU with regard to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ regeneration and succession ▪ genetic, species and ecosystem diversity ▪ natural cycles <p>is known or estimated.</p> <p>Zināms vai novērtēts apsaimniekojamās teritorijas stāvoklis attiecībā uz:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ meža atjaunošanos un pēctecības procesu ▪ ģenētisko, sugu un ekosistēmu daudzveidību ▪ dabiskajiem cikliem 	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>This requirement applies to natural forest and plantation management organisations.</i></p> <p><i>Compliance might involve an initial assessment and monitoring of the following:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Regeneration of natural forest areas harvested, degraded areas, fragmented areas, areas damaged by fire, conservation zones and protection areas;</i> ▪ <i>Impacts of past management e.g. logging, collection of NTFPs, soil erosion</i> ▪ <i>Distribution and status of plant communities;</i> ▪ <i>Conservation status of native floral and faunal assemblages, species and their habitats;</i> ▪ <i>Spread of invasive species</i> ▪ <i>Ongoing soil erosion</i> ▪ <i>Water quality</i>

	<p>Records and maps</p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts.</p> <p><i>Prasība tiek attiecināta uz uzņēmumiem, kuri apsaimnieko mežus un plantācijas. Prasības izpilde var ietvert sākotnējo novērtēšanu un monitoringu sekojošos aspektos:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Izcirsto dabisko meža platību, degradēto platību, fragmentēto platību, izdegušo platību, aizsargājamo zonu un aizsargājamo platību atjaunošana;</i> ▪ <i>Iepriekšējās apsaimniekošanas, piem, mežizstrādes, meža nekoksnes produktu ieguves, augsnes erozijas ietekme;</i> ▪ <i>Mākslīgi atjaunoto audžu izplatība un stāvoklis</i> ▪ <i>Vietējās floras un faunas sugu un to biotopu aizsardzības stāvoklis;</i> ▪ <i>Invazīvo sugu izplatīšanās</i> ▪ <i>Pastāvošā augsnes erozija</i> ▪ <i>Ūdens kvalitāte</i> <p>Dokumentācija un kartes</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem.</p>
<p>Indicator 6.3.2. Indikators</p> <p>Silvicultural and/or other management systems are appropriate for the ecology of the forest and resources available</p> <p>Latvia:</p> <p>6.3.2.1 In felling areas the structures typical for natural forest shall be retained.</p> <p>Mežkopības un/vai citas apsaimniekošanas sistēmas ir piemērotas attiecīgā meža ekoloģijai un pieejamiem resursiem.</p> <p>Latvijā:</p> <p>6.3.2.1 Cirsmas platībās jā saglabā dabiskam mežam raksturīgās struktūras</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem.</p>
<p>Indicator 6.3.3. Indikators</p> <p>Ecological functions (regeneration, succession, diversity, natural cycles) are maintained and where appropriate, there is a programme for restoration of degraded sites</p> <p>Latvia:</p> <p>6.3.3.1. New drainage systems or extensions of old schemes are not established in HCVF except cases if it is necessary to ensure forest roads safe functionality</p> <p>6.3.3.2. Old alive and big diameter trees (>50 cm) standing or lying on the ground dead wood are preserved in the</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>Enhancement, maintenance and restoration activities should be prepared to provide for the restoration of degraded natural areas, weed infestation, erosion, borrow pits, waste sites, quarries, etc.</i></p> <p>Interviews with Forest Managers, local experts.</p> <p>Plans and maps and field observations.</p> <p><i>Uzlabošanas, uzturēšanas un atjaunošanas darbi</i></p>

<p>forest with consideration of national requirements on forest regeneration and work safety. Total amount should be at least 10 m³ wood per hectare.</p> <p>6.3.3.3. At least 10 alive trees of various age classes (5 in case of broadleaved trees) are left in final felling per hectare including older trees from previous generation.</p> <p>6.3.3.4. Retained trees and dead wood will be left for total natural decomposition.</p> <p>Tiek nodrošināta meža ekoloģisko funkciju (meža atjaunošanās, pēctecības, daudzveidības, dabisko ciklu) norise un atbilstošos gadījumos, noteikta programma degradēto vietu atjaunošanai.</p> <p>Latvija:</p> <p>6.3.3.1. Jauno būve vai veco drenāžas sistēmu paplašināšana netiek veikta/ bioloģiski augstvērtīgos mežos, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams meža ceļu drošas funkcionalitātes nodrošināšanai.</p> <p>6.3.3.2. Vecie dzīvie koki un lielzēme (>50 cm) stāvošie un guļošie uz zemes mirušie koki ir mežā jā saglabā, ņemot vērā darba drošības un meža atjaunošanas prasības, lai to kopējais apjoms veidotu vismaz 10 m³/ha koksnes.</p> <p>6.3.3.3. Kailcirtē saglabājami vismaz 10 dzīvi koki (5, ja ir platlapju koki) uz vienu hektāru, ietverot vecākos (iepriekšējo) paudžu kokus.</p> <p>6.3.3.4. Saglabājami dzīvie koki un saglabājami mirušie koki jāatstāj pilnīgai dabiskai satrūdēšanai.</p>	<p>jāizplāno, nodrošinot degradēto dabisko platību, nezāļu invāzijas, erozijas, atkritumu izgāztuvju, karjeru, akmeņlauztuvju u.c. vietu atjaunošanu.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem.</p> <p>Plāni un kartes un vietu apskate dabā.</p>
<p>Indicator 6.3.4. Indikators</p> <p>In natural and semi-natural forest, natural regeneration is preferred where adequate for the meeting of management objectives.; where artificial regeneration is planned in natural forest, environmental impact has been assessed (refer Criterion 6.1)</p> <p>Dabiskas izcelsmes un daļēji dabiskas izcelsmes mežos priekšroka tiek dota dabiskajai atjaunošanai tādas vietās, kur tas ir piemērots apsaimniekošanas mērķu sasniegšanai; vietās, kur mežos tiek plānota mākslīgā atjaunošana, jāveic ietekmes uz vidi novērtējums (atsauce uz 6.1. kritēriju).</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Plans and maps</p> <p>Interviews with Forest Managers, local experts</p> <p>Plāni un kartes</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem.</p>
<p>Criterion 6.4 Representative samples of existing ecosystems within landscapes shall be protected in their natural state and recorded on maps, appropriate to the scale of operations and the uniqueness of the resource.</p>	
<p>6.4. Kritērijs Atbilstoši darbības mērogam, intensitātei un saimnieciskai darbībai pakļauto resursu unikalitātei, dabā un kartēs fiksējami aizsargājami ainavā esošo raksturīgo ekosistēmu fragmenti.</p>	
<p>Indicator 6.4.1. Indikators</p> <p>For the protection and recording of representative samples of existing ecosystems in the landscape, refer to Criterion 6.2.</p> <p>Attiecībā uz ainavā esošo raksturīgo ekosistēmu fragmentu aizsardzību un uzskaiti, skatīt 6.2. kritēriju.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>http://www.dap.gov.lv/</p>

Criterion 6.5	Written guidelines shall be prepared and implemented to: control erosion; minimise forest damage during harvesting, road construction, and all other mechanical disturbances; and protect water resources.
6.5. Kritērijs	Jābūt izstrādātiem, dokumentētiem un praksē ieviesti norādījumiem, kas nodrošinātu erozijas procesu kontroli, minimizētu mežizstrādes, ceļu būves un jebkuras citas mehāniskas darbības laikā mežam nodarītos bojājumus, kā arī reglamentētu ūdens resursu aizsardzību.
Indicator 6.5.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>All environmentally sensitive forest operations are identified (see 6.1) and written guidelines defining acceptable practice are available to forest managers and supervisors; operational guidelines must meet or exceed national or regional best practice requirements</p> <p>SLIMF:</p> <p>All forest management operations that may damage soil (e.g. compaction, erosion) and methods to mitigate or avoid such are known and used.</p> <p>Latvia:</p> <p>6.5.1.1. Maps specify areas suitable for all-weather harvesting, winter harvesting or dry-weather only.</p> <p>6.5.1.2. Guidance to field staff covers silvicultural operations, biological conservation, technical specifications for skid trail (location, width and density), log landing, road design and conservation structures, handling of chemicals, etc.</p> <p>6.5.1.3. Measures are taken to minimize soil damage and erosion during harvesting operations.</p> <p>6.5.1.4. Buffer zones are left along water bodies and open landscape.</p> <p>6.5.1.5. Forest Manager prepares the maps where main and secondary roads, delivery roads, log yards, large melioration systems, bridges in crossing places of reservoirs, buffer zones and protected areas is noted before harvesting process.</p> <p>Noteiktas visas meža apsaimniekošanas darbības, ar kurām viegli ietekmējama apkārtējā vidē (skatīt 6.1. kritēriju) un meža apsaimniekotājiem un darbu vadītājiem ir pieejamas rakstiskas norādes, kas nosaka pieļaujamās praktiskās darbības; darbības norādes atbilst nacionālās vai reģionālās labās prakses nosacījumus.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Apzinātas visas meža apsaimniekošanas darbības, kas var bojāt augsni (piemēram, sablīvēšana, erozija) un noskaidrotas un pielietotas metodes, kas bojājumus samazina vai novērš.</p> <p>Latvija:</p> <p>6.5.1.1. Mežizstrādes vietas kartē un klasificē, vadoties pēc pievešanas apstākļiem (augšnes nestspējas).</p> <p>6.5.1.2. Vadlīnijās meža darbu veicējiem ir ietvertas norādes par mežkopību dabas aizsardzību, mežizstrādes tehnoloģiju, pievešanas ceļu plānojumu cīsmā saglabājamām dabas aizsardzības struktūrām, rīcību</p>	<p><i>Forest operations include: site preparation, fire belt management, planting, weed control, stand management, harvesting and extraction, road surfacing material extraction and excavation site closure, road network design, road design, construction, maintenance and closure.</i></p> <p>Records, plans and maps.</p> <p>Interviews with Forest Managers and field observations.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Interviews with Forest Managers and field observations</p> <p>Maps showing new roads and locations of new and ongoing operations</p> <p><i>Meža apsaimniekošanas darbības iekļauj: vietas sagatavošana darbībai, ugunsdrošības joslu izveide un uzturēšana, stādīšana, nezāļu apkarošana, audzes apsaimniekošana, koku ciršana un pievešana, ceļa seguma materiālu ieguve un ieguves vietu nolīdzināšana, ceļu tīkla projektēšana, ceļu projektēšana, būvniecība, uzturēšana un slēgšana.</i></p> <p>Dokumentācija, plāni un kartes.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un apskate dabā.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un apskate dabā</p> <p>Kartēs norādīti jaunie ceļi un jauno un esošo darbību norises vietas.</p>

<p>ar ķīmiskajām vielām..</p> <p>6.5.1.3. Tiek veikti pasākumi, lai samazinātu augsnes bojājumus mežizstrādes laikā.</p> <p>6.5.1.4. Buferzona tiek atstāta gar ūdens tilpnēm..</p> <p>6.5.1.5. Pirms apsaimniekošanas darbu uzsākšanas meža apsaimniekošanas sagatavo kartes, kurās ir atzīmēti galvenie un otršķirīgie ceļi, pievešanas ceļi, krautuves, lielas meliorācijas sistēmas, līti ūdenskrātuvju šķērsošanas vietas, buferzonas un aizsargājamās teritorijas</p>	
<p>Indicator 6.5.2. Indikators</p> <p>Guidelines developed in terms of indicator 6.5.1 are implemented during operations and planning</p> <p>Izstrādātās norādes 6.5.1. indikatora izpratnē tiek lietotas darbībās un plānošanas procesā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>The main assessment report should make explicit reference to the national or regional best practice guidelines used as a reference.</i></p> <p>Operational plans, interviews with staff and field observations.</p> <p><i>Sertifikācijas audita pamatnovērtējuma ziņojumā jāiekļauj precīza atsauce uz nacionālās vai reģiona labās prakses norādījumiem, kuri izmantoti kā kritērijs.</i></p> <p>Darbības plāni, pārrunas ar personālu un vietu apskate dabā.</p>
<p>Indicator 6.5.3. Indikators</p> <p>Buffer zones are maintained along watercourses and around water bodies. These buffer zones are demarcated on maps and comply with specifications made in national and regional best practice guidelines</p> <p>SLIMF:</p> <p>Buffer zones are maintained along watercourses and around water bodies and comply with best practice.</p> <p>Gar ūdenstecēm un ūdenstilpnēm tiek saglabātas buferzonas. Šīs buferzonas tiek atzīmētas kartēs un atbilst nacionālās vai reģionālās labās prakses vadlīniju prasībām.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Gar ūdenstecēm un ūdenstilpnēm tiek noteiktas buferzonas un tās atbilst vislabākajai praksei.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>The main assessment report shall make explicit reference to the national or regional best practice guidelines used as a reference.</i></p> <p>Operational plans, interviews with staff and field observations.</p> <p><i>Sertifikācijas audita pamatnovērtējuma ziņojumā jāiekļauj precīza atsauce uz nacionālās vai reģiona labās prakses norādījumiem, kuri izmantoti kā kritērijs.</i></p> <p>Darbības plāni, pārrunas ar personālu un vietu apskate dabā.</p>
<p>Indicator 6.5.4. Indikators</p> <p>Operators are aware of and able to implement adequate emergency procedures for clean up following accidental oil and chemical spillages</p> <p>Meža darbu veicēji pārzin un ir spējīgi izpildīt atbilstošu ārkārtas situāciju procedūras, pēc eļļu un ķīmikāliju noplūdes negadījumiem veicot sakopšanas darbus.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Operational plans, interviews with staff and field observations.</p> <p>No evidence of significant spillages.</p> <p>Darbības plāni, pārrunas ar personālu un vietu apskate dabā.</p> <p>Nav pierādījumi par būtiskām noplūdēm.</p>

<p>Criterion 6.6</p>	<p>Management systems shall promote the development and adoption of environmentally friendly non-chemical methods of pest management and strive to avoid the use of chemical pesticides. World Health Organisation Type 1A and 1B chlorinated hydrocarbon pesticides; pesticides that are persistent, toxic or whose derivatives remain biologically active and accumulate in the food chain beyond their intended use; as well as any pesticides banned by international agreement, shall be prohibited. If chemicals are used, proper equipment and training shall be provided to minimise health and environmental risks.</p>
<p>6.6. Kritērijs</p>	<p>Plānošanas procesā jāveicina videi draudzīgu (neķīmisku) kaitēkļu apkarošanas līdzekļu un metožu izstrāde un izmantošana izvairoties no pesticīdu lietošanas. Nav izmantojami 1A un 1B tipu Pasaules Veselības organizācijas klasifikācijas hlorglūdeņražu pesticīdi; pesticīdi, kas ir stabili, toksiski vai kuru sadalīšanās produkti ir bioloģiski aktīvi un uzkrājas barības ķēdē pēc to lietošanas; kā arī tādi, kuru lietošanu aizliedz starptautiskas vienošanās. Lietojot ķīmiskās vielas, nodrošināms atbilstošs darba aprīkojums un apmācības, lai iespējami samazinātu kaitējuma risku cilvēku veselībai un videi.</p>
<p>Indicator 6.6.1. Indikators</p> <p>There is an up-to-date list of all pesticides used in the organisation that documents trade name, and active ingredient. Where not provided by the product label, authorised applications, application methods and rates will also be documented.</p> <p>Meža apsaimniekotājam ir aktualizēts izmantoto augu aizsardzības līdzekļu (AAL) saraksts, kurā norādīts to nosaukums un aktīvās sastāvdaļas. AAL, kuriem uz produkta etiķetes nav norādes par to izmantošanu, jādokumentē atbilstoši atzītā izmantošana, metodes un devas.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Pesticides include herbicides, insecticides, fungicides, and rodenticides in the formulation applied in the field (including any surfactants, dispersants or solvents used).</p> <p>Records of pesticides in use.</p> <p>Receipts and invoices.</p> <p>Procedures for the safe and appropriate use of pesticides</p> <p><i>Pie pesticīdiem pieskaitāmi herbicīdi, insekticīdi, fungicīdi, un vielas grauzēju apkarošanai, izpratnē, ja tie izmantoti dabā (ieskaitot jebkuras aktīvās vielas, dispersantus vai šķaidītājus).</i></p> <p>Izmantoto ALL uzskaitē.</p> <p>Čeki un rēķini.</p> <p>Procedūras drošai un piemērotai ALL izmantošanai.</p>
<p>Indicator 6.6.2. Indikators</p> <p>Prohibited pesticides are not used except where:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a derogation of policy has been obtained from the FSC Secretariat; or ▪ a temporary exemption has been authorised in terms of FSC-POL-30-001 and its associated documents. <p>Aizliegtie pesticīdi netiek izmantoti, izņemot, ja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ politikas izņēmumus atļauj FSC Sekretariāts; vai ▪ ārkārtējā situācijā rīkojas saskaņā ar rīcības kārtību, noteikta FSC-POL-30-001 un saistītajos dokumentos. 	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Refer SGS Qualifor Work Instruction 16 for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Current list of prohibited pesticides; • Derogations; • Temporary derogations; and • Use of prohibited chemicals for emergency situations <p>Pesticid records</p> <p>Atsaucoties uz SGS Qualifor 16. Darba instrukciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esošais aizliegto pesticīdu saraksts; • Izņēmumi; • Īslaicīgie izņēmumi; un • Aizliegto ķīmikāliju lietošana ārkārtas

	<p style="text-align: center;">gadījumos.</p> <p>Pesticīdu uzskaites dokumentācija.</p>
<p>Indicator 6.6.3. Indikators</p> <p>Where chemicals are used on an ongoing basis the owner/manager must prepare and implement a strategy that will have at least the following components:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ reduction of use is stated as a long-term objective; ▪ a range of methods for pesticide control providing justification for chemical-use as an option; ▪ procedures that promote the optimal use of chemicals (timing, follow-up, equipment, etc) ▪ clear measurable targets for long term chemical use; with reduction as the objective; <p>Usage is expressed per product, on a per hectare basis and sub-divided according to catchment or drainage basin.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Record is kept of the amount of chemicals used on the FMU and there is indication that alternative methods are being considered leading to a reduction in use of the long term</p> <p>Gadījumos, kur AAL tiek izmantoti saskaņā ar noteiktajiem principiem, īpašniekam/ apsaimniekotājam jā sagatavo un jāievieš stratēģija, kurā jāietver vismaz sekojoši komponenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kā ilgtermiņa mērķis ir noteikta AAL pielietošanas samazināšana; ▪ AAL pielietošanas metožu apraksts, kur tiek pamatotas AAL pielietošanas iespējas; ▪ procedūras, kas veicina optimālu AAL pielietošanu (piemērota laika izvēle, kontrole, aprīkojums u.c.) ▪ skaidri, izmērāmi uzdevumi AAL izmantošanai ilgtermiņā; ar mērķi šo izmantošanu samazināt; <p>Pielietošana tiek izteikta kā pielietotā viela uz platību (hektāru) un sadalīta apakšgrupās pēc ūdens sateces baseiniem.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Veikta uzskaitē par apsaimniekojamā teritorijā pielietoto ķīmisko vielu apjomiem, un ir pierādījumi, ka apsvērtas alternatīvas metodes, lai samazinātu ķīmisko vielu pielietošanu ilgtermiņā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>Usage, and reduction targets should be expressed on a per hectare basis and sub-divided according to operations and catchment/drainage basin; targets should be quantitative</i></p> <p><i>Some organisations may be allowed to increase use of certain chemical pesticides in the short or medium term, where the use of these pesticides is justified on social or environmental grounds, see 6.6.</i></p> <p>This requirement applies to nurseries located on the certified FMU.</p> <p>Chemical use records.</p> <p><i>Pielietošanas un tās samazināšanas mērķiem jābūt izteiktiem kā lietotā viela uz platību (hektāru), un jāiedala apakšgrupās sīkāk atbilstoši darbībām un ūdens sateces baseiniem; mērķiem jābūt izteiktiem kvantitatīvi.</i></p> <p><i>Atsevišķiem uzņēmumiem var atļaut īstermiņā vai vidējā laika termiņā palielināt noteiktu pesticīdu izmantošanu, ja šādu pesticīdu izmantošana ir attaisnojama ar sociālajiem vai vides aspektiem, skatīt 6.6.</i></p> <p>Šī prasība piemērojama kokaudzētavām, kuras atrodas sertificētās apsaimniekojamā vienībā.</p> <p>Vielu pielietošanas uzskaitē.</p>
<p>Indicator 6.6.4. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>Where pesticides are the preferred method of control for environmental or social reasons, the consideration of alternatives and justification for their use has been determined and documented in cooperation with acknowledged experts</p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p> <p>Tur kur ķīmisko AAL lietošana atzīta par piemērotāko</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>Pesticides may be preferred in some instances, for example, to eliminate invasive weeds, control vectors of serious human diseases.</i></p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts.</p> <p>Documented justification.</p> <p><i>Atsevišķos gadījumos var tikt dota priekšroka pesticīdu izmantošanai, piemēram, agresīvu</i></p>

<p>metodi, ņemot vērā vides vai sociālos apsvērumus, alternatīvas un pielietošanas pamatojums tiek izskatīts un dokumentēts.</p>	<p><i>nezāļu iznīcināšanā, cilvēku dzīvībai bīstamu slimību pārnēsātāju ierobežošanai.</i></p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem.</p> <p>Dokumentēts pamatojums.</p>
<p>Indicator 6.6.5. Indikators</p> <p>All transport, storage, handling, application and emergency procedures for clean up following accidental spillages of chemical pesticides comply, as a minimum, with the ILO publications 'Safety & Health in the Use of Agrochemicals: A Guide', and 'Safety in the Use of Chemicals at Work'</p> <p>Visas transportēšanas, uzglabāšanas, pārkraušanas, pielietošanas un ārkārtas situāciju procedūras pēc AAL noplūdes negadījumiem veicot sakopšanas darbus, atbilst vismaz prasībām, kuras noteiktas ILO izdevumā „Darba aizsardzība un veselība agroķīmijas pielietošanā: norādes”, un „Darba aizsardzība ķīmisko vielu pielietošanā”.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Procedures and records.</p> <p>Interviews with staff</p> <p>Procedūras un uzskaites dokumentācija.</p> <p>Pārrunas ar personālu</p>
<p>Indicator 6.6.6. Indikators</p> <p>Use of non-chemical methods in forest pest control shall be promoted.</p> <p>Meža kaitēkļu ierobežošanā jāveicina integrētas augu aizsardzības metožu pielietošana.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Procedures and records.</p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts</p> <p>Procedūras un uzskaites dokumentācija.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem</p>
<p>Criterion 6.7 Chemicals, containers, liquid and solid non-organic wastes including fuel and oil shall be disposed in an environmentally appropriate manner at off-site locations.</p>	
<p>6.7. Kritērijs Ķīmiskās vielas, konteineri, šķidrie un cietie neorganiskie atkritumi, ieskaitot degvielu un eļļas, uzglabājami vidi saudzējošā veidā ārpus darbības vietas.</p>	
<p>Indicator 6.7.1. Indikators</p> <p>The owner/manager should ensure that non-organic wastes (e.g. oil, tyres, containers, etc.), including those generated by contractors working on the FMU are recycled where recycling is possible</p> <p>Latvia:</p> <p>6.7.1.1. Chemical, container, liquid and solid waste is disposed of in an environmentally sound and legal manner, whether from forest operations or processing facilities.</p> <p>Iespēju gadījumos, īpašniekam/ apsaimniekotājam jānodrošina neorganisko atkritumu (piem., eļļas, riepu, tvertņu u.c.) nodošanu atkārtotai pārstrādei, kā arī apsaimniekojamā teritorijā strādājošo līgumdarbinieku radīto atkritumu pārstrādi.</p> <p>Latvija:</p> <p>6.7.1.2. Ķīmiskā, konteineri, šķidrie un cietie atkritumi tiek nodoti videi draudzīgā un likumīgā veidā gan no darbības mežā, gan no apstrādes aprīkojuma.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Field observations and interviews with staff</p> <p>Apskate dabā un pārrunas ar personālu</p>

<p>Indicator 6.7.2. Indikators</p> <p>The owner/manager should ensure that waste that cannot be re-cycled, including that generated by contractors working on the FMU, is disposed of in environmentally appropriate ways.</p> <p>Latvia:</p> <p>Forest owners or harvesting contractors under their control have to provide contracts with the companies authorised to collect and dispose non-organic and hazardous waste and documents confirming regular delivery of waste.</p> <p>Īpašniekam/ apsaimniekotājam jānodrošina, ka atkritumi, kurus nevar atkārtoti pārstrādāt, ieskaitot arī apsaimniekojamā teritorijā strādājošo līgumizpildītāju radītos atkritumus, tiek nodoti videi piemērotos veidos.</p> <p>Latvija:</p> <p>Meža apsaimniekotājs vai kontraktori ir noslēguši līgumus ar organizācijām, kurām ir tiesības savākt neorganiskos un bīstamos atkritumus, un ir pieejami apliecinājoši dokumenti par regulāru atkritumu izvešanu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>Waste includes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Surplus chemicals ▪ Chemical containers ▪ Plastic waste ▪ Fuels and lubricants ▪ Worn vehicle tyres ▪ Used vehicle batteries ▪ Waste produced from processing operations ▪ Domestic <p>Evidence that waste has been disposed off in an acceptable manner.</p> <p><i>Atkritumi ir:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ķīmisko vielu pārpalikumi ▪ ķīmisko vielu tvertnes, iepakojuma materiāli ▪ plastmasas atkritumi ▪ degviela un smērvielas ▪ nolietotās riepas ▪ izmantotie autotransporta akumulatori ▪ atkritumi, kas radušies no apstrādes, pārstrādes darbiem ▪ sadzīves atkritumi <p>Pierādījumi, ka atkritumi tiek iznīcināti piemērotā veidā.</p>
<p>Indicator 6.7.3. Indikators</p> <p>The owner/manager should ensure that the handling and disposal of chemicals and chemical containers, including that generated by contractors working on the FMU, should comply, as a minimum, with the ILO publications ‘Safety & Health in the Use of Agrochemicals: A Guide’, and ‘Safety in the Use of Chemicals at Work’</p> <p>6.7.3.1. Forest Manager carry out activities to control and minimize disposal of all types of waste in the forest including garbage left from visitors.</p> <p>6.7.3.2. Appropriate oil absorbent kit is available in forest machinery and for chain saws operations.</p> <p>6.7.3.3. If forest machinery has any oil/fuel leakage harvesting stops till the end of consequences disposal.</p> <p>6.7.3.4. The forest manager recommends use of bio-oil in forestry for lubrication of cutting device chains.</p> <p>Īpašniekam/ apsaimniekotājam jānodrošina, ka ķīmisko vielu un to tvertnu pārvietošanā un iznīcināšanā, ieskaitot arī apsaimniekojamā teritorijā strādājošo līgumdarbinieku radītos vismaz tiek ievērotas prasības, kuras noteiktas ILO izdevumā „Darba drošība un veselība agroķīmijas pielietošanā: norādes”, un „Darba drošība ķīmisko vielu pielietošanā”.</p> <p>6.7.3.1. Meža apsaimniekotājs veic darbības, lai kontrolētu un</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with staff</p> <p>Pārrunas ar personālu</p>

<p>samazinātu līdz minimumam visa veida atkritumus mežā, panāktu to iznīcināšanu, ieskaitot sadzīves atkritumus no apmeklētājiem.</p> <p>6.7.3.2. Piemērots eļļas absorbenta komplekts ir pieejams meža tehnikā un pie motorzāģa darbiem.</p> <p>6.7.3.3. Meža tehnikai konstatējot eļļas/ degvielas noplūdes, darbi tiek pārtraukti līdz seku likvidēšanas beigām.</p> <p>6.7.3.4. Meža apsaimniekotājs rekomendē bioeļļas izmantošanu mežizstrādēs griezējinstrumentu ķēžu eļļošanai.</p>	
<p>Indicator 6.7.4. Indikators</p> <p>On-site facilities for easy collection of waste are provided</p> <p>Darbības vietās tiek nodrošināts aprīkojums, kas atvieglo atkritumu savākšanu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Presence of waste receptacles or other</p> <p>Atkritumu tvertņu vai cita aprīkojuma esamība</p>
<p>Criterion 6.8</p> <p>Use of biological control agents shall be documented, minimised, monitored and strictly controlled in accordance with national laws and internationally accepted scientific protocols. Use of genetically modified organisms shall be prohibited.</p>	
<p>6.8. Kritērijs</p> <p>Bioloģiskie ierobežošanas līdzekļi jālieto pēc iespējas maz, to izmantošana dokumentējama, tie ir pakļaujami monitoringam un kontrolei, saskaņā ar valsts likumiem un starptautiski pieņemto zinātnisko metodoloģiju. Aizliegama ģenētiski modificētu organismu izmantošana.</p>	
<p>Indicator 6.8.1. Indikators</p> <p>The use of biological control agents is avoided or minimised by making use of best available alternative control methods not entailing excessive cost</p> <p>Bioloģiskos augu aizsardzības līdzekļus (izņemot <i>Phlebiopsis gigantea</i>) cenšas neizmantot vai samazina līdz minimumam, tai vietā izmantojot alternatīvās, izmaksu ziņā draudzīgas metodes.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers.</p> <p>Policies and procedures.</p> <p>Pārrunas ar Meža apsaimniekotājiem.</p> <p>Politikas un procedūras.</p>
<p>Indicator 6.8.2. Indikators</p> <p>Any use of biological control agents must be supported by documented justification which details: alternative methods of pest or disease control considered, ecological impact assessment, relevant organisations and regulatory authorities consulted</p> <p>Jebkurai bioloģisko augu aizsardzības līdzekļu izmantošanai jābūt dokumentāli pamatotai, kas satur: izvērtētās līdzvērtīgās metodes kaitēkļu vai slimību ierobežošanai, novērtējumu par ekoloģisko ietekmi, veiktās konsultācijas ar saistītajām organizācijām un valsts institūcijām.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Documentation</p> <p>Dokumentācija</p>
<p>Indicator 6.8.3. Indikators</p> <p>All activities where biological control agents are used are</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Documentation</p>

<p>documented and monitored</p> <p>Dokumentētas un monitorētas visas darbības (izņemot Phlebiopsis gigantea), kurās tiek izmantoti bioloģiskie augu aizsardzības līdzekļi</p>	<p>Dokumentācija</p>
<p>Indicator 6.8.4. Indikators</p> <p>No genetically modified organisms are used in management, production or research programmes within the FMU.</p> <p>Ģenētiski modificētie organismi nedrīkst būt izmantoti apsaimniekošanā, ražošanas procesā vai pētījumu programmās, kas ir apsaimniekojamās vienības.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with staff.</p> <p>Records of biological material sources and supplies</p> <p>Pārrunas ar personālu.</p> <p>Bioloģisko materiālu izcelsmes un piegāžu uzskaitē</p>
<p>Criterion 6.9 The use of exotic species shall be controlled and actively monitored to avoid adverse ecological impacts</p>	
<p>6.9. Kritērijs Lai izvairītos no kaitīgas ekoloģiskās ietekmes, introducēto sugu izmantošana pakļaujama kontrolei un efektīvam monitoringam.</p>	
<p>Indicator 6.9.1. Indikators</p> <p>Exotic species are assessed for adverse ecological impacts and such impacts avoided</p> <p>Latvia:</p> <p>6.9.1.1. Native forests cannot be converted to exotic plantations. Exotic species are not cultivated in the forest.</p> <p>6.9.1.2. The spread of exotic species (especially invasive exotic) historically introduced is monitored and if necessary, actions are taken to control or eliminate the species.</p> <p>Tiek novērtēta meža apsaimniekošanā izmantoto introducēto sugu kaitīgā ekoloģiskā ietekme un pasākumi šādas ietekmes novēršanai.</p> <p>Latvija:</p> <p>6.9.1.3. Dabiskie meži netiek pārvērsti eksotisko sugu plantācijās. Eksotiskās sugas netiek izmantotas meža atjaunošanā.</p> <p>6.9.1.4. Vēsturiski ieviesto eksotisko koku sugu izplatība (īpaši eksotiski invazīvas) tiek novērota un, ja nepieciešams, tiek veikti pasākumi, lai ierobežotu vai tās iznīcinātu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Records of scientific studies.</p> <p>Interviews with Forest Managers</p> <p>Latvia:</p> <p>The Latvian Invasive Species Database</p> <p>See official government institution database</p> <p>comprises information on all known non-indigenous species found in the Latvia environment, both terrestrial and aquatic.</p> <p>Zinātniskie pētījumi.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p> <p>Latvija:</p> <p>Latvijas infazīvo sugu datubāze</p> <p>Skatīt valsts pārvaldes institūciju mājaslapu</p> <p>sniedz informāciju par visām zināmām ievestām sugām, kas atrastas Latvijas vidē virszemes un ūdenī.</p>
<p>Indicator 6.9.2. Indikators</p> <p>Unwanted regeneration is monitored, and if necessary controlled</p> <p>Nevēlamo meža apsaimniekošanā izmantoto koku sugu atjaunošanās process tiek pakļauts monitoringam, nepieciešamības gadījumā atjaunošanos ierobežojot.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Monitoring records</p> <p>Monitoringa dati</p>

<p>Criterion 6.10 Forest conversion to plantations or non-forest land uses shall not occur, except in circumstances where conversion:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) entails a very limited portion of the forest management unit; and b) does not occur on high conservation value forest areas; and c) will enable clear, substantial, additional, secure, long-term conservation benefits across the forest management unit. 	
<p>6.10. Kritērijs Nav pieļaujama mežu pārveidošana par plantācijām vai nemeža zemēm, izņemot gadījumus, kad tas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) skar ļoti ierobežotu apsaimniekojamā meža daļu un/vai b) nenotiek mežos ar īpaši aizsargājamu vērtību un/vai c) nodrošina skaidrus, būtiskus, drošus un ilgtermiņa papildus ieguvumus vides aizsardzībai visā apsaimniekojamā teritorijā. 	
<p>Indicator 6.10.1. Indikators</p> <p>Forest conversion, if any, is limited to small areas (and its extent is acceptable to conservation organisations, regulatory authorities) and/or is of negligible environmental impact</p> <p>Jebkāda meža pārveidošana, ja tāda vispār tiek veikta, aprobežojas ar mazām platībām (un to apjoms ir saskaņots ar atbildīgajām valsts institūcijām) un/vai ir nenozīmīga ietekme uz vidi.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p><i>Clear felling and replanting of a natural or semi-natural forest with a mixture native species in the absence of satisfactory natural regeneration is not considered forest conversion to plantation. Clear felling and replanting of a natural or semi-natural forest with an exotic species is considered conversion.</i></p> <p><i>The clearance of isolated single trees or pockets of natural vegetation less than 0.001 ha to consolidate plantation blocks or for essential infrastructure development is only permitted where acknowledged experts and regulatory authorities have been consulted and find it acceptable.</i></p> <p>Interviews with Forest Managers, local experts and government agencies.</p> <p>Plans and maps.</p> <p>Field observations.</p> <p>Documents related to transformation process, consulting with interest groups.</p> <p><i>Kailcirtes un dabiska vai daļēji dabiska meža atjaunošana, stādot vietējās sugas mistrojuma ar sekmīgu dabisko atjaunošanos, netiek uzskatīta kā meža transformācija plantācijās. Kailcirtes un dabiska vai daļēji dabiska meža atjaunošana stādot introducētās sugas tiek uzskatīta kā meža transformācija. Atsevišķi augošu koku vai dabiskas veģetācijas laukumu izciršana platībā, kura mazāka par 0,001 ha, lai apvienotu plantācijas platības vai attīstītu būtisku infrastruktūru, ir atļauta pie nosacījumiem, ja ir veiktas konsultācijas ar atzītiem ekspertiem un valsts institūcijām un tā rezultātā šādas darbības atzītas par pieņemamām.</i></p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem un valsts institūcijām.</p> <p>Plāni un kartes.</p>

	Apskate dabā. Ar transformēšanas procesu saistītie dokumenti, konsultācijas ar interešu grupām.
Indicator 6.10.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Conversion and afforestation do not occur in conservation zones, protection areas (see 6.2) or areas retained as representative of existing ecosystems (see 6.2)</p> <p>Meža pārveidošanu un apmežošanu neveic bioloģiski vērtīgās teritorijās (skat. 6.2) vai platībās, kuras tiek saglabātas kā pārstāvji esošajām ekosistēmām (skat. 6.2).</p>	<p>Interviews with Forest Managers, local experts and government agencies.</p> <p>Plans and maps.</p> <p>Field observations.</p> <p>Cartographic material, land transformation list, staff interviews, inspection on site.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem un valsts institūcijām.</p> <p>Plāni un kartes.</p> <p>Apskate dabā.</p> <p>Kartogrāfiskais materiāls, zemju transformācijas saraksts, darbinieku intervijas, pārbaude dabā.</p>
Indicator 6.10.3. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Conservation benefits of conversion to non-forest land use or forestation or compensatory conservation activities planned have been identified and assessed in cooperation with acknowledged experts; in the case of compensatory conservation activities, their extent is acceptable to conservation organisations, regulatory authorities</p> <p>Ja ir plānoti ieguvumi dabas/vides aizsardzības jomā, veicot meža pārveidi nemeža zemēs vai apmežojamā teritorijā vai plānotie dabas/vides aizsardzības jomā kompensējošie pasākumi jānosaka un jāizvērtē sadarbībā ar atzītiem ekspertiem; dabas/vides aizsardzības jomā kompensējošo pasākumu gadījumā, noteiktais apjoms ir pieņemams dabas/vides aizsardzības organizācijām, valsts institūcijām.</p>	<p>Conversion may, for example, have a net conservation benefit where an area is converted back to its original natural or semi-natural habitat type such as open wetland or grassland.</p> <p>Interviews with Forest Managers, local experts and government agencies.</p> <p>Meža pārveidei drīkst būt, piemēram, kur ir tieši ieguvumi dabas/vides aizsardzības jomā, platību atjaunojot tās sākotnējā dabiskajā vai daļēji dabiskajā biotopa veidā kā atklātās mitrzemēs vai pļavās.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem un valsts institūcijām.</p>
Indicator 6.10.4. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>Conservation benefits are substantial, additional, secure, and long term</p> <p>Ieguvumi vides/dabas aizsardzības jomā ir nozīmīgi, papildinoši, droši un ilgtermiņa.</p>	<p>Scientific evidence and interviews with Forest Managers and local experts</p> <p>Zinātniskie pierādījumi un pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem</p>

PRINCIPLE 7. MANAGEMENT PLAN:	
A management plan - appropriate to the scale and intensity of the operations - shall be written, implemented, and kept up to date. The long-term objectives of management, and the means of achieving them, shall be clearly stated.	
7. PRINCIPALS APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS:	
Apsaimniekošanas plānam, atbilstoši saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei, jābūt izstrādātam, ieviestam praksē un tas regulāri atjaunojams. AP jābūt skaidri definētiem ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķiem un to sasniegšanas paņēmieniem.	
Criterion 7.1	The management plan and supporting documents shall provide:
	<ul style="list-style-type: none"> a) management objectives; b) description of the forest resources to be managed, environmental limitations, land use and ownership status, socio-economic conditions, and a profile of adjacent lands; c) rationale for rate of annual harvest and species selection; d) provisions for monitoring of forest growth and dynamics; e) environmental safeguards based on environmental assessments; f) plans for the identification and protection of rare, threatened and endangered species; g) maps describing the forest resource base including protected areas, planned management activities and land ownership; h) description and justification of harvesting techniques and equipment to be used.
7.1. Kritērijs	Apsaimniekošanas plānā un tā pamatojošos dokumentos ietverami:
	<ul style="list-style-type: none"> a) apsaimniekošanas mērķi; b) apsaimniekojamo meža resursu, vides ierobežojumu, zemes izmantošanas un īpašuma tiesību statusa, sociālo un ekonomisko apstākļu, kā arī mežam piegulošo zemju apraksts; c) ikgadējā mežizstrādes apjoma un sugu izvēles pamatojums; d) meža augšanas dinamikas un tās monitoringa nosacījumi; e) uz vides novērtējuma pamatotu vides aizsardzības pasākumu apraksts; f) reto, apdraudēto un izzūdošo sugu noteikšanas metodes un aizsardzības pasākumi; g) kartes, kas uzrāda meža resursu bāzi, ieskaitot aizsargājamās teritorijas, plānotās mežsaimnieciskās darbības un apsaimniekojamā teritorijā esošos zemes īpašumus; h) lietojamo mežizstrādes tehnoloģiju un tehnikas apraksts, kā arī šādas izvēles pamatojums.
Indicator 7.1.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
There is a management plan (or overview linking different planning documents)	Management plan
SLIMF:	<u>SLIMF:</u>
	Checking the plan exists and contains all the information required.
Management plans may consist of brief notes and a map	Field checks that the plan has been implemented in the past and is currently still followed.
Latvia:	Apsaimniekošanas plāns
Management plan, or appendices to plan, also includes:	<u>SLIMF:</u>
7.1.1.1. A general description of the history, including	

<p>ownership and use of the forest management area are included when the information is available.</p> <p>Jābūt meža apsaimniekošanas plānam (vai pārskatāma dažādu plānošanas dokumentu saistība).</p> <p>SLIMF:</p> <p>Apsaimniekošanas plāni var sastāvēt no rezumējošiem ierakstiem un kartes.</p>	<p>Pārbauda plāna esamību un vai tas ietver visu nepieciešamo informāciju.</p> <p>Pārbaudes dabā, vai plāns līdz šim ir bijis ievērots un vai arī pašlaik tas tiek ievērots.</p>
<p>Indicator 7.1.2. Indikators</p> <p>Management objectives are clearly described</p> <p>SLIMF:</p> <p>An outline is provided of objectives and how these will be achieved</p> <p>Apsaimniekošanas mērķi ir skaidri noteikti.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Forest Management plan</p> <p>Meža apsaimniekošanas plāns</p>
<p>Indicator 7.1.3. Indikators</p> <p>Forest resources, attributes of any high conservation value forest, environmental limitations, special characteristics of the forest, land use and ownership status, socio-economic conditions, and adjacent lands are described</p> <p>SLIMF:</p> <p>The forest is broadly described</p> <p>Latvia:</p> <p>7.1.3.1. The description of the forest resources includes area (hectare), site type/forest type, soil type, species, age class distribution, height, site class, average diameter (dbh), basal area and volume. Summaries for the total forest area including total area (ha), forest cover percentage, area by site types/forest type, age class distribution, total annual increment and average volume per hectare.</p> <p>7.1.3.2. The management system used, including types of silvicultural systems are described and justified.</p> <p>7.1.3.3. Rationale behind silvicultural prescriptions is well-documented, i.e. based on site-specific field data or published analyses of local forest ecology or silviculture, and government regulations.</p> <p>Veikts meža resursu, jebkuru meža ar īpaši aizsargājamu vērtību pazīmju, vides ierobežojumi, īpašo meža iezīmju, zemes izmantošanas un īpašumtiesību statusa, sociāli ekonomisko apstākļu un piegulošo zemju apraksts.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Mežs ir plaši raksturots.</p> <p>Latvia:</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plan</p> <p>Apsaimniekošanas plāns</p>

<p>7.1.3.1. Meža resursu, ieskaitot platības (hektāros), vietas tips/ meža augšanas apstākļu tips, koku sugas, vecuma klases sadalījums, augstums, vietas klase, vidējais diametrs (dbh), pamatplatība un apjomi, apraksts.</p> <p>7.1.3.2. Lietota apsaimniekošanas sistēma, ieskaitot mežkopības veidi pamatoti un izskaidroti.</p> <p>7.1.3.3. Loģisks pamatojums novirzēm no mežkopības principiem ir pietiekami dokumentēts, piemēram, pamatojoties uz īpašas vietas datiem vai publikācijas datiem vietējā meža ekoloģijas vai mežkopības pētījumā, vai normatīvajiem aktiem.</p>	
<p>Indicator 7.1.4. Indikators</p> <p>Rate of harvest, species selection, management prescriptions (for production and conservation zones) and operational techniques are documented and justified</p> <p>SLIMF:</p> <p>Sustainable harvest limits and regeneration plans (long term, at least one full rotation period for the whole of the FMU) are provided</p> <p>Dokumentēts un pamatots mežizstrādes apjoms, sugu selekcija, apsaimniekošanas instrukcijas (saimnieciskajiem mežiem un aizsargājamām zonām) un darbībās izmantojamā tehnika.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Noteikti ilgtspējīgas mežizstrādes apjomi un meža atjaunošanas plāni (ilgtermiņa, vismaz viena pilna rotācijas cikla periodam) visai apsaimniekojamai vienībai.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plan</p> <p>SLIMF:</p> <p>Harvest limits are established at sustainable limits and are based on conservative estimates of tree growth and yield.</p> <p>Silvicultural prescriptions take into account factors such as DBH, seed trees for each species, etc.</p> <p>Apsaimniekošanas plāns</p> <p>SLIMF:</p> <p>Ciršanas apjomi noteikti atbilstoši ilgtspējīgiem apjomiem un pamatojas uz klasiskiem koku augšanas gaitas un pieauguma aprēķiniem</p> <p>Mežkopības instrukcijās ir ievēroti tādi nosacījumi kā diametrs krūšu augstumā, sēklu koki katrai sugai u.c.</p>
<p>Indicator 7.1.5. Indikators</p> <p>Provisions for monitoring forest growth and dynamics are described</p> <p>SLIMF:</p> <p>The plans include provisions for monitoring forest regrowth</p> <p>Raksturoti nosacījumi meža augšanas gaitas un dinamikas monitoringam.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Plāni ietver nosacījumus meža pieauguma gaitas monitoringam.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plan</p> <p>Apsaimniekošanas plāns</p>
<p>Indicator 7.1.6. Indikators</p> <p>Refer Criterion 6.1 for description of environmental</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p>

<p>safeguards</p> <p>Attiecas 6.1. kritērijs par vides aizsardzības pasākumu aprakstu.</p>	
<p>Indicator 7.1.7. Indikators</p> <p>Refer 6.2 for conservation planning and provision for RTE species.</p> <p>Attiecas 6.2. kritērijs par aizsardzības plānošanu un nodrošināšanu retajām, apdraudētajām un izzūdošajām sugām.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p>
<p>Indicator 7.1.8. Indikators</p> <p>The pest management strategy is documented and describes and justifies objectives, control methods and precautions.</p> <p>Refer also Criterion 6.6 for chemical use in pest management</p> <p>Kaitēkļu apsaimniekošanas stratēģija ir dokumentēta un apraksta, ka arī apstiprina mērķus, kontroles metodes un piesardzības pasākumus.</p> <p>Attiecas arī 6.6. kritērijs par ķīmikāliju izmantošanu kaitēkļu apkarošanā</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p>
<p>Indicator 7.1.9. Indikators</p> <p>Any control of wild animals is based on a written strategy, which describes and justifies objectives, cull targets, control methods and precautions; control is carried out in consultation with all relevant stakeholders.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Refer Criterion 6.2</p> <p>Jebkuri savvaļas dzīvnieku kontroles pasākumi ir pamatoti ar rakstisku stratēģiju, kas nosaka un pamato mērķus, medīšanas mērķus, ierobežošanas metodes un piesardzības pasākumus; kontroles pasākumus īsteno konsultējoties ar visām nozīmīgākajām ieinteresētajām pusēm.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Attiecas uz 6.2. kritēriju.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Written strategy and communication with interested and affected parties.</p> <p>Interviews with Forest Managers and consultation with local stakeholders, experts and government agencies.</p> <p>Rakstiska stratēģija un saziņa ar ieinteresētajām un ietekmētajām pusēm.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un konsultācijas ar vietējām ieinteresētajām pusēm, ekspertiem un valsts institūcijām.</p>
<p>Indicator 7.1.10. Indikators</p> <p>There are appropriate maps (at a scale appropriate for planning and supervision activities) showing the forest resource base including protected areas, watercourses, roads and other features important for forest management. Maps should be prepared prior to commencement of harvesting and road construction</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Maps and associated records</p> <p>Kartes un saistītā uzskaites dokumentācija</p>

<p>SLIMF:</p> <p>There are appropriate maps showing the forest resource base including protected areas, watercourses, roads and ownership.</p> <p>Pastāv atbilstošas kartes (atbilstoši plānošanas un pārraudzības mērogam), kuras uzrāda meža resursus, ieskaitot aizsargājamās teritorijas, ūdenstilpes/ūdensteces, ceļus un citus meža apsaimniekošanai svarīgus parametrus. Kartēm jābūt izveidotām pirms tiek uzsākta mežizstrāde un ceļu būvniecība.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pastāv atbilstošas kartes, kuras uzrāda meža resursus, ieskaitot aizsargājamās teritorijas, ūdenstilpes/ūdensteces, ceļus un īpašumtiesības.</p>	
<p>Indicator 7.1.11. Indikators</p> <p>Harvesting techniques and equipment are described and justified</p> <p>SLIMF:</p> <p>The plan describes harvesting methods and silviculture to ensure responsible management</p> <p>Pamatota un raksturota mežizstrādes tehnika un aprīkojums.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Plānā raksturotas mežizstrādes metodes un mežsaimniecība, kas nodrošina atbildīgu meža apsaimniekošanu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plan, supporting documents and operational controls.</p> <p>Interviews with staff</p> <p>Apsaimniekošanas plāns, saistītie dokumenti un darbību kontrole.</p> <p>Pārrunas ar personālu</p>
<p>Indicator 7.1.12. Indikators</p> <p>Plans are being implemented and any deviation from prescription or rate of progress is adequately justified; overall objectives will still be achieved and the ecological integrity of the forest maintained</p> <p>SLIMF:</p> <p>Plans are being implemented and deviations (whilst maintaining long term objectives) can be explained</p> <p>Plāni tiek īstenoti un jebkura novirze no norādītajām darbībām vai progresa līmeņa ir atbilstoši pamatota; vispārējie mērķi joprojām tiek sasniegti un uzturēta meža ekoloģiskā integritāte.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Plāni tiek īstenoti un novirzes (lai uzturētu ilgtermiņa mērķus) var tikt izskaidrotas.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plan and operational controls.</p> <p>Interviews with staff</p> <p>Apsaimniekošanas plāns un darbību kontroles.</p> <p>Pārrunas ar personālu</p>

Criterion 7.2	The management plan shall be periodically revised to incorporate the results of monitoring or new scientific and technical information, as well as to respond to changing environmental, social and economic considerations.
7.2. Kritērijs	Apsaimniekošanas plāns ir sistemātiski aktualizējams, iekļaujot tajā monitoringa rezultātus vai jaunākās zinātniskās un tehniskās atziņas, kā arī ievērojot vides, sociālo un ekonomisko apstākļu izmaiņas.
Indicator 7.2.1. Indikators In <u>large scale organisations</u>, staff members with responsibility for the overall compilation and updating of the management plan are identified <u>Liela mēroga organizācijām</u> noteikts atbildīgais personāls par apsaimniekošanas plāna kopēju ievērošanu un aktualizēšanu. 	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Company procedures Uzņēmuma procedūras <u>Interviews with employees</u> <u>Intervijas ar darbiniekiem</u>
Indicator 7.2.2. Indikators (Not applicable to SLIMF) New scientific and technical developments in production forestry and biodiversity conservation are available at the FMU or Forest Managers have access to this information (Nav piemērojams SLIMF) Meža apsaimniekotāja uzņēmumā ir pieejami jaunie zinātniskie un tehniskie risinājumi mežsaimniecībā un bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā, vai meža apsaimniekotājam ir pieejama šī informācija.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Publications Interviews with Forest Managers Publikācijas Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem
Indicator 7.2.3. Indikators There is evidence that scientific and technical developments and results of monitoring are incorporated into revisions of policies, procedures and plans. <u>SLIMF:</u> There is evidence that scientific and technical developments and results of monitoring are incorporated into revisions of plans. Meža apsaimniekotājs iekļauj pārskatītajā plānā vai apsaimniekošanas plāna grozījumos monitoringa rezultātus vai jaunākās zinātniskās vai tehniskās atziņas (piemēram, mežkopības, vides, sociālajā un ekonomikas jomā) atbilstoši saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei <u>SLIMF:</u> Pieejami pierādījumi, ka zinātniskie un tehniskie risinājumi un monitoringa rezultāti tiek iekļauti veicot plānu pārskatīšanu.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Interviews with Forest Managers, scientific evidence. Evidence of revised planning Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, zinātniskie pierādījumi. Pierādījumi par pārskatītajiem plāniem.
Indicator 7.2.4. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:

<p>There is evidence that changing environmental, social and economic considerations have been included in the revision of the management plan</p> <p>Pieejami pierādījumi, ka mainoties vides, sociālajiem un ekonomiskajiem apsvērumiem, tie tiek iekļauti apsaimniekošanas plāna pārskatītajā versijā.</p>	<p>Interviews with Forest Managers, scientific evidence.</p> <p>Evidence of revised planning</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, zinātniskie pierādījumi.</p> <p>Pierādījumi par pārskatītajiem plāniem</p>
<p>Indicator 7.2.5. Indikators</p> <p>In <u>large scale operations</u> a timetable for the periodic revision of the management plan is documented and adhered to</p> <p><u>Liela apjoma darbībās</u> laika grafiks apsaimniekošanas plāna periodiskajai pārskatīšanai ir dokumentēts un stingri ievērots.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management revision timetable and status of current management plan</p> <p>Apsaimniekošanas periodiskās pārskatīšanas laika grafiks un apsaimniekošanas plāna pašreizējais stāvoklis</p>
<p>Criterion 7.3 Forest workers shall receive adequate training and supervision to ensure proper implementation of the management plan</p>	
<p>7.3. Kritērijs Apsaimniekošanas plāna pareizas izpildes nodrošināšanai nepieciešama darbinieku atbilstoša apmācīšana un vadība.</p>	
<p>Indicator 7.3.1. Indikators</p> <p>Forest workers at all levels of skill and responsibility are appropriately educated and trained in the tasks they are assigned to and company policy and procedures.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Forest workers at all levels of skill and responsibility are appropriately trained in the tasks they are assigned to.</p> <p>Meža darbinieki ir atbilstoši izglītoti un apmācīti visos prasmes un atbildības līmeņos tiem darbiem, kuru izpildē viņi ir norīkoti, kā arī par organizācijas politiku un procedūrām.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Meža darbinieki ir atbilstoši izglītoti un apmācīti visos prasmes un atbildības līmeņos tiem darbiem, kuru izpildē viņi ir norīkoti</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Training records</p> <p>Interviews with workers and management</p> <p>Field observations</p> <p>Apmācību uzskaite</p> <p>Pārrunas ar darbiniekiem un vadību</p> <p>Vietu apskate dabā</p>
<p>Indicator 7.3.2. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>Managers and supervisors (including those employed by contractors) have received adequate education, training or experience to ensure that they are able to plan and organize forestry operations in accordance with organisations' plans, policies and procedures</p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Training records</p> <p>Interviews with staff</p> <p>Apmācību uzskaite</p> <p>Pārrunas ar personālu</p>

<p>Apsaimniekotāji un darbu vadītāji (ieskaitot apakšuzņēmējus) ir ieguvuši atbilstošu izglītību, apmācību vai pieredzi, šādi nodrošinot viņu spēju plānot un organizēt mežsaimniecības darbības saskaņā ar organizācijas plāniem, politikām un procedūrām.</p>	
<p>Indicator 7.3.3. Indikators</p> <p>All activities are supervised and monitored sufficiently to ensure that plans, policies, procedures and contract specifications (for contractors) are adequately implemented</p> <p>Visas aktivitātes ir pietiekami pārraudzītas un veikts to monitorings, lai nodrošinātu, ka plāni, politikas, procedūras un līguma nosacījumi (līgumdarbiem) ir atbilstoši ieviesti.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Operational procedures Interviews with staff. Darbību procedūras Pārrunas ar personālu.</p>
<p>Indicator 7.3.4. Indikators</p> <p>Evidence of formal or informal training exists in the field</p> <p>Pieejami pierādījumi par veiktām formālām un neformālām apmācībām dabā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with workers and field observations Training plan Pārrunas ar darbiniekiem un vietu apskate dabā Apmācību plāns</p>
<p>Indicator 7.3.5. Indikators</p> <p>In <u>large scale organisations</u> a formal long-term training plan should be available</p> <p><u>Liela mēroga organizācijās jābūt pieejamam oficiālam ilgtermiņa apmācību plānam.</u></p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Strategic training plan Stratēģiskais apmācības plāns</p>
<p>Criterion 7.4 While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the primary elements of the management plan, including those listed in Criterion 7.1 above.</p>	
<p>7.4. Kritērijs Saglabājot informācijas konfidencialitāti, meža apsaimniekotājiem sagatavojams publiski pieejams kopsavilkums par apsaimniekošanas plāna pamatelementiem, ieskaitot kritērijā 7.1. norādītos.</p>	
<p>Indicator 7.4.1. Indikators</p> <p>There are publicly available statements that provide an up-to-date summary of the primary management plan elements listed in 7.1 at company level</p> <p>SLIMF:</p> <p>The management plan or a summary of it (which includes the information required by Indicators 7.1.2 to 7.1.11) is available for the public to see on request.</p> <p>Ir publiski pieejams pārskats, kurā ietverts jaunākais kopsavilkums par galvenajām apsaimniekošanas plāna sastāvdaļām saskaņā ar 7.1. kritērijā norādīto,</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Public Summary of Management Plan SLIMF: Management Plan is available Apsaimniekošanas plāna publiski pieejamais kopsavilkums SLIMF: Apsaimniekošanas plāns ir pieejams</p>

<p>organizācijas līmenī.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Apsaimniekošanas plāns vai tā kopsavilkums (kurš ietver no 7.1.2. līdz 7.1.11. indikatoros noteikto informāciju) pēc pieprasījuma ir pieejams publiskai apskatei.</p>	
<p>PRINCIPLE 8. MONITORING AND ASSESSMENT:</p> <p>Monitoring shall be conducted - appropriate to the scale and intensity of forest management - to assess the condition of the forest, yields of forest products, chain of custody, management activities and their social and environmental impacts.</p>	
<p>8. PRINCIPIS MONITORINGS UN NOVĒRTĒŠANA:</p> <p>Meža stāvokļa, meža produktu ieguves apjomu, iegūto meža produktu plūsmu, apsaimniekošanas darbību, kā arī šo darbību ietekmes uz vidi un sociālo jomu novērtēšanai veicams saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei atbilstošs monitoringas.</p>	
<p>8.1. Kritērijs</p>	<p>Monitoringa biežumam un apjomam ir jānosaka atbilstoši saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei, ņemot vērā arī ietekmētās vides īpašos apstākļus un jūtīguma pakāpi. Lai varētu salīdzināt iegūtos rezultātus un novērtēt izmaiņas, monitoringa novērojumiem ir jābūt metodiski vienveidīgiem un atkārtotiem.</p>
<p>Criterion 8.1</p>	<p>The scale and intensity of forest management operations as well as the relative complexity and fragility of the affected environment should determine the frequency and intensity of monitoring. Monitoring procedures should be consistent and replicable over time to allow comparison of results and assessments of change.</p>
<p>Indicator 8.1.1. Indikators</p> <p>All activities that require monitoring are identified.</p> <p>For large scale organisations these shall be documented in a monitoring programme.</p> <p>Noteiktas visas aktivitātes, kurām ir nepieciešams veikt monitoringu.</p> <p>Liela mēroga organizācijām šīs aktivitātes jādokumentē monitoringa programmā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Management and environmental specialists/stakeholders</p> <p>Monitoring programme</p> <p>Pārrunas ar apsaimniekošanas un vides speciālistiem/ ieinteresētajām pusēm</p> <p>Monitoringa programma</p>
<p>Indicator 8.1.2. Indikators</p> <p>The frequency, intensity and expense of monitoring are defined and is appropriate to the scale and intensity of the forest management operations and the sensitivity of the receiving environment</p> <p>SLIMF:</p> <p>Monitoring should be done in a consistent and replicable way over time to allow comparison of results and assessment of change.</p> <p>Noteikts monitoringa biežums, apjoms un izmaksas un tas ir atbilstoši meža apsaimniekošanas darbību mērogam un intensitātei un apkārtējās vides jūtīguma pakāpei.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Monitoring programmes</p> <p>SLIMF:</p> <p>Manager's field notes</p> <p>Manager's description of how monitoring is done.</p> <p>Monitoringa programmas</p> <p>SLIMF:</p> <p>Apsaimniekotāja fiksētā informācija dabā.</p> <p>Apsaimniekotāja skaidrojums par veikto monitoringu.</p>

<p>SLIMF:</p> <p>Monitoring jāveic sistemātiski un veidā, kas ļauj to atkārtot arī turpmāk, šādi nodrošinot rezultātu salīdzināšanu un izmaiņu novērtēšanu.</p>	
<p>Indicator 8.1.3. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>Consistent and replicable monitoring procedures for each activity are documented and implemented, allowing for comparison and change over time.</p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p> <p>Katram pasākumam sistemātiskas un atkārojamas monitoringa procedūras ir dokumentētas un ieviestas, kuras turpmāk dos iespēju rezultātus salīdzināt un spriest par izmaiņām.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Monitoring procedures</p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts</p> <p>Monitoringa procedūras</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem</p>
<p>Indicator 8.1.4. Indikators</p> <p>Monitoring information is readily available and in a format that facilitates effective auditing and certification by third parties</p> <p>Monitoringa informācija ir viegli pieejama un ir formātā, kas sekmē efektīvu audita un sertifikācijas veikšanu no trešās puses.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Monitoring records, reports and archival system.</p> <p>Internal audit records</p> <p>CAR records</p> <p>Monitoringa novērojumi, pārskati un arhīva sistēma.</p> <p>Iekšējā audita atskaites</p> <p>Pieprasīto korektīvo darbību uzskaitījums</p>
<p>Indicator 8.1.5. Indikators</p> <p>Corrective actions identified through the monitoring process are appropriately implemented and closed out</p> <p>Monitoringa procesā identificētās korektīvās darbības ir atbilstoši īstenotas un slēgtas.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Corrective action documentation</p> <p>Dokumentācija par korektīvajām darbībām</p>
<p>Criterion 8.2</p> <p>Forest management should include the research and data collection needed to monitor, at a minimum, the following indicators:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yield of all forest products harvested; ▪ Growth rates, regeneration and condition of the forest; ▪ Composition and observed changes in the flora and fauna; ▪ Environmental and social impacts of harvesting and other operations; ▪ Costs, productivity and efficiency of forest management. 	
<p>8.2. Kritērijs</p> <p>Meža apsaimniekošanā veicams monitoring, ievācot, apkopojot un aktualizējot datus vismaz par šādiem rādītājiem:</p> <p>a) meža produktu ieguves apjomi un ienākumi no tiem;</p> <p>b) meža resursu pieauguma dinamika, atjaunošanās un meža veselības stāvoklis;</p> <p>c) floras un faunas sastāvs, tajā novērotās izmaiņas;</p>	

d) mežizstrādes un citu darbību ietekme uz sociālo jomu un vidi;

e) meža apsaimniekošanas izmaksas, ražīgums un efektivitāte.

Indicator 8.2.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Yields of all forest products harvested are recorded Uzskaitīti meža produktu ieguves apjomi un ienākumi no tiem	Harvesting records Mežizstrādes uzskaite
Indicator 8.2.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
A timber resource inventory is conducted, appropriate to the scale and intensity of forest management <u>SLIMF:</u> The manager knows what information they need in order to judge progress towards their objectives. The information is collected and recorded. In all cases this will include: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Amount of products harvested ▪ Effects of operations as identified under C6.1 ▪ Changes in features identified under C6.2 ▪ At least annual monitoring of high conservation values identified under C 9.1 ▪ Invasive exotic species Koksnes resursu uzskaite ir veikta atbilstoši meža apsaimniekošanas apjomam un intensitātei. <u>SLIMF:</u> Apsaimniekotājs zina, kāda informācija ir nepieciešama, lai noteiktu mērķu izpildes progresu. Informācija tiek ievākta un apkopota. Visos gadījumos tiek ietverts: <ul style="list-style-type: none"> ▪ iegūto produktu apjoms ▪ Darbību sekas, atbilstoši kritērijā 6.1. noteiktajam ▪ Izmaiņas pazīmēs, kas noteiktas kritērijā 6.2. ▪ Vismaz ikgadējs vērtību monitorings mežiem ar īpašu aizsargājamu vērtību, kuras noteiktas kritērijā 9.1. ▪ Invazīvās introducētās sugas 	<i>Data are collected on growth rates, regeneration, and yield of all forest products harvested as well as the condition of the forest (data accuracy is appropriate to scale and intensity of management)</i> Documented inventory Available maps and reports from other sources <u>SLIMF:</u> Discussions with forest manager. Evidence of the manager's knowledge of the forest and proactive approach to field observation and field notes Review of manager's field notes, observations or reports on HCVs. Available maps and reports from other sources <i>Tiek apkopoti dati par pieauguma dinamiku, atjaunošanos, visu iegūto meža produktu apjomu, kā arī meža stāvokli (datu precizitāte ir atbilstoša apsaimniekošanas mērogam un intensitātei)</i> Dokumentēta inventarizācija No citiem avotiem pieejamās kartes un pārskati <u>SLIMF:</u> Pārrunas ar meža apsaimniekotāju. Pierādījumi par apsaimniekotāja zināšanām par mežu un aktīvu darbību veicot novērojumus dabā un dabā veiktās piezīmes. Apsaimniekotāja dabā veikto piezīmju, novērojumu vai ziņojumu apskate, kuri veikti par mežiem ar īpašu aizsargājamu vērtību. No citiem avotiem pieejamās kartes un pārskati
Indicator 8.2.3. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Where non-timber products are used, a resource inventory is conducted, appropriate to the scale and intensity of forest management <u>SLIMF:</u> The presence sustainable harvest levels of non-timber forest products is known. Pastāvot komerciālai meža nekoksnes produktu izmantošanai, tiek uzskaitīti šo produktu ieguves apjomi,	Documented Inventory <u>SLIMF:</u> Interviews with the Forest Manager and field observations Dokumentēta inventarizācija <u>SLIMF:</u> Pārrunas ar meža apsaimniekotāju un vietu

<p>atbilstoši meža apsaimniekošanas mērogam un intensitātei.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Zināms meža nekoksnes produktu ieguves ilgtspējīgs apjoms</p>	<p>apskate dabā</p>
<p>Indicator 8.2.4. Indikators</p> <p>(Not applicable to SLIMF)</p> <p>(Nav piemērojams SLIMF)</p> <p>Data are collected on the composition and observed changes in the flora and fauna and the effectiveness of conservation activities, particularly of rare, threatened and endangered species</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Data, available maps and reports from other sources</p> <p>SLIMF:</p> <p>Interviews with Forest Managers</p> <p>Dati, no citiem avotiem pieejamās kartes un pārskati</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p>
<p>Indicator 8.2.5. Indikators</p> <p>Indicators of environmental and social impacts of forest operations, including health and safety, are determined and monitoring data collected</p> <p>SLIMF:</p> <p>The forest manager is aware of the social impacts of operations and mitigate these where they are negative</p> <p>Noteikti indikatori par meža darbību radīto ietekmi uz vidi un sociālo jomu, ietverot darbu aizsardzību un ievākti monitoringa dati.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Meža apsaimniekotājs pārzina darbību izraisīto ietekmi uz sociālo jomu un to samazina gadījumos, kur tā ir negatīva.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Data</p> <p>Interviews with Forest Managers and consultation with local communities</p> <p>Dati</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un konsultācijas ar vietējo sabiedrību</p>
<p>Indicator 8.2.6. Indikators</p> <p>Data are collected on wild mammals culled</p> <p>Tiek apkopoti dati par nomedītajiem savvaļas zīdītājiem.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Data (according to hunting regulations)</p> <p>Dati (atbilstoši medību regulējošo normatīvo aktu prasībām)</p>
<p>Indicator 8.2.7. Indikators</p> <p>Post-harvest monitoring is carried out to assess waste and damage to the site.</p> <p>Latvia:</p> <p>8.2.7.1 Post harvest monitoring has to cover number and quality of retention trees, dead wood, buffer zones along water bodies and watercourses.</p> <p>For <u>large scale operations</u> this monitoring shall be documented.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and supervisors.</p> <p>Field observations</p> <p>Post-harvest monitoring record</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un darbu vadītājiem.</p> <p>Vietu apskate dabā</p> <p>Fiksētā informācija, veicot novērtēšanu pēc</p>

<p>Tiek veikta cirsmu novērtēšana pēc mežizstrādes beigām, novērtējot atkritumu klātbūtni un nodarītos bojājumus.</p> <p>Latvija:</p> <p>8.2.7.1 Pēc mežizstrādes beigām jāveic ekoloģisko koku, atmirušās koksnes monitorings,</p> <p><u>Liela apjoma darbībām</u> šis novērtējums jādokumentē.</p>	mežizstrādes beigām
<p>Indicator 8.2.8. Indikators</p> <p>The owner/manager records and analyses data on the costs, productivity and efficiency of forest management activities; the results of such analyses are incorporated into plans</p> <p>Īpašnieks/ apsaimniekotājs fiksē un analizē datus par meža apsaimniekošanas pasākumu izmaksām, produktivitāti un efektivitāti; šādu analīžu rezultāti tiek iekļauti plānos.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Data and records</p> <p>Dati un fiksētā informācija</p>
<p>Indicator 8.2.9. Indikators</p> <p>Contractors' performance is monitored, including compliance with contract specifications.</p> <p>In large scale organisations, formal auditing of contractors shall be carried out on a regular basis and records thereof maintained</p> <p>Līgumpartneru darbība tiek novērota, ieskaitot atbilstību līguma nosacījumiem.</p> <p><u>Liela mēroga organizācijām</u> jāveic regulārs līgumpartneru audits un jāsaņem tajos fiksētā informācija.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and contractors.</p> <p>Audit documents</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un līgumpartneriem.</p> <p>Audita dokumentācija.</p>
<p>Indicator 8.2.10. Indikators</p> <p>Waste disposal sites within the FMU are regularly checked</p> <p>Apsaimniekojamā teritorijā regulāri tiek pārbaudītas nelegālās atkritumu izgāztuves.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and field observations</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietu apskate dabā</p>
<p>Criterion 8.3 Documentation shall be provided by the forest manager to enable monitoring and certifying organisations to trace each forest product from its origin, a process known as the “chain of custody.”</p>	
<p>8.3. Kritērijs Meža apsaimniekotājam jābūt attiecīgiem dokumentiem, kas ļautu monitoringa un sertifikācijas organizācijām noteikt katra meža produkta izcelsmi. Šī procedūra pazīstama ar nosaukumu “Piegādes ķēde”.</p>	
<p>Indicator 8.3.1. Indikators</p> <p>There is a procedure for identifying all sold products (timber and non-timber) leaving the forest so that the recipient can easily determine the forest of origin.</p> <p>For large scale organisations this procedure shall be documented.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>The scope of a joint FM/CoC certificate covers harvesting and transportation of roundwood to the first point of sale, unloading or processing. On site processing e.g. charcoal burning, use of a mobile saw-bench, or purchase and harvesting of standing timber by a third party (e.g. sawmill, harvesting contractor, timber merchant) must be</p>

<p>Pastāv procedūra, kas fiksē visu pārdoto produktu (koksnes un meža nekoksnes produktu) kustību no meža tā, lai produkta saņēmējs var viegli noteikt produkta izcelsmes vietu mežā.</p> <p><u>Liela mēroga organizācijām šai procedūrai jābūt dokumentētai.</u></p>	<p><i>covered by a separate chain of custody certificate if the products are to be sold as certified.</i></p> <p>Interview with Forest Managers</p> <p>Procedures.</p> <p><i>Kopējā FM/COC sertifikāta darbības sfēra aptver mežizstrādi un apaļkoksnes transportēšanu līdz pirmajai pārdošanas, izkraušanas vai pārstrādes vietai. Uz vietas veiktajai koksnes pārstrādei, piem, kokogļu dedzināšana, pārvietojamā gatera izmantošana vai trešās puses nopirkta augoša meža izstrāde (piem., kokzāģētavas, mežizstrādes līgumpartneri, kokmateriālu tirgotāji), jābūt atsevišķam koksnes piegādes ķēdes sertifikātam, ja produkts tiek pārdots kā sertificēts.</i></p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p> <p>Procedūras.</p>
<p>Indicator 8.3.2. Indikators</p> <p>Documentation of origin and destination of all certified forest products is available for products held at landing areas, stacking areas and processing sites on the FMU</p> <p>Pieejama dokumentācija par visu sertificēto mežu produktu izcelsmi un saņēmējiem, par tiem produktiem, kuri atrodas apsaimniekojamās teritorijas augšgala krautuvēs, lejasgala krautuvēs un pārstrādes vietās.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Delivery notes, receipts and stock records</p> <p>Atzīmes par piegādi, čeki un uzkrājumu uzskaitē.</p>
<p>Indicator 8.3.3. Indikators</p> <p>Sales invoices and other documentation related to sales of certified material include the chain of custody certificate number, in the correct format (SGS-FM/CoC-XXXX)</p> <p>Realizācijas pavadzīmēs un citā dokumentācijā, kas attiecas uz sertificēto materiālu, pareizā veidā (SGS-FM/CoC-XXXX) iekļauts koksnes piegādes ķēdes sertifikāta numurs.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Sales invoices</p> <p>Realizācijas rēķini/pavadzīmes</p>
<p>Indicator 8.3.4. Indikators</p> <p>Records are kept of the total quantities of all products sold, as well as of quantities sold to any chain-of-custody certificate holders</p> <p>Tiek veikta uzskaitē par visu pārdoto produktu kopējiem apjomiem, kā arī par kopējiem pārdotajiem apjomiem katram koksnes piegādes ķēdes sertifikāta īpašniekam.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Sales records, invoices</p> <p>Realizācijas uzskaitē, rēķini/pavadzīmes</p>
<p>Indicator 8.3.5. Indikators</p> <p>Use of the FSC trademark is in accordance with policy and has been approved by SGS Qualifor</p> <p>FSC tirdzniecības zīmes izmantošana ir saskaņā ar politiku un apstiprināta no SGS Qualifor puses.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Samples of trademark use</p> <p>Tirdzniecības zīmes lietošanas piemēri.</p>

Criterion 8.4	The results of monitoring shall be incorporated into the implementation and revision of the management plan.	
8.4. Kritērijs	Monitoringa rezultāti ņemami vērā, realizējot un aktualizējot apsaimniekošanas plānu.	
Indicator 8.4.1. Indikators	The results of research and monitoring programmes are regularly analysed and incorporated into planning on a regular basis <u>SLIMF:</u> Refer Indicators 7.2.3 and 7.2.4 Rezultāti no pētījumiem un monitoringa tiek regulāri analizēti un iekļauti plānošanas procesā. <u>SLIMF:</u> Attiecas indikatori 7.2.3. un 7.2.4.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Interviews with local experts and Forest Managers. Forest planning documents Pārrunas ar vietējiem ekspertiem un meža apsaimniekotājiem. Meža plānošanas dokumenti
Indicator 8.4.2. Indikators	There is evidence that monitoring results are used to improve forest management <u>SLIMF:</u> Refer Indicators 7.2.3 and 7.2.4 Pastāv pierādījumi, ka monitoringa rezultāti tiek izmantoti, lai uzlabotu meža apsaimniekošanu. <u>SLIMF:</u> Attiecas indikatori 7.2.3. un 7.2.4.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Interviews with local experts and Forest Managers Pārrunas ar vietējiem ekspertiem un meža apsaimniekotājiem
Criterion 8.5	While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the results of monitoring indicators, including those listed in Criterion 8.2.	
8.5. Kritērijs	Saglabājot informācijas konfidencialitāti, meža apsaimniekotājam sagatavojams publiski pieejams kopsavilkums par monitoringa rādītājiem, ieskaitot kritērijā 8.2. minētos.	
Indicator 8.5.1. Indikators	Results and/or summaries of monitoring programmes (including those listed in Criterion 8.2) are available to the public within the accepted norms of commercial confidentiality. <u>SLIMF:</u> Refer Indicator 7.4.1 Rezultāti un/vai monitoringa programmu kopsavilkumi (iekļaujot arī tos, kas ir uzskaitīti 8.2 kritērijā) ir publiski pieejami ar nosacījumu, ka netiek pārsniegtas komerciālās konfidencialitātes normas. <u>SLIMF:</u> Attiecas indikators 7.4.1.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Public summary Publiski pieejams kopsavilkums

PRINCIPLE 9.MAINTENANCE OF HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS:	
Management activities in high conservation value forests shall maintain or enhance the attributes, which define such forests. Decisions regarding high conservation value forests shall always be considered in the context of a precautionary approach.	
9. PRINCIPS MEŽU AR ĪPAŠI AIZSARGĀJAMU VĒRTĪBU SAGLABĀŠANA:	
Veicot saimnieciskās darbības mežos ar īpaši aizsargājamu vērtību, saglabājamās vai vairojamās tiem raksturīgās īpašības. Pieņemot lēmumus rīcībai mežos ar īpaši aizsargājamu vērtību, izmantojams “izsvērtās pieejas” princips.	
Criterion 9.1	Assessment to determine the presence of the attributes consistent with High Conservation Value Forests will be completed, appropriate to scale and intensity of forest management
9.1. Kritērijs	Lai noteiktu, vai konkrētajam mežam piemīt meža ar īpašu aizsargājamu vērtību īpašības, izdarāms plānotās saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei atbilstošs novērtējums.
Indicator 9.1.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>The FMU has been adequately assessed (in consultation with conservation organisations, regulatory authorities and other local and national stakeholders) and HCVMs and their biological and/or socio-economic or cultural attributes have been identified</p> <p>SLIMF:</p> <p>The FMU has been adequately assessed (in consultation with conservation organisations and regulatory authorities) and any HCVMs and their biological and/or socio-economic or cultural attributes have been identified</p> <p>Apsaimniekojamā teritorija ir atbilstoši izvērtēta (konsultējoties ar dabas/vides aizsardzības organizācijām, valsts institūcijām un citām vietējām un nacionālām ieinteresētajām pusēm), noteikti meži ar īpaši aizsargājamu vērtību, un to bioloģiskās un/vai sociāli ekonomiskās vai kultūras vērtības.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Apsaimniekojamā teritorija ir atbilstoši izvērtēta (konsultējoties ar dabas/vides aizsardzības organizācijām un valsts institūcijām), noteikti meži ar īpaši aizsargājamu vērtību, to bioloģiskās un/vai sociāli ekonomiskās vai kultūras vērtības.</p>	<p><i>This requirement must be applied to all forests undergoing assessment. HCVMs possess one or more the following attributes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Forest areas containing globally, regionally or nationally significant concentrations of biodiversity values and/or large landscape level forests where viable populations of most/all naturally occurring species exist in natural patterns of distribution and abundance;</i> ▪ <i>Rare, threatened or endangered ecosystems;</i> ▪ <i>Forests that provide basic ecological services in critical situations (e.g. water quality or flow, protection against erosion or natural disasters such as cyclones or hurricanes, pollinators);</i> ▪ <i>Forests fundamental to meeting basic economic or bio-physiological needs of local communities or critical to local community cultural identity.</i> <p>Interviews with Forest Managers and local experts.</p> <p>Evidence of assessments.</p> <p><i>Šīs prasības jāpiemēro visiem mežiem veicot to izvērtēšanu. Meži ar īpaši aizsargājamu vērtību ietver vienu vai vairākas sekojošas pazīmes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Meža platībā atrodas vispasaules, reģionālās vai nacionālas nozīmes bioloģiskās daudzveidības vērtību koncentrācija un/vai lielas ainavas līmeņa meža platības, kur dabiskā izplatībā un daudzumā sastopamas lielākā daļa vai visas tur dabiski sastopamo sugu dzīvotspējīgas populācijas;</i> ▪ <i>Retas, apdraudētas vai izzūdošas ekosistēmas;</i>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Meži, kuriem ir būtiska ekoloģiskā nozīme kritiskās situācijās (piem., ūdens kvalitāte vai plūsmas, aizsardzība pret eroziju vai dabiskiem postījumiem, tādiem kā cikloni vai viesuļvētras, putekšņi);</i> ▪ <i>Meži, kas būtiski svarīgi vietējo iedzīvotāju ekonomisko vai biofizioloģisko vajadzību nodrošināšanai vai vietējās sabiedrības tradicionālās kultūras saglabāšanai. .</i> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem.</p> <p>Pierādījumi par izvērtējumiem.</p>
Indicator 9.1.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>For <u>large scale organisations</u> the assessment procedure should be documented and records of consultation maintained</p> <p><u>Liela mēroga organizācijām</u> izvērtēšanas procedūra jādokumentē un jā saglabā veikto konsultāciju protokoli.</p>	<p>Documented procedures and records</p> <p>Dokumentētas procedūras un protokoli</p>
Criterion 9.2	The consultative portion of the certification process must place emphasis on the identified conservation attributes, and options for the maintenance thereof.
9.2. Kritērijs	Sertifikācijas procesa konsultāciju posmā īpaša uzmanība pievēršama apzinātajām apsaimniekojamo mežu augstvērtīgajām īpašībām un to sakarā pieņemtajiem lēmumiem.
Indicator 9.2.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
<p>The owner/manager has determined appropriate management prescriptions for the HCVF in consultation with (and acceptable to) conservation organisations, regulatory authorities and other local and national stakeholders</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>The owner/manager has determined appropriate management prescriptions for the HCVF in consultation with (and acceptable to) conservation organisations and regulatory authorities.</p> <p>Īpašniekam/ apsaimniekotājam jānosaka piemērotas mežu ar īpaši aizsargājamu vērtību apsaimniekošanas instrukcijas, konsultējoties (tas ir vēlams) ar dabas/vides aizsardzības organizācijām, valsts institūcijām, un citām vietējām un nacionālām ieinteresētajām pusēm.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Īpašniekam/ apsaimniekotājam jānosaka piemērotas mežu ar īpaši aizsargājamu vērtību apsaimniekošanas instrukcijas, konsultējoties (tas ir vēlams) ar dabas/vides aizsardzības organizācijām un valsts institūcijām.</p>	<p>HCVF management plans and maps</p> <p>Consultation with stakeholders and/or government agencies or evidence of input by these agents</p> <p>Mežu ar īpaši aizsargājamu vērtību apsaimniekošanas plāns un kartes</p> <p>Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm un/vai valsts institūcijām vai pierādījumi par to pārstāvju sniegto ieguldījumu.</p>
Indicator 9.2.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
When an HCVF has been identified for its socio-economic	Interviews with Forest Managers, local experts

<p>or cultural attributes, there should be joint analysis with the stakeholders directly affected; all efforts should be made to establish co-management agreements with these stakeholders</p> <p>Gadījumos, kad meži ar īpaši aizsargājamu vērtību noteikti balstoties uz to sociāli-ekonomiskajām vai kultūras pazīmēm, kopējā analīze veicama kopā ar tieši ietekmētajām ieinteresētajām pusēm; pielietojami līdzekļi, lai panāktu vienošanos ar šīm ieinteresētajām pusēm par veicamo apsaimniekošanu</p>	<p>and communities.</p> <p>Affected communities/persons are listed on the stakeholder list (refer Criterion 4.4).</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem, vietējiem ekspertiem un sabiedrību.</p> <p>Ietekmētā sabiedrība/ personas ir uzskaitītas ieinteresēto pušu sarakstā (attiecas kritērijs 4.4.).</p>
<p>Criterion 9.3 The management plan shall include and implement specific measures that ensure the maintenance and/or enhancement of the applicable conservation attributes consistent with the precautionary approach. These measures shall be specifically included in the publicly available management plan summary.</p>	
<p>9.3. Kritērijs Apsaimniekošanas plānā ievērojot “izsvērtās pieejas” principu, iekļaujami un praksē realizējami īpaši pasākumi, kas nodrošinātu mežu augstvērtīgumu raksturojošo īpašību saglabāšanu un/vai vairošanu. Pasākumu apraksts iekļaujams publiski pieejamā apsaimniekošanas plāna kopsavilkumā.</p>	
<p>Indicator 9.3.1. Indikators</p> <p>Biological and/or social attributes of HCVF identified are described in the management plan</p> <p>Konstatēto mežu ar īpaši aizsargājamu vērtību bioloģiskās un/vai sociālās īpašības ir norādītas apsaimniekošanas plānā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plan</p> <p>Apsaimniekošanas plāns.</p>
<p>Indicator 9.3.2. Indikators</p> <p>The plan describes the specific measures to be taken to enhance the identified attributes (see also Criterion 7.1)</p> <p>Plānā noteikti konkrēti veicamie pasākumi, kas nodrošinātu identificēto īpašību saglabāšanu un/vai vairošanu (skat. arī 7.1. kritēriju).</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plan</p> <p>Apsaimniekošanas plāns.</p>
<p>Indicator 9.3.3. Indikators</p> <p>Measures are described in the public summary of the management plan</p> <p>Pasākumi ir norādīti publiski pieejamā apsaimniekošanas plāna kopsavilkumā.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plan</p> <p>Apsaimniekošanas plāns.</p>
<p>Indicator 9.3.4. Indikators</p> <p>When an HCVF has been identified for biological values, management should:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Maintain natural patterns of distribution and abundance of species, ▪ Maintain natural evolutionary and ecological processes (biotic and abiotic, including disturbance), ▪ Avoid fragmentation, and set aside core areas for strict protection <p>Ja mežā ar īpaši aizsargājamu vērtību ir konstatētas</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plans and maps.</p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts.</p> <p>Field observations.</p> <p>Apsaimniekošanas plāni un kartes.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem.</p> <p>Vietu apskate dabā.</p>

<p>bioloģiskās vērtības, veicot apsaimniekošanu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jā saglabā sugu dabiskās izplatības apstākļi un pārstāvniecība, ▪ jā saglabā dabiskos evolūcijas un ekoloģiskos procesus (biotiskos un abiotiskos, ieskaitot dabiskos traucējumus kodolzonā), ▪ kodolzonā jāizvairās no fragmentācijas (masīva sadalīšanas) un jānosaka stingra aizsardzība. 	
<p>Indicator 9.3.5. Indikators</p> <p>Critically endangered forest landscapes must be subject to complete protection (i.e. no harvesting)</p> <p>Latvia:</p> <p>9.3.5.1 Nationally critically endangered species and their habitats and forest habitat types must be subject to complete protection and management activities identified by experts</p> <p>Kritiski apdraudētās mežu ainavas ir jāaizsargā (tas ir mežizstrāde ir ierobežota).</p> <p>Latvija:</p> <p>9.3.5.1 Latvijā kritiski apdraudētas sugas un to izplatības vietas mežā ir aizsargājami un apsaimniekošana notiek saskaņā ar eksperta noteiktu kārtību.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Management plans and maps.</p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts</p> <p>Apsaimniekošanas plāni un kartes.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem</p>
<p>Criterion 9.4 Annual monitoring shall be conducted to assess the effectiveness of the measures employed to maintain or enhance the applicable conservation attributes.</p>	
<p>9.4. Kritērijs Mežu ar īpaši aizsargājamu vērtību īpašību saglabāšanai vai vairošanai izmantoto metožu efektivitātes izvērtēšanai, veicams ikgadējs monitorings.</p>	
<p>Indicator 9.4.1. Indikators</p> <p>Monitoring indicators and frequency are defined in consultation with acknowledged experts, local and national stakeholders to monitor effectiveness of measure described in the plan</p> <p>SLIMF:</p> <p>Refer Indicator 8.2.2</p> <p>Latvia:</p> <p>9.4.1.1 Site-specific descriptions of the measures taken to protect the HCVF resource</p> <p>Monitoringa indikatori un tā veikšanas biežums noteikti konsultējoties ar atzītiem ekspertiem vai vietējām un nacionālajām ieinteresētajām pusēm, lai novērtētu plānā noteikto pasākumu efektivitāti.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Attiecas indikators 8.2.2.</p> <p>Latvija:</p> <p>9.4.1.1 Atzīmes par īpašās vietas veiktajiem novērtējumiem, lai</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem</p>

pasargātu meža ar īpaši aizsargājamu vērtību resursus.	
<p>Indicator 9.4.2. Indikators</p> <p>Records of monitoring are kept and used, in consultation with acknowledged experts, local and national stakeholders, to adapt future management</p> <p>SLIMF:</p> <p>Records of monitoring are kept and used, in consultation with conservation and government agencies, to adapt future management</p> <p>Veiktā monitoringa dati tiek uzglabāti un konsultējoties ar atzītiem ekspertiem vai vietējām un nacionālajām ieinteresētajām pusēm izmantoti pielāgojot turpmāko apsaimniekošanu.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Veiktā monitoringa dati tiek uzglabāti un konsultējoties ar dabas/vides aizsardzības organizācijām un valsts institūcijām izmantoti pielāgojot turpmāko apsaimniekošanu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Records of monitoring</p> <p>Monitoringā fiksētā informācija</p>
<p>Indicator 9.4.3. Indikators</p> <p>Managers are aware and where applicable use of research developments which might contribute to management of HCVFs</p> <p>Apsaimniekotāji pārzina un piemērotos gadījumos izmanto pētījumu atziņas, kas varētu sekmēt mežu ar īpaši aizsargājamu vērtību apsaimniekošanu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Scientific evidence.</p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts</p> <p>Dokumenti par zinātniskajiem pētījumiem.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem</p>
<p>Indicator 9.4.4. Indikators</p> <p>Managers are actively monitoring research developments which might contribute to management of HCVFs</p> <p>SLIMF:</p> <p>Managers are actively communicating with conservation and government agencies to access research developments which might contribute to management of HCVFs</p> <p>Apsaimniekotāji aktīvi izvērtē jaunākos pētījumus, kas varētu veicināt mežu ar īpaši aizsargājamu vērtību apsaimniekošanu.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Apsaimniekotāji aktīvi sazinās ar dabas aizsardzības un valsts iestādēm par jaunākajiem pētījumiem, kas varētu veicināt mežu ar īpaši aizsargājamu vērtību apsaimniekošanu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Scientific evidence.</p> <p>Interviews with Forest Managers and local experts</p> <p>Dokumenti par zinātniskajiem pētījumiem.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem</p>

PRINCIPLE 10. PLANTATIONS:	
Plantations shall be planned and managed in accordance with Principles and Criteria 1 - 9, and Principle 10 and its Criteria. While plantations can provide an array of social and economic benefits, and can contribute to satisfying the world's needs for forest products, they should complement the management of, reduce pressures on, and promote the restoration and conservation of natural forests.	
10. PRINCIPS PLANTĀCIJAS:	
Plantāciju ierīkošana plānojama un apsaimniekošana izdarāma saskaņā ar iepriekš aprakstītajiem principiem un kritērijiem, kā arī ievērojot 10. principu un tā kritērijus. Ja plantācijas nodrošina sociālu un ekonomisku labumu, un veicina sabiedrības vajadzību apmierināšanu pēc meža produktiem, tās ir vērā ņemams papildinājums dabisko mežu apsaimniekošanai, samazinot dabisko mežu izmantošanas slodzi un stimulējot šo mežu atjaunošanos un aizsardzību.	
Criterion 10.1	The management objectives of the plantation, including natural forest conversion and restoration objectives, shall be explicitly stated in the management plan, and clearly demonstrated in the implementation of the plan.
10.1. Kritērijs	Plantāciju apsaimniekošanas mērķiem, ieskaitot dabiskā meža atjaunošanās un aizsardzības veicināšanu, jābūt precīzi noformulētiem apsaimniekošanas plānā un strikti realizētiem šī plāna izpildes gaitā.
Indicator 10.1.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
The management plan of the plantation explicitly states the management objectives for the plantation itself, as well as for natural forest conversion and restoration (see also Criterion 7.1)	<i>"Natural forest" can be also be interpreted as natural vegetation.</i>
Plantācijas apsaimniekošanas plāns precīzi nosaka apsaimniekošanas mērķus plantācijai, kā arī dabisko mežu atjaunošanās un aizsardzības veicināšanai (skatīt arī 7.1. kritēriju).	Forest Management Plan
	Interviews with Forest Managers and local experts.
	<i>"Dabiskais mežs" var būt arī interpretēts kā dabiskā veģetācija.</i>
	Meža apsaimniekošanas plāns
	Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem.
Indicator 10.1.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
The achievement of the objectives can be clearly demonstrated	Interviews with Forest Managers and local experts.
Mērķu izpildi var uzskatāmi pierādīt.	Field observations
	Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem.
	Vietu apskate dabā

Criterion 10.2	The design and layout of plantations should promote the protection, restoration and conservation of natural forests, and not increase pressures on natural forests. Wildlife corridors, streamside zones and a mosaic of stands of different ages and rotation periods shall be used in the layout of the plantation, consistent with the scale of the operation. The scale and layout of plantation blocks shall be consistent with the patterns of forest stands within the natural landscape.
10.2. Kritērijs	Plantāciju plānojumam un izvietojumam jāveicina dabiskā meža saglabāšana, aizsargāšana un atjaunošana, nepalielinot dabiskos mežos saimnieciskās darbības radīto slodzi. Plānojot darbību intensitātei atbilstošu plantāciju izvietojumu, ir jāņem vērā sugu izplatīšanās koridori, robežjoslas gar ūdeņiem, kā arī dažāda vecuma un aprites cikla audžu savstarpējais izvietojums. Plantāciju mērogam un izvietojumam jāiekļaujas dabiskajā mežaudžu ainavā.
Indicator 10.2.1. Indikators Natural and semi natural forest within the FMU are identified and demarcated on maps and such areas within the landscape are known and considered during planning Apzinātas apsaimniekojamā teritorijā esošās dabisko un daļēji dabisko mežu platības un tās atzīmētas kartē, un šīs meža platības ir zināmas visā meža ainavā un tiek ņemtas vērā veicot plānošanu.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Maps Kartes
Indicator 10.2.2. Indikators For protection, restoration and conservation of natural forest and wildlife corridors, refer to Criteria 6.2 Attiecībā uz dabisko mežu un sugu izplatīšanās koridoru saglabāšanu, atjaunošanu un aizsardzību skatīt 6.2. kritēriju.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Indicator 10.2.3. Indikators Buffer zones are maintained along watercourses and around water bodies; these buffer zones are demarcated on maps and comply with specifications made in national and regional guidance best practice. Refer indicator 6.5.3. Saglabātas buferzonas gar ūdenstecēm un ap ūdenstilpnēm; šīs buferzonas ir atzīmētas kartēs un atbilst vislabākai vadlīniju praksei. Atsauce uz 6.5.3. indikatoru.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Indicator 10.2.4. Indikators The scale and layout of existing and new plantation blocks are consistent with the patterns of forest stands within the natural landscape. Agrāk izveidoto un jaunizveidoto plantāciju mērogiem un izvietojumam jāiekļaujas dabiskajā mežaudžu ainavā .	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Maps and field observations Kartes un apskate dabā

Criterion 10.3	Diversity in the composition of plantations is preferred, so as to enhance economic, ecological and social stability. Such diversity may include the size and spatial distribution of management units within the landscape, number and genetic composition of species, age classes and structures.
10.3. Kritērijs	Ekonomiskās, ekoloģiskās un sociālās stabilitātes nodrošināšanai, priekšroka dodama plantāciju daudzveidībai - apsaimniekojamo vienību lielumam un izvietojumam ainavā, sugu skaitam un ģenētiskajam sastāvam, vecumu klasēm un to attiecībām.
<p>Indicator 10.3.1. Indikators</p> <p>Plantation planning and reestablishment make provision for diversity in species and/or provenances and/or clones to achieve optimal economic, ecological and social stability; restructuring of even-aged and/or stands low in diversity is carried out where necessary</p> <p>Veicot plantāciju plānošanu un atjaunošanu, izvirza nosacījumus sugu un/vai izcelsmes apgabalu, un/vai klonu daudzveidības pastāvēšanai, lai sasniegtu optimālu ekonomisko, ekoloģisko un sociālo stabilitāti; nepieciešamības gadījumos, veic vienvecuma un/vai zemas daudzveidības audžu pārveidošanu.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Forest plans and maps</p> <p>Field observations</p> <p>Meža plāni un kartes</p> <p>Apskate dabā</p>
<p>Indicator 10.3.2. Indikators</p> <p>Maximum clear-cut size is defined. Documented justification should be provided where there are potential adverse environmental or socio-economic impacts</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Maximum clear-cut size is defined and justified.</p> <p>Noteikta maksimāli pieļaujamā kailcirtes platība. Pieejams dokumentēts pamatojums, kur norādīta potenciāli nelabvēlīga ietekme uz vidi un sociāl-ekonomiskajiem apstākļiem.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Noteikta un pamatota maksimāli pieļaujamā kailcirtes platība.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Policies and procedures.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Interviews with Forest Managers and field observations</p> <p>Politikas un procedūras.</p> <p><u>SLIMF:</u></p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietu apskate dabā</p>

Criterion 10.4	The selection of species for planting shall be based on their overall suitability for the site and their appropriateness to the management objectives. In order to enhance the conservation of biological diversity, native species are preferred over exotic species in the establishment of plantations and the restoration of degraded ecosystems. Exotic species, which shall be used only when their performance is greater than that of native species, shall be carefully monitored to detect unusual mortality, disease, or insect outbreaks and adverse ecological impacts.
10.4. Kritērijs	Stādāmo sugu izvēle izdarāma, ņemot vērā piemērotību konkrētās vietas augšanas apstākļiem un atbilstību apsaimniekošanas mērķiem. Lai panāktu labāku bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, veidojot plantācijas un atjaunojot degradētas ekosistēmas, priekšroka dodama vietējo sugu izmantošanai. Introducēto sugu lietošana, kas pieļaujama tikai gadījumos, kad sagaidāmi lielāki ieguvumi, nekā lietojot vietējās sugas, ir pakļaujama rūpīgam monitoringam, lai varētu konstatēt neparedzētas parādības, piemēram, audžu bojāeju, slimību vai kaitēkļu izplatīšanos un klātbūtni, kā arī citas nevēlamas ekoloģiskas blakus parādības.
<p>Indicator 10.4.1. Indikators</p> <p>Selection of species, provenances and clones is based on documented trials that demonstrate their suitability to the site and management objectives.</p> <p>Latvia</p> <p>The following materials shall be permitted in planted forests acquired from</p> <ul style="list-style-type: none"> • forest tree seed production plantation (henceforward plantation) (a plantation is a selected clone or family parent plant, which is isolated and managed in a way to prevent or decrease the pollination from external sources, and cultivated to give frequent, rich and easily harvested seed crops); • family parents ((family parents are trees from which offspring are acquired by using a controlled or free pollination – from one identified parent which is used as female plant, by pollinating it with one older plant or several identified or unidentified plants); • clones (clones are trees bred selectively and acquired from one individual by vegetative propagation); • clone mix (clone mix is a mix of separate clones in specific proportions); <p>Materials acquired from forest tree production plantations, family trees, clones, clone mixes, are inspected and registered with the State Forest Service</p> <p>Genetically modified clones (clones that are created at cell level) may not be used in forests.</p> <p>SLIMF:</p> <p>The species chosen for plantations are suited to the site and matched to the objectives.</p> <p>Sugu, izcelsmes apgabalu un klonu izvēle ir balstīta uz dokumentētiem izmēģinājumiem, kas apliecina to piemērotību attiecīgajai vietai un apsaimniekošanas mērķiem.</p> <p>Latvija</p> <p>Plantāciju mežos tiek pieļauti sekojoši materiāli, kas iegūti no</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Scientific evidence and interviews with local experts</p> <p>SLIMF:</p> <p>Discussions with manager about plantation objectives</p> <p>Plans for future planting</p> <p>Zinātniskie pētījumi un pārrunas ar vietējiem ekspertiem.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Pārrunas ar apsaimniekotāju par plantāciju mērķiem.</p> <p>Turpmākie stādīšanas plāni.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • no meža koku sēkļu ieguves plantācijas (turpmāk — plantācija) (plantācija ir atlasītu klonu vai ģimeņu vecāku stādījums, kas izolēts vai apsaimniekots tā, lai novērstu vai samazinātu apputeksnēšanu no ārējiem avotiem, un kopts, lai dotu biežas, bagārfgas un viegli novācamas sēkļu ražas); • ģimeņu vecākiem ((ģimeņu vecāki ir koki, no kuriem iegūst pēcnācējus, izmantojot kontrolētu vai brīvu apputeksnēšanu, — no viena zināma vecāka, ko izmanto kā sievišķo augu, to apputeksnējot ar viena vecāka (sibsi) vai vairāku zināmu vai nezināmu vecāku (pussibsi) putekšņiem); • kloniem (kloni ir koki, kas izveidoti selektīvi un iegūti no viena indivīda, to veģetatīvi pavairojot); • klonu maisījuma (klonu maisījums ir atsevišķu klonu maisījums noteiktās proporcijās); <p>Materiāli, kas iegūti no meža koku sēkļu ieguves plantācijām, ģimeņu kokiem, kloniem, klonu maisījumiem, ir pārbaudīti un reģistrēti Valsts meža dienestā.</p> <p>Mežos nav pieļaujams izmantot ģenētiski modificētus klonus (kloni, kas veidoti šūnu līmenī).</p> <p>SLIMF:</p> <p>Plantāciju ierīkošanai izvēlētās sugas ir piemērotas vietai un atbilst mērķiem.</p>	
<p>Indicator 10.4.2. Indikators</p> <p>Exotic species are used only where they outperform native species in meeting management objectives</p> <p>Latvia:</p> <p>10.4.2.1 Not applicable in Latvia. No exotic species shall be used.</p> <p>Introducētās sugas tiek izmantotas vienīgi gadījumos, ja tās nodrošina labāku apsaimniekošanas mērķu sasniegšanu salīdzinājumā ar vietējām sugām.</p> <p>Latvija:</p> <p>10.4.2.1 Latvijā nav piemērojams. Eksotiskie augi netiek izmantoti.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Scientific evidence and interviews with local experts</p> <p>Zinātniskie pētījumi un pārrunas ar vietējiem ekspertiem</p>
<p>Indicator 10.4.3. Indikators</p> <p>Information is available on seed sources and these can be traced to the stand data</p> <p>Pieejama informācija par sēkļu ieguves avotiem, šī informācija var būt norādīta par audzi.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Plant records</p> <p>Stādu uzskaitē</p>

Criterion 10.5	A proportion of the overall forest management area, appropriate to the scale of the plantation and to be determined in regional standards, shall be managed so as to restore the site to a natural forest cover.
10.5. Kritērijs	Daļa no apsaimniekojamā meža teritorijas atbilstoši reģionālajiem standartiem un plantācijas mērogam, apsaimniekojama ar mērķi - atjaunot tajā dabisko mežu.
<p>Indicator 10.5.1. Indikators</p> <p>There is sufficient evidence that an appropriate proportion of the overall forest management area is managed so as to restore the site to a natural forest cover. Refer Criterion 6.2</p> <p>SLIMF:</p> <p>Improvements to the ecological value of the plantation are made where conservation features exist.</p> <p>Pietiekami pierādījumi, ka atbilstoša daļa no kopējās meža apsaimniekojamās vienības teritorijas tiek apsaimniekota ar mērķi – atjaunot tajā dabisko mežu. Attiecas 6.2. kritērijs.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Vietās, kur pastāv aizsargājamo vērtību pazīmes, tiek veikti pasākumi, lai pilnveidotu un uzlabotu plantāciju teritorijā esošās ekoloģiskās vērtības.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>SLIMF:</p> <p>Field observations of conservation features</p> <p>Plans for future improvements</p> <p>Latvia:</p> <p>Representative samples of existing rare and/or endangered ecosystems are being protected in their natural state within the forest under evaluation, based on the identification of key biological areas and/or consultation with local government or other scientific authorities.</p> <p>In these protected areas, no timber harvesting shall take place other than for the benefit of reconstructing plantations with the aim of recreating the elements characteristic of a natural forest.</p> <p>SLIMF:</p> <p>Aizsargājamo vērtību apskate dabā</p> <p>Nākotnes plāni attiecībā uz pilnveidošanu, uzlabošanu</p> <p>Latvija:</p> <p>Reto un/vai apdraudēto ekosistēmu pārstāvju eksemplāri tiek aizsargāti to dabiskajā meža vidē, jāveic novērtējums, kur noteikta to bioloģiskā vieta, un/ vai veikta konsultācija šajā jautājumā ar vietējās valsts pārvaldes vai zinātniskajām institūcijām.</p> <p>Šajās aizsargājamās vietās nedrīkst veikt mežizstrādi, ja nu vienīgi īstenojot pasākumus plantāciju pārstrukturizēšanai ar mērķi atjaunot dabiskā meža raksturīgākos elementus.</p>
Criterion 10.6	Measures shall be taken to maintain or improve soil structure, fertility and biological activity. The techniques and rate of harvesting, road and trail construction and maintenance, and the choice of species shall not result in long term soil degradation or adverse impacts on water quality, quantity or substantial deviation from stream course drainage patterns
10.6. Kritērijs	Veicami pasākumi, lai saglabātu vai uzlabotu augsnes struktūru, auglību un bioloģisko aktivitāti. Mežizstrādes tehnoloģijas un to lietošanas intensitāte, ceļu būve un taku ierīkošana un uzturēšana, kā arī stādīšanai izvēlētās sugas nedrīkst ilgtermiņā bojāt augsni vai kaitēt ūdens kvalitātei, kvantitāti, vai radīt citas būtiskas izmaiņas dabiskajās ūdenstecēs.
Indicator 10.6.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:

<p>There is information on all soil types in the plantation area that indicate their susceptibility to degradation from forest operations and appropriate plantation species;</p> <p><u>Small growers</u> and SLIMF can demonstrate their efforts to get access to adequate information on soil types occurring within the managed area.</p> <p>Pieejama informācija par visiem augsnes tipiem plantācijas teritorijā, kas norāda augsnes jūtīgumu pret bojājumiem, ko izraisa apsaimniekošanas darbības vai attiecīgās plantāciju sugas;</p> <p><u>Apsaimniekotāji, kuri plantācijas ierīkojuši mazā apjomā un SLIMF var uzskatāmi pierādīt centienus iegūt piemērotu informāciju par apsaimniekojamās teritorijas augsnes tipiem</u></p>	<p>Interviews with Forest Managers and local experts.</p> <p>Documented site information.</p> <p>Evidence that site information is being used in planning of operations.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējiem ekspertiem.</p> <p>Dokumentēta informācija par attiecīgajām vietām.</p> <p>Pierādījumi, ka informācija par vietu tiek izmantota darbību plānošanā.</p>
<p>Indicator 10.6.2. Indikators</p> <p>Where soils are degraded from previous activities, there are plans to restore them</p> <p>Vietām, kurās pastāv iepriekš veikto darbību rezultātā radušies augsnes bojājumi, noteikti plāni to atjaunošanai.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Soil degradation through erosion, oil and chemical spills, etc.</p> <p>Interviews with Forest Managers and field observations.</p> <p>Augsnes bojājumi erozijas, eļļas vai ķīmisko vielu noplūdes u.c. rezultātā.</p> <p>Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietu apskate dabā.</p>
<p>Indicator 10.6.3. Indikators</p> <p>Major water resources within the forest area are identified</p> <p>Apzināti meža teritorijā esošie nozīmīgākie ūdens resursi.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p> <p>Maps and interviews with Forest Managers</p> <p>Kartes un pārrunas ar meža apsaimniekotājiem</p>
<p>Indicator 10.6.4. Indikators</p> <p>For impacts on soil and other biophysical aspects, refer also to Criteria 6.5</p> <p>Par ietekmi uz augsni un citiem biofizikāliem aspektiem, attiecas arī 6.5. kritērijs.</p>	<p>Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:</p>

Criterion 10.7	Measures shall be taken to prevent and minimise outbreaks of pests, diseases, fire and invasive plant introductions. Integrated pest management shall form an essential part of the management plan, with primary reliance on prevention and biological control methods rather than chemical pesticides and fertilisers. Plantation management should make every effort to move away from chemical pesticides and fertilisers, including their use in nurseries. The use of chemicals is also covered in Criteria 6.6 and 6.7.
10.7. Kritērijs	Veicami pasākumi, lai novērstu un iespējami samazinātu kaitēkļu savairošanos, slimību izplatīšanos, ugunsgrēku izcelšanos, kā arī invazīvu sugu klātbūtni. AP būtiska sastāvdaļa ir kompleksa kaitēkļu apkarošana, īpašu uzmanību pievēršot profilaksei un bioloģiskām metodēm, minimizējot kaitīgo ķīmikāliju un mākslīgā mēslojuma izmantošanu. Apsaimniekojot plantācijas, kā arī kokaudzētavas, iespējami mazāk lietojamas indīgās ķīmikālijas un mākslīgais mēslojums. Ķīmisko preparātu izmantošana apskatīta arī kritērijos 6.6. un 6.7.
Indicator 10.7.1. Indikators The principle forest pests and diseases are identified. For <u>large scale organisations</u> these shall be documented. Noteikti galvenie meža kaitēkļi un slimības . <u>Liela mēroga organizācijām</u> tam jābūt dokumentētam.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Indicator 10.7.2. Indikators There is a documented pest and invasive plant management strategy. (For chemical use, refer to criterion 6.6) Ir dokumentēta kaitēkļu un invazīvo augu apsaimniekošanas stratēģija. Par ķīmisko vielu izmantošanu, skatiet kritērijam 6,6.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
Indicator 10.7.3. Indikators Effective control and remedial action is taken in the event of a pest or disease or invasive plant problem. For <u>large scale organisations</u> these actions shall be documented. <u>Kaitēkļu vai slimību problēmsituācijā, veikti efektīvi kontroles un situācijas uzlabošanas pasākumi</u> <u>Liela mēroga organizācijām</u> šie pasākumi jādokumentē	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Interview with Forest Managers and staff. Documentation Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un personālu. Dokumentācija.
Indicator 10.7.4. Indikators Where required, effective measures are taken to protect the forest from fire. For <u>large scale organisations</u> there is regular monitoring of fire readiness that test all procedures Vietās, kur nepieciešams, veikti efektīvi pasākumi meža aizsardzībai pret ugunsgrēkiem. <u>Liela mēroga organizācijas</u> ir rakstveida ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumu plāns atbilstoši saimnieciskās	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: <i>These measure will include documented* procedures for fire suppression that include definition of responsibilities and reporting lines.</i> Interviews with staff and records of training. Fire readiness and control procedures. <i>Šie pasākumi jāiekļauj dokumentētās* procedūrās par ugunsgrēku novēršanu, kas ietver pienākumu sadali un ziņošanas kārtību.</i>

darbības mērogam un intensitātei.	Pārrunas ar personālu un apmācību uzskaitē. Gatavība ugunsgrēka situācijām un kontroles procedūras.
Criterion 10.8	Appropriate to the scale and diversity of the operation, monitoring of plantations, shall include regular assessment of potential on-site and off-site impacts, (e.g. natural regeneration, effects on water resources and soil fertility, and impacts on local welfare and social well-being), in addition to those elements addressed in principles 8, 6 and 4. No species should be planted on a large scale until local trials and/or experience have shown that they are ecologically well-adapted to the site, are not invasive, and do not have significant negative ecological impacts on other ecosystems. Special attention will be paid to social issues of land acquisition for plantations, especially the protection of local rights of ownership, use or access.
10.8. Kritērijs	Atbilstoši apsaimniekošanas darbu mērogam un dažādībai, papildus principu 8., 6. un 4., prasībām plantāciju monitoringā regulāri novērtējuma to potenciālā ekoloģiskā un sociālā ietekme uz piegulošajām mežaudzēm un nemeža platībām (piem., dabiskā atjaunošanās, ūdens resursi un augsnes auglība, vietējās sabiedrības labklājība). Lielā daudzumā nav stādāma neviena suga, kuras vietējie izmēģinājumi un/vai pieredze nav apliecinājusi, ka tā ekoloģiski labi adaptējas attiecīgos augšanas apstākļos, nav agresīva un nopietni nekaitē citām ekosistēmām. Izraugoties zemi plantāciju ierīkošanai, sevišķa uzmanība veltāma sociāliem jautājumiem - vietējo īpašuma tiesību, lietošanas tiesību vai brīvas pieejamības ievērošanai.
Indicator 10.8.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
For potential on-site impacts, see Criteria 6.5 Par potenciālo ietekmi uz piegulošajām mežaudzēm skatīt 6.5. kritēriju.	
Indicator 10.8.2. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
(Not applicable to SLIMF) Potential biophysical off-site impacts shall be monitored on a regular basis. Evidence of consultation with affected parties in terms of these impacts should be available (Nav piemērojams SLIMF) Veicams regulārs monitorings potenciālajai biofizikālajai ietekmei uz nemeža platībām. Pieejami pierādījumi par veiktajām konsultācijām ar ietekmētajām pusēm, pieņemot, ka šīs ietekmes varētu būt.	Off-site impacts may include: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Spread of exotic plantation species.</i> ▪ <i>Unwanted natural regeneration of native plantation species</i> ▪ <i>Effects on water resources</i> ▪ <i>Effects on soil fertility</i> ▪ <i>Impacts on the aesthetics of the landscape</i> Interviews with Forest Managers and local communities and/or experts. Evidence of consultation. <i>Ietekme uz nemeža platībām var ietvert:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Introducēto plantāciju sugu izplatība;</i> ▪ <i>Vietējo plantāciju sugu nevēlama atjaunošanās;</i> ▪ <i>Ietekme uz ūdens resursiem</i> ▪ <i>Ietekme uz augsnes auglību.</i> ▪ <i>Ietekme uz ainavas estētiskajām vērtībām.</i>

	Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un vietējo sabiedrību un/vai ekspertiem. Pierādījumi par veiktajām konsultācijām.
Indicator 10.8.3. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
For exotic or invasive species issues, see Criteria 6.9 and 10.7 Attiecībā uz tematu par introducētajām un eksotiskajām sugām, skatīt 6.9 un 10.7. kritēriju.	
Indicator 10.8.4. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes:
For social impacts, see Criteria 2.1, 2.2, 4.2 and 4.4. Par sociālo ietekmi skatīt 2.1, 2.2, 4.2. un 4.4. kritēriju.	
Criterion 10.9	Plantations established in areas converted from natural forests after November 1994 normally shall not qualify for certification. Certification may be allowed in circumstances where sufficient evidence is submitted to the certification body that the manager/owner is not responsible directly or indirectly of such conversion.
10.9. Kritērijs	Plantācijas, kas uz dabisko mežu zemēm ierīkotas pēc 1994. g. novembra, parasti neatbilst sertifikācijas kritērijiem. Sertifikācija ir pieļaujama gadījumos, ja sertifikācijas organizācijai ir pamatoti pierādīts, ka apsaimniekotājs/īpašnieks nav tieši vai netieši atbildīgs par šādu transformēšanu.
Indicator 10.9.1. Indikators	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: <i>Clear felling and replanting of a natural or semi-natural forest with a mixture of native species in the absence of satisfactory natural regeneration is not considered forest conversion to plantation. Clear felling and replanting of a natural or semi-natural forest with an exotic species is considered conversion.</i> <i>Where the requirements of criteria 10.9 are in conflict with criterion 6.10, the latter will take precedence.</i> Interviews with Forest Managers and Government Agencies. Plantations plans and maps. <i>Kailcirtes un dabiska vai daļēji dabiska meža atjaunošana stādot vietējās sugas mīstojumā ar sekmīgu dabisko atjaunošanos netiek uzskatīta kā meža transformācija plantācijās. Kailcirtes un dabiska vai daļēji dabiska meža atjaunošana stādot introducētās sugas tiek uzskatīta kā meža transformācija.</i> <i>Tur, kur 10.9. kritērija prasības ir pretrunā ar 6.10. kritēriju, tad prioritāte ir 6.10. kritērija prasības.</i> Pārrunas ar meža apsaimniekotājiem un valsts institūcijām. Plantāciju plāni un kartes.
The plantation does not occupy land converted from natural forest since November 1994 Plantācijas nav ierīkotas transformētu dabisko mežu platībās pēc 1994. g. novembra.	

Indicator 10.9.2. Indikators If the plantation was converted since November 1994, there is adequate evidence that the current manager/owner was not responsible Ja plantācijas ir ierīkotas transformētu dabisko mežu platībās pēc 1994. g. novembra, pieejami atbilstoši pierādījumi, ka pašreizējais apsaimniekotājs/ īpašnieks nebija par to atbildīgs.	Verifiers & Guidance/ Vērtējumi un norādes: Legal evidence of ownership or use-right Juridiski pierādījumi par īpašuma tiesībām vai lietošanas tiesībām.

APPENDIX A. PIELIKUMS

REGULATIONS AND STANDARDS APPLICABLE IN LATVIA.
NORMATĪVIE AKTI UN STANDARTI LATVIJĀ

A.	NATIONAL LEGISLATION/ NACIONĀLĀ LIKUMDOŠANA
	Forestry, Agriculture and Environment:/ Mežsaimniecība, lauksaimniecība un apkārtējā vide:
1.	Meža likums/ <u>Law on Forests</u>
2.	Aizsargjoslu likums/ <u>Protection Zone Law</u> 03.06.2008. MK noteikumi Nr.406 "Virszemes ūdensojektu aizsargjoslu noteikšanas metodika" 20.02.2007. MK noteikumi Nr.131 "Aizsargjoslu noteikšanas metodika ap aizsprostiem" 12.12.2006. MK noteikumi Nr.1002 "Aizsargjoslu datu bāzes izveides, uzturēšanas un informācijas aprites kārtība" 10.11.2009. MK noteikumi Nr.1312 "Noteikumi par darbību ierobežojumiem aizsargjoslās ap valsts aizsardzības objektiem" 27.06.2006. MK noteikumi Nr.508 "Noteikumi par aizsargjoslām ap valsts aizsardzības objektiem un šo aizsargjoslu platumu" 15.07.2003. MK noteikumi Nr.392 "Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika" 25.02.2003. MK noteikumi Nr.94 "Aizsargjoslu noteikšanas metodika ūdens akvatorijās augšpus un lejpus aizsprostiem" 29.12.1998. MK noteikumi Nr.502 "Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika" 17.02.2004. MK noteikumi Nr.86 "Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika"
3.	Augu aizsardzības likums/ <u>Plant Protection Law</u>
4.	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"/ <u>Law On Specially Protected Nature Territories</u>
5.	Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu"/ <u>Law On Environmental Impact Assessment</u>
6.	Likums "Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroapgūmos"/ <u>Law On the Rights of Landowners to Compensation for Restrictions on Economic Activities in Specially Protected Nature Territories and Microreserves</u>
7.	Likums „Par īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemi, kura aizņemta ar īpaši aizsargājamiem dabas objektiem” (Law on restoration of ownership right on land which has specially protected nature objects). http://www.likumi.lv/doc.php?id=36974
8.	Dzīvnieku aizsardzības likums/ <u>Animal Protection Law</u>
9.	16.03.2000. likums "Sugu un biotopu aizsardzības likums" / Law on the Conservation of Species and Biotopes
10.	Medību likums/ <u>Hunting Law</u>
11.	Cabinet Regulation No.45 "Regulations for Microreserve Establishment, Protection and Management". 30.01.2001. MK noteikumi Nr.45 "Mikroapgūmu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi"
12.	Cabinet Regulation No. 69 "Regulation on Protected Landscape Areas"/ 23.02.1999. MK noteikumi Nr.69 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem"
13.	Cabinet Regulation No. 83 "Regulation on Nature Parks"/ 09.03.1999. MK noteikumi Nr.83 "Noteikumi par dabas parkiem"
14.	Cabinet Regulation No. 806 "Forest Land Transformation Procedure"/ 28.09.2004. MK noteikumi Nr.806 "Meža zemes transformācijas noteikumi"
15.	Cabinet Regulation No. 108 "Regulations on Afforestation and Plantation Forests"/ 06.03.2001. MK noteikumi Nr.108 "Meža ieaudzēšanas un plantāciju mežu noteikumi"
16.	Cabinet Regulation No. 131 "Regulation on Protected Dendrological Plantations"/ 20.03.2001. MK noteikumi Nr.131 "Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem"
17.	Cabinet Regulation No. 892 "Regulation on Tree Felling in Forest Lands"/ 31.10.2006. MK noteikumi Nr.892 "Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs"
18.	Cabinet Regulation No. 189 "Nature Protection Regulations in Forest Management"/ 08.05.2001. MK noteikumi Nr.189 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā"
19.	Cabinet Regulation No.212 "Order for Performing Forest Monitoring"/ 07.04.2009. MK noteikumi Nr.313 "Meža monitoringa veikšanas kārtība"
20.	16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"
21.	(Cabinet Regulation No. 421 "Regulations for Taking Forest Protection Measures and Declaring Emergency Situations"). 10.06.2008. MK noteikumi Nr.421 "Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtējās situācijas izsludināšanu mežā"
22.	MK noteikumi Nr. 760 "Medību noteikumi"/ <u>Hunting Regulations</u>
23.	Cabinet Regulation No. 63 "Method of Establishing Forest Protection Belt around Urban Centres"/ 04.02.2003. MK noteikumi Nr.63 "Meža aizsargjoslu ap pilsētām noteikšanas metodika"
24.	Cabinet Regulation No. 284 "Method of Determining the Protected Belts of Waterbodies and Watercourses"/ 04.08.1998. MK noteikumi Nr.284 "Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika"
25.	MK noteikumi Nr. 345 "Kārtība, kādā zemes lietotājiem nosakāmi zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo sugu un migrējošo dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem" (Cabinet Regulation No.345 "On the Compensation for the Damage Done by Specially Protected and Migrating Animals"/ http://www.likumi.lv/doc.php?id=166676

26.	19.11.2003. MK noteikumi Nr.648 "Noteikumi par meža reproduktīvo materiālu/ Cabinet Regulation No. 648 "Regulation on Forest Reproductive Material"
27.	Cabinet Regulation No. 228 "Regulation on procedure of determination of Forest Damage"/ 29.04.2003. MK noteikumi Nr.228 "Mežam nodarīto zaudējumu noteikšanas kārtība"
28.	Cabinet Regulation No. 1453 "Forest Regeneration Regulations"/ 15.12.2009. MK noteikumi Nr.1453 "Meža atjaunošanas noteikumi"
29.	Cabinet Regulation No. 717 "Procedures for Felling Trees Outside Forest Land"/ 29.08.2006. MK noteikumi Nr.717 "Kārtība koku ciršanai ārpus meža zemes"
30.	06.11.2007. MK noteikumi Nr.743 "Medību saimniecības attīstības fonda nolikums" / Hunting Management Development Fund
31.	MK noteikumi Nr.76 "Kārtība, kādā ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek zemi, kuru aizņem atjaunotās vai ieaudzētās mežaudzes"/ Procedures by which Immovable Property Tax is not Imposed on Land under Regenerated or Newly Established Forest Stands
32.	MK noteikumi Nr. 111 "Kārtība, kādā atļūdzināmi zaudējumi, ko fiziskās vai juridiskās personas nodarījušas, pārkāpjot medības reglamentētajos normatīvajos aktos noteiktās prasības, un to apmērs, kā arī nelikumīgi iegūtās medību produkcijas vērtības atļūdzināšanas kārtība un apmērs"/ Procedures for Compensation of Losses Caused by Natural or Legal Persons Violating the Requirements Specified in Regulatory Enactments Regulating Hunting, Determining the Amount thereof, as well as the Procedures and Amount of Compensation for the Value of Illegally Acquired Hunting Products
33.	MK noteikumi Nr.110 "Noteikumi par mednieku un medību vadītāju apmācības kārtību, zināšanu un praktisko iemaņu pārbaudes programmu, kā arī mednieka apliecības un medību vadītāja apliecības izsniegšanas kārtību" / Regulations regarding Procedures for Training Hunters and Heads of Hunts, the Knowledge and Practical Skills Examination Programme, as well as Procedures for the Issue of a Hunter's Certificate and Head of a Hunt's Certificate
34.	MK noteikumi Nr.109 "Noteikumi par valsts nodevu par mednieka apliecības, mednieka sezonas kartes un medību atļūdzināšanu, par atļūdzināšanu ārvalstu medniekam medīt Latvijas teritorijā un atļūdzināšanu izvest medību trofejas no Latvijas, kā arī medību trofeju izvešanas kārtību" / Regulations regarding State Fees for Issuance of a Hunter's Certificate, a Hunter's Seasonal Card and Hunting Permit, for Issuance of a Permit for a Foreign Hunter to Hunt in the Territory of Latvia and for Issuance of a Permit to Export Hunting Trophies from Latvia, as well as Procedures for the Export of Hunting Trophies
35.	Cabinet Regulation No. 199 "Criteria of creation of protected nature areas of European significance in Latvia"/ 28.05.2002. MK noteikumi Nr.199 "Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) izveidošanas kritēriji Latvijā"
36.	MK noteikumi Nr. 133 "Kārtība, kādā tiek nodrošināta starptautiskā tirdzniecība ar apdraudētajiem savvaļas dzīvnieku un augu sugu īpatņiem" (Cabinet Regulation No. 133 "Procedure for International Trade with endangered animal and plant species"); http://www.likumi.lv/doc.php?id=23405
37.	MK noteikumi Nr. 60 "Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro konvencijas par bioloģisko daudzveidību izpildi" (Cabinet Regulation No. 60 "Regulation on Implementation of Rio Convention (June 5, 1992) about biodiversity"); http://www.likumi.lv/doc.php?id=36679
38.	The State Forest Service Law/ 25.11.1999. likums "Valsts meža dienesta likums"
39.	The Cabinet of Ministers Nr.925 Species and habitat conservation areas of expertise and the content it contains the minimum requirements)/ 30.09.2010. MK noteikumi Nr.925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības"
40.	The Cabinet of Ministers Nr.778 Kārtība, kādā zemes lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem (The Cabinet of Ministers Nr.778 Procedures for land users to be set to the amount of losses relating to specially protected non-game species and migratory species, significant damage caused). http://www.likumi.lv/doc.php?id=166676
41.	MK noteikumi Nr.281 "Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas" / Regulations Regarding Preventative and Rehabilitation Measures and the Procedures for Evaluation of Environmental Damage and Calculation of Costs of Preventative, Emergency and Rehabilitation Measures
42.	30.06.2010. MK rīkojumi Nr.364 "Par koku ciršanas maksimāli pieļaujamo apjomu 2011.–2015.gadam" . Cutting permissions for Years 2011.–2015.
43.	05.10.2005. MK rīkojumi Nr.655 "Par koku ciršanas maksimāli pieļaujamo apjomu 2006.–2010.gadam" Cutting permissions for Years 2006.–2010.
44.	24.08.2010. MK noteikumi Nr.801 "Noteikumi par apliecinājuma derīguma termiņu" . Regulations regarding permission time validity.
45.	28.08.2007. MK noteikumi Nr.590 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi" Forest inventarization and forest state register.
46.	08.05.2007. MK noteikumi Nr.313 "Meža attīstības fonda izveidošanas, pārvaldīšanas un izlietošanas kārtība" The development, management and operation of Development fund
47.	09.01.2007. MK noteikumi Nr.46 "Noteikumi par valsts nodevu par mežsaimnieciskām darbībām, mednieku un medību vadītāju eksāmeniem un medijamo dzīvnieku nodarīto zaudējumu aprēķinu" . State tax for forest operation, hunting and examination for hunters; the calculation of penalties regarding hunting.
48.	19.09.2006. MK noteikumi Nr.776 "Valsts meža zemes atsavināšanas kārtība" The operation of alienated State foest land
49.	03.10.2006. MK noteikumi Nr.819 "Parku ierīkošanas kārtība un apsaimniekošanas pamatprincipi" The development and management of parks Parks: 19.05.2009. MK noteikumi Nr.448 "Dabas parka "Embūte" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 10.03.2009. MK noteikumi Nr.228 "Dabas parka "Salacas ieleja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 20.11.2008. MK noteikumi Nr.957 "Aizsargājamo ainavu apvidus "Ziemeļgauja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 29.09.2008. MK noteikumi Nr.805 "Dabas parka "Laukezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 06.10.2008. MK noteikumi Nr.827 "Dabas parka "Bauska" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 07.07.2008. MK noteikumi Nr.513 "Dabas parka "Tērvete" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 03.03.2008. MK noteikumi Nr.133 "Dabas parka "Abavas senleja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 03.03.2008. MK noteikumi Nr.134 "Dabas parka "Svētes paliene" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 27.11.2007. MK noteikumi Nr.810 "Dabas parka "Pinku ezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 09.10.2007. MK noteikumi Nr.687 "Dabas parka "Driksnas sils" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 26.06.2007. MK noteikumi Nr.447 "Rāznes nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 22.05.2007. MK noteikumi Nr.333 "Dabas parka "Numernes valnis" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 24.04.2007. MK noteikumi Nr.274 "Dabas parka "Dvietes paliene" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

	<p><u>14.03.2006. MK noteikumi Nr.204 "Dabas parka "Piejūra" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>22.11.2005. MK noteikumi Nr.886 "Dabas parka "Vecumu meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>22.02.2005. MK noteikumi Nr.139 "Dabas parka "Zvārdes meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>30.11.2004. MK noteikumi Nr.984 "Dabas parka "Mīlzukalns" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>10.08.2004. MK noteikumi Nr.702 "Dabas parka "Raķakāpa" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>08.04.2004. MK noteikumi Nr.268 "Dabas parka "Enqures ezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>08.04.2004. MK noteikumi Nr.263 "Dabas parka "Pape" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>08.04.2004. MK noteikumi Nr.273 "Dabas parka "Bernāti" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>24.02.2004. MK noteikumi Nr.94 "Dabas parka "Cirišu ezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>16.12.2003. MK noteikumi Nr.714 "Dabas parka "Beberbeki" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>18.06.2002. MK noteikumi Nr.236 "Kemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>07.08.2001. MK noteikumi Nr.352 "Gauļas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>13.03.2001. MK noteikumi Nr.116 "Slīteres nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>16.09.2003. MK noteikumi Nr.524 "Enqures ezera dabas parka konsultatīvās padomes nolikums"</u></p>
50.	<u>27.07.2004. MK noteikumi Nr.630 "Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas kārtība"</u>
51.	<u>14.07.2008. MK noteikumi Nr.559 "Invazīvo augu sugas – Sosnovska latvāna – izplatības ierobežošanas noteikumi"</u>
52.	<u>30.06.2008. MK noteikumi Nr.467 "Invazīvo augu suņu izplatības ierobežošanas noteikumi"</u>
53.	<u>30.06.2008. MK noteikumi Nr.468 "Invazīvo augu suņu saraksts"</u>
54.	<p><u>15.06.1999. MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem"</u> Cabinet Regulation No.212 "Regulation on Nature Reserves"</p> <p><u>15.06.1999. MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem (1. turpinājums)"</u></p> <p><u>15.06.1999. MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem (2. turpinājums)"</u></p> <p><u>15.06.1999. MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem (3. turpinājums)"</u></p> <p>Nature reserves:</p> <p><u>10.11.2009. MK noteikumi Nr.1315 "Dabas lieguma "Stompaku purvi" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>30.06.2009. MK noteikumi Nr.668 "Dabas lieguma "Daugava pie Kaibalas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>26.05.2009. MK noteikumi Nr.478 "Dabas lieguma "Sedas purvs" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>12.05.2009. MK noteikumi Nr.427 "Dabas lieguma "Klānu purvs" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>28.04.2009. MK noteikumi Nr.369 "Dabas lieguma "Ābeli" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>24.03.2009. MK noteikumi Nr.253 "Dabas lieguma "Kadājs" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>24.03.2009. MK noteikumi Nr.254 "Dabas lieguma "Vitupes ieleja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>10.02.2009. MK noteikumi Nr.135 "Dabas lieguma "Lubāna mitrājs" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>10.02.2009. MK noteikumi Nr.124 "Dabas lieguma "Randu plavas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>21.10.2008. MK noteikumi Nr.871 "Dabas lieguma "Garkalnes meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>07.07.2008. MK noteikumi Nr.512 "Dabas lieguma "Vidzemes akmenainā jūrmala" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>13.05.2008. MK noteikumi Nr.326 "Dabas lieguma "Lielupes palienes plavas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>21.04.2008. MK noteikumi Nr.297 "Dabas lieguma "Mežmuižas avoti" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>15.01.2008. MK noteikumi Nr.23 "Dabas lieguma "Rakupes ieleja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>16.10.2007. MK noteikumi Nr.706 "Dabas lieguma "Virgulīcas meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>24.07.2007. MK noteikumi Nr.510 "Dabas lieguma "Stiklu purvi" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>10.04.2007. MK noteikumi Nr.245 "Dabas lieguma "Muqurves plavas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>06.03.2007. MK noteikumi Nr.168 "Dabas lieguma "Sitas un Pededzes paliene" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>16.01.2007. MK noteikumi Nr.60 "Dabas lieguma "Burtnieku ezera plavas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>29.03.2005. MK noteikumi Nr.213 "Dabas lieguma "Oviši" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>21.01.2003. MK noteikumi Nr.45 "Dabas lieguma "Mežole" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>20.01.2003. MK noteikumi Nr.23 "Dabas lieguma "Manģenes meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>28.05.2002. MK noteikumi Nr.200 "Dabas lieguma "Jaunanna" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>29.01.2002. MK noteikumi Nr.44 "Dabas lieguma "Ukru gārša" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>02.10.2001. MK noteikumi Nr.426 "Dabas lieguma "Ances purvi un meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>25.09.2001. MK noteikumi Nr.414 "Dabas lieguma "Zvārde" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>16.05.2006. MK noteikumi Nr.390 "Dabas lieguma "Zebrus un Svētes ezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>14.02.2006. MK noteikumi Nr.140 "Dabas lieguma "Ventas ieleja" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>31.10.2000. MK noteikumi Nr.379 "Dabas lieguma "Lubānas iepakas" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p> <p><u>18.07.2000. MK noteikumi Nr.240 "Dabas lieguma "Pededzes lejtece" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</u></p>

	<p>18.07.2000. MK noteikumi Nr.241 "Dabas lieguma "Pārabaine" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</p> <p>28.03.2000. MK noteikumi Nr.115 "Dabas lieguma "Babītes ezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</p> <p>28.03.2000. MK noteikumi Nr.114 "Dabas lieguma "Liepājas ezers" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"</p>
55.	<p>Protected areas</p> <p>16.03.1993. AP lēmums "Par Latvijas Republikas likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" spēkā stāšanās kārtību"</p> <p>09.10.2007. MK noteikumi Nr.686 "Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību"</p> <p>20.06.1996. MK noteikumi Nr.235 "Īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas "Abavas ieleja" nolikums"</p>
56.	<p>NATURA 2000</p> <p>18.07.2006. MK noteikumi Nr.594 "Noteikumi par kritērijiem, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) tīklam, to piemērošanas kārtību un prasībām ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai"</p> <p>06.06.2006. MK noteikumi Nr.455 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)"</p>
57.	22.11.2005. MK noteikumi Nr.888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām" Protected avenues
58.	30.03.2004. MK noteikumi Nr.181 "Aizsargājamo dendroloģisko stādījumu "Skrīveru svešzemju koku stādījumi" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" Protected dendrology plants at Skrīveri
59.	10.10.2000. MK noteikumi Nr.353 "Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" Biosphere reserve
60.	23.01.2001. MK noteikumi Nr.34 "Nemedījamo suņu individuālo iegušanas, Latvijas dabai neraksturīgo savvalas dzīvnieku ieviešanas (introdukcijas), kā arī dzīvnieku populācijas atjaunošanas dabā (reintrodukcijas) atļauju izsniegšanas kārtība" The introduction of animals.
61.	<p>MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par putnu sugu sarakstu, uz kurām neattiecas aizliegtās darbības" Cabinet Regulation No. 212 "On the list of bird species not covered by the prohibited acts" http://www.likumi.lv/doc.php?id=155228&from=off</p> <p>Cultural and social:/ Kultūra un sociālā atbildība:</p>
62.	Darba likums (Labour Law)/
63.	Darba aizsardzības likums / Labour Protection Law
64.	Likums "Par arodbiedrībām" (Law on Trade Unions)
65.	Likums "Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām/ Law On Compulsory Soc. Ins. in respect of Accidents at Work and Occ. Diseases
66.	Likums "Par Starptautiskās darba organizācijas konvencijām Nr. 81, 129, 144, 154, 158, 173" (Law on International Labour Organization Conventions No. 81, 129, 144, 154, 158, 173). http://www.likumi.lv/doc.php?id=57421 .
67.	07.02.2005. VAAD rīkojums Nr.10 "Par augu aizsardzības jautājumos nepieciešamo minimālo zināšanu apjomu" Competence for issues of plant protection
68.	Cabinet Regulation No. 175 "Regulation on Protected Geological and Geomorphological Sites"/ 17.04.2001. MK noteikumi Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem"
69.	<p>Environment impact assessment:</p> <p>23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums"</p> <p>17.02.2004. MK noteikumi Nr.87 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi"</p>
70.	13.11.2007. MK noteikumi Nr.757 "Noteikumi par valsts nodevu par atļauju savvalas dzīvnieku kolekcijas izveidei un darbībai"
71.	10.08.2010. MK noteikumi Nr.749 "Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos" OH&S Training
72.	03.08.2010. MK noteikumi Nr.713 "Noteikumi par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptiecinās medicīnisko materiālu minimumu" First Aid & Training
73.	25.08.2009. MK noteikumi Nr.950 "Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība" Investigation of accidents (OH&S)
74.	28.04.2009. MK noteikumi Nr.359 "Darba aizsardzības prasības darba vietās" OH&S at workplaces
75.	10.03.2009. MK noteikumi Nr.219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" Health examination (OH&S)
76.	29.09.2008. MK noteikumi Nr.803 "Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās" Requirements for Labour Protection When in Contact with Carcinogenic Substances at Workplaces
77.	<p>08.02.2005. MK noteikumi Nr.99 "Noteikumi par komercdarbības veidiem, kuros darba devējs iesaista kompetentu institūciju"</p> <p>08.09.2008. MK noteikumi Nr.723 "Noteikumi par prasībām kompetentām institūcijām un kompetentiem speciālistiem darba aizsardzības jautājumos un kompetences novērtēšanas kārtību" Competent bodies (OH&S)</p> <p>17.09.2002. MK noteikumi Nr.427 "Uzticības personu ievēlēšanas un darbības kārtība" (OH&S representative)</p>
78.	02.10.2007. MK noteikumi Nr.660 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība" Monitoring of Workplaces (OH&S)
79.	15.05.2007. MK noteikumi Nr.325 "Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās" Chemicals (OH&S)
80.	06.11.2006. MK noteikumi Nr.908 "Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība" Occupational illness (OH&S)
81.	21.06.2005. MK noteikumi Nr.434 "Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā" / Cabinet Regulation No. 434 "Work Safety Requirements for Forestry"
82.	04.02.2003. MK noteikumi Nr.66 "Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku" Noise (OH&S)
83.	08.01.2002. MK noteikumi Nr.10 "Noteikumi par darbiem, kuros atļauts nodarbināt bērnus vecumā no 13 gadiem" Cabinet Regulations No. 10 "The rules for the work, which allow the employment of children from age of 13"

84.	20.08.2002. MK noteikumi Nr.372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus" Personnel Protective Equipment
85.	MK noteikumi Nr. 50 "Obligātās sociālās apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām apdrošināšanas atlīdzības piešķiršanas un aprēķināšanas kārtība" (Cabinet Regulations No. 50 "On Compulsory Social Insurance in Respect of Accidents at Work and Occupational Diseases and the Procedure for Estimating the Compensation and Granting it")
B.	REGULATIONS PERTINENT TO FORESTRY RELATED TO AND EMERGING FROM NATIONAL LEGISLATION AND OTHER LEGISLATIVE INSTITUTIONS:/ NORMATĪVE AKTI NETIEŠI SAISTĪTI MEŽSAIMNIECĪBU, KAS NOTEIKTI NACIONĀLAJĀ LIKUMDOŠANĀ UN IZDOTI AR CITĀM TIESISKĀM IESTĀDĒM:
86.	AP deklarācija "Par LR pievienošanās starptautisko tiesību dokumentiem cilvēktiesību jautājumos" (Declaration of the Supreme Soviet On Accession of the Republic of Latvia to the International Law on Human Rights)
87.	Civillikums (The Civil Law of Latvia)
88.	Civilprocesa likums (Civil Procedure Code)
89.	Likums "Par akciju sabiedrībām" (Law on Joint Stock Companies)
90.	Likums "Par piesārņojumu" (The Law On Pollution)
91.	Likums "Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatā" (Law on the Land Ownership Right of the State and the Local Governments and their Securing in the Land Registry)
92.	Likums "Par vides aizsardzību" (Law on Environmental Protection)
93.	Likums „Par valsts sociālo apdrošināšanu” (Law on Social Insurance)
94.	Likums "Par uzņēmējdarbību" (Law on Entrepreneurship)
95.	Valsts sociālo pabalstu likums (State Law on Social Benefits)
96.	Darba devēju organizāciju un to apvienību likums (Law on employer organizations and associations)
97.	Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums (Law on Fire safety and fire fighting)
98.	Likums "Par zemes dziļēm" (Law on Subsoil)
99.	Atkritumu apsaimniekošanas likums
100.	Komerclikums (The Commercial Law)
101.	Krimināllikums (The Criminal Law)/ 17.06.1998. likums "Krimināllikums"
102.	07.12.1984. likums "Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss" Latvian Administrative Violations Code
103.	<i>Invasive species:</i> 19.07.2005. MK noteikumi Nr.536 "Kalifornijas brunuts izplatības apkarošanas un ierobežošanas kārtība" 19.07.2005. MK noteikumi Nr.535 "Vidusjūras nelku tinēja un Dienvidāfrikas nelku tinēja izplatības apkarošanas un ierobežošanas kārtība"
104.	<i>Chemical plant protection agents:</i> 29.04.2004. MK noteikumi Nr.463 "Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas, glabāšanas un lietošanas noteikumi" 30.03.2004. MK noteikumi Nr.217 "Noteikumi par aizliegtajiem augu aizsardzības līdzekļiem"
105.	<i>Compensation; penalties and fees:</i> 07.07.2008. MK noteikumi Nr.511 "Dabas pieminekļiem nodarītā kaitējuma novērtēšanas un sanācijas pasākumu izmaksu aprēķināšanas kārtība" 21.03.2006. MK noteikumi Nr.219 "Kārtība, kādā novērtē atlīdzības apmēru par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroieļņumos, kā arī izmaksā un reģistrē atlīdzību" Ministru kabineta noteikumi Nr.260 Noteikumi par starptautiskās tirdzniecības apdraudēta savvaļas dzīvnieka reģistrēšanas valsts nodevu (Cabinet of Ministers Regulation No. 260 The rules for international trade in endangered wild animal in the country of registration fee)
106.	MK noteikumi Nr. 292 "Noteikumi par valsts zemes nomu" (Cabinet Regulation No. 292 "On Renting the State-owned Land")
107.	Zemesgrāmatu likums (The Law of Land Registry)
108.	23.12.2003. MK noteikumi Nr.736 "Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju". Permissions for water resources
109.	Ministru kabineta noteikumi Nr.1139 Starptautiskās tirdzniecības apdraudēto savvaļas sugu īpatņu uzglabāšanas, reģistrācijas, turēšanas nebrīvē, marķēšanas, tirdzniecības un sertifikātu izsniegšanas kārtība (The Cabinet of Ministers Nr.1139 International trade of endangered wild species into storage, recording, holding captive, labeling, marketing and issuing of certificates of order)
C.	INTERNATIONAL AGREEMENTS PERTINENT TO FORESTRY/ STRAPTAUTISKĀS VIENOŠANĀS MEŽSAIMNIECĪBAS NOZARĒ
110.	Likums „Par starptautisko augu aizsardzības konvenciju" (Law on International Convention of plant protection)
111.	Likums "Par 1992.g. 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību" (The Law on Rio de Janeiro Convention of 05.06.1992 on Biological Diversity)
112.	Convention on Biological Diversity
113.	Convention on the International Trade in Endangered Species (CITES)
114.	International Labour Organisation (ILO)
115.	Convention for the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, Bern, 1979 (Bernes 1979. gada Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dzīvotņu aizsardzību)
116.	Bonn Convention On Conservation of Migratory Species of Wild Animals, Bonn, 1979 (Bonnas 1979. gada Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību)
117.	Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) Washington (CITES (Vašingtonas) 1973. gada Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām)
118.	Ministru kabineta noteikumi Nr.1019. Noteikumi par 1973.gada Vašingtonas konvencijā par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām noteiktās atļaujas un sertifikāta izsniegšanas valsts nodevas apmēru, nodevas maksāšanas kārtību un atvieglojumiem. The Cabinet of Ministers Nr.1019 Provisions of the 1973 Washington Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, the permit and the certificate the amount of the charges, fees payment procedures and facilitation.

119.	Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context (Espoo, 1991) (Espo 1991. gada 25. februāra Konvencija par ietekmes uz vidi pārrobežu kontekstā)
120.	Convention on the Protection of Marine Environment of the Baltic Sea Area, Helsinki, 1974 and 1992 (Helsinki 1974.gada un 1992. gada Konvencijas par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību)
121.	Convention No. 87 "On the Freedom of Associations and the Right to Join into Organisations" (Konvencija "Par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību apvienojoties organizācijās", Nr. 87)
122.	Convention No. 151 "On Labour Relations" (Konvencija "Par darba attiecībām" Nr. 151)
123.	Convention No. 158 "On Terminating Labour Relations at the Employer's Initiative" (Konvencija "Par darba attiecību pārtraukšanu pēc uzņēmēja iniciatīvas" Nr. 158)
124.	Convention No. 155 "On Labour Safety, Health Protection and Work Environment" (Konvencija "Par darba drošību un veselību un darba vidi" Nr. 155)
125.	Convention No. 81 "On Labour Inspection in the Industry and Trade" (Konvencija "Par darba inspekciju ražošanā un tirdzniecībā" Nr. 81)
126.	Convention No.148 "On Work Environment" (Konvencija "Par darba vidi" Nr. 148)
127.	Convention No. 154 "On Supporting Collective Negotiations" (Konvencija "Par kolektīvo pārrunu atbalstīšanu" Nr. 154)
128.	Convention no. 173 "On the Protection of Employee Claims in Case of the Employer's Insolvency" (Konvencija "Par strādājošo prasību aizsardzību uzņēmēja maksātnespējas gadījumā" Nr. 173)
129.	Convention No. 98 "On the Right to Join into Organizations and Make Joint Contracts" (Konvencija "Par tiesībām uz apvienošanās organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu" Nr. 98)
130.	Convention No. 144 "On Tripartite Consultations on Promoting the Use of International Labour Norms" (Konvencija "Par trīspusējām konsultācijām Starptautisko Darba Normu pielietošanas sekmēšanai" Nr. 144)
131.	Convention on the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, Paris, 1972 (Parīzes UNESCO 1972.g. 16. Novembra Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību)
132.	2.2.1971 Ramsar Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat (Ramsāres 1971. gada 2.februāra Konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi)
133.	Convention on Biological Diversity, Rio de Janeiro, 1992 (Riodežaneiro 1992. Gada 5. jūnija Konvencija par bioloģisko daudzveidību)
134.	Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer, Vienna, 1985 and the 1987 Montreal Protocol on the Substances Depleting the Ozone Layer (Vīnes 1985. gada Konvencija par ozona slāņa aizsardzību un tās 1987. gada Monreālas protokols par ozona slāni noārdošām vielām)
135.	The United Nations Framework Convention on Climate Change, 1992 (ANO 1992. gada Vispārējā Konvencija par klimata pārmaiņām)
D.	LOCAL STANDARDS AND BEST OPERATING PRACTICES/ VIETĒJIE STANDARTI UN LABĀS PRAKSES NORĀDES
136.	http://www.lva.gov.lv/daba/lat/biodiv/invazivas_sugas.htm#sar
137.	http://www.dap.gov.lv/.

APPENDIX B. PIELIKUMS

LIST OF RARE THREATENED AND ENDANGERED SPECIES LISTED FOR LATVIA/ LATVIJAS RETO, APDRAUDĒTO UN IZZŪDOŠO SUGU SARAKSTS

	SEE THE REFERENCES FOR SCIENTIFIC NAME/ SKATĪT ATSAUCES, KUR IR ZINĀTNISKIE NOSAUKUMI	COMMON NAME/ LIETOTĀIS NOSAUKUMS	STATUS/ STATUSS
A.	FLORA		
1.	Provisions of the specially protected species and specially protected species list Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu http://www.likumi.lv/doc.php?id=12821	MK Nr 396 dd 14.11.2000	Revised in/ izmaiņas dd 31.07.2004.
2.	Special Protection of the habitat types list Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu http://www.likumi.lv/doc.php?id=13405&from=off	MK Nr 421 dd 05.12.2000	Revised/ izmaiņas in dd 31.01.2009.
3.	Rules of Latvian abundance EU priority species and habitats list Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu http://www.likumi.lv/doc.php?id=128923&from=off	MK Nr 153 dd 21.02.2006	Revised/ izmaiņas -
4.	Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas http://www.likumi.lv/doc.php?id=157197 <u>Regulations Regarding Preventative and Rehabilitation Measures and the Procedures for Evaluation of Environmental Damage and Calculation of Costs of Preventative, Emergency and Rehabilitation Measures</u>	MK Nr 281 dd 24.04.2007.	Revised/ izmaiņas dd 06.03.2010
B.	FUANA (MAMMALS/ ZĪDĪTĀJI)		
5.	Provisions of the specially protected species and specially protected species list Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu http://www.likumi.lv/doc.php?id=12821	MK Nr 396 dd 14.11.2000	Revised in/ izmaiņas dd 31.07.2004.
6.	Noteikumi par to Eiropas Kopienā nozīmīgu dzīvnieku un augu sugu sarakstu, kurām nepieciešama aizsardzība, un to dzīvnieku un augu sugu indivīdu sarakstu, kuru ieguvei savvaļā var piemērot ierobežotas izmantošanas nosacījumus The rules of the European Community importance of animal and plant species list in need of protection, and animal and plant species in a list of persons whose production in the wild may be of limited use conditions http://www.likumi.lv/doc.php?id=197885&from=off	MK Nr 1055 dd 15.09.2009	Revised/ izmaiņas -
7.	Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas http://www.likumi.lv/doc.php?id=157197 <u>Regulations Regarding Preventative and Rehabilitation Measures and the Procedures for Evaluation of Environmental Damage and Calculation of Costs of Preventative, Emergency and Rehabilitation Measures</u>	MK Nr 281 dd 24.04.2007.	Revised/ izmaiņas dd 06.03.2010
C.	FUANA (REPTILES/ RĀPUĻI)		
8.	Provisions of the specially protected species and specially protected species list Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu http://www.likumi.lv/doc.php?id=12821	MK Nr 396 dd 14.11.2000	Revised in/ izmaiņas dd 31.07.2004.

	SEE THE REFERENCES FOR SCIENTIFIC NAME/ SKATĪT ATSAUCES, KUR IR ZINĀTNISKIE NOSAUKUMI	COMMON NAME/ LIETOTĀIS NOSAUKUMS	STATUS/ STATUSS
9.	Noteikumi par to Eiropas Kopienā nozīmīgu dzīvnieku un augu sugu sarakstu, kurām nepieciešama aizsardzība, un to dzīvnieku un augu sugu individu sarakstu, kuru ieguvei savvaļā var piemērot ierobežotas izmantošanas nosacījumus The rules of the European Community importance of animal and plant species list in need of protection, and animal and plant species in a list of persons whose production in the wild may be of limited use conditions http://www.likumi.lv/doc.php?id=197885&from=off	MK Nr 1055 dd 15.09.2009	Revised/ izmaiņas -.
10.	Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas http://www.likumi.lv/doc.php?id=157197 <u>Regulations Regarding Preventative and Rehabilitation Measures and the Procedures for Evaluation of Environmental Damage and Calculation of Costs of Preventative, Emergency and Rehabilitation Measures</u>	MK Nr 281 dd 24.04.2007.	Revised/ izmaiņas dd 06.03.2010
D.	FUANA (BIRDS/ PUTNI)		
11.	Noteikumi par putnu sugu sarakstu, kurām piemēro īpašus dzīvotņu aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu sugu izdzīvošanu un vairošanos izplatības areālā Rules of the bird species list, are subject to special conservation measures to ensure the survival and growth range http://www.likumi.lv/doc.php?id=155227&from=off	MK Nr 211 dd 27.03.2007	Revised/ izmaiņas -.
12.	Provisions of the specially protected species and specially protected species list Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu http://www.likumi.lv/doc.php?id=12821	MK Nr 396 dd 14.11.2000	Revised/ izmaiņas in dd 31.07.2004.
13.	Noteikumi par to Eiropas Kopienā nozīmīgu dzīvnieku un augu sugu sarakstu, kurām nepieciešama aizsardzība, un to dzīvnieku un augu sugu individu sarakstu, kuru ieguvei savvaļā var piemērot ierobežotas izmantošanas nosacījumus The rules of the European Community importance of animal and plant species list in need of protection, and animal and plant species in a list of persons whose production in the wild may be of limited use conditions http://www.likumi.lv/doc.php?id=197885&from=off	MK Nr 1055 dd 15.09.2009	Revised/ izmaiņas -.
14.	Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas http://www.likumi.lv/doc.php?id=157197 <u>Regulations Regarding Preventative and Rehabilitation Measures and the Procedures for Evaluation of Environmental Damage and Calculation of Costs of Preventative, Emergency and Rehabilitation Measures</u>	MK Nr 281 dd 24.04.2007.	Revised/ izmaiņas dd 06.03.2010
E.	FUANA (FISH/ ZIVIS)		
15.	Provisions of the specially protected species and specially protected species list Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu http://www.likumi.lv/doc.php?id=12821	MK Nr 396 dd 14.11.2000	Revised/ izmaiņas in dd 31.07.2004.
16.	Noteikumi par to Eiropas Kopienā nozīmīgu dzīvnieku un augu sugu sarakstu, kurām nepieciešama aizsardzība, un to dzīvnieku un augu sugu individu sarakstu, kuru ieguvei savvaļā var piemērot ierobežotas izmantošanas nosacījumus The rules of the European Community importance of animal and plant species list in need of protection, and animal and plant species in a list of persons whose production in the wild may be of limited use conditions http://www.likumi.lv/doc.php?id=197885&from=off	MK Nr 1055 dd 15.09.2009	Revised/ izmaiņas -.
17.	Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas http://www.likumi.lv/doc.php?id=157197 <u>Regulations Regarding Preventative and Rehabilitation Measures and the Procedures for Evaluation of Environmental Damage and Calculation of Costs of Preventative, Emergency and Rehabilitation Measures</u>	MK Nr 281 dd 24.04.2007.	Revised/ izmaiņas dd 06.03.2010

APPENDIX C. PIELIKUMS**LIST OF ISSUES OF DISAGREEMENT WITH STAKEHOLDERS/ SARAĶSTS AR
JAUTĀJUMIEM, KUROŠ IR DOMSATARPĪBAS AR IEINTERESĒTĀM PUSĒM**

Standard Reference/ Atsauces uz standartu	Issue/ Jautājums

End of Standard/ Standarta noslēgums